

Številka: 306-35/2009-108

Datum: 8.4.2011

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence, Kolnikova 28, Ljubljana (v nadaljevanju: Urad), je v senatu pod predsedstvom Damjana Matičiča, v.d. direktorja Urada, ob sodelovanju Helene Belina Djalič in Nine Maček kot članic senata, dne 8.4.2011, na nejavni seji odločil, da se na podlagi prvega in drugega odstavka 37. člena Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Ur.l. RS, št. 36/08 in 40/09; v nadaljevanju: ZPOmK-1), v zvezi z 219. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur.l. RS 80/1999 in naslednji; v nadaljevanju: ZUP), v postopku ugotavljanja kršitve 9. člena ZPOmK-1 in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (Ur.l. C 115, z dne 9. maja 2008, v nadaljevanju: PDEU), prej 82. člena Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (Ur.l. RS, št. 7/04; v nadaljevanju: PES), ki ga je Urad po uradni dolžnosti uvedel zoper Združenje skladateljev, avtorjev in založnikov za zaščito avtorskih pravic Slovenije, Špruha 19, 1236 Trzin, izda naslednjo

DELNO ODLOČBO

1. **Združenje skladateljev, avtorjev in založnikov za zaščito avtorskih pravic Slovenije, Špruha 19, 1236 Trzin (v nadaljevanju: SAZAS), je kršilo 9. člen Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence (Ur.l. RS, št. 36/08 in 40/09) in 102. člena Pogodbe o delovanju Evropske unije (Ur.l. C 115, z dne 9. maja 2008), prej 82. člen Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti (Ur.l. RS, št. 7/04), s tem:**
 - da je v letih od 2006 do vsaj 2009, ko je izdelalo obračune avtorskih honorarjev (v nadaljevanju: AH) za leta 2005, 2006, 2007 in 2008, nadomestila za uporabo avtorskih glasbenih del avtorjem delilo brez ugotavljanja dejanske uporabe glasbenih del oziroma brez ekonomsko utemeljene ocene le-te, ampak na podlagi netransparentnih, subjektivno in retroaktivno določenih pravil, na katera so lahko vplivali zgolj redni člani z glasovalno pravico, ki so bili zaradi te možnosti postavljeni v boljši konkurenčni položaj od ostalih avtorjev,
 - da je v letih od 2004 do vsaj 2009 AH avtorjev obremenil z obveznim vplačevanjem v promocijski sklad, iz katerega so se sredstva delila na podlagi netransparentnih, subjektivno in retroaktivno določenih pravil, na katera so lahko vplivali zgolj redni člani z glasovalno pravico, ki so bili zaradi te možnosti postavljeni v boljši konkurenčni položaj od ostalih avtorjev,

s čimer je izkrivljalo konkurenco med avtorji ter tako zlorabilo prevladujoč položaj na trgu kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje glasbenih del.

2. SAZAS mora od dneva vročitve te odločbe prenehati z ravnanjem opisanim v 1. točki izreka te odločbe.
3. Urad nalaga SAZASu ukrepe, ki so primerni, da se odpraví kršitev iz 1. točke izreka odločbe in njene posledice.

A. Definicije uporabljenih izrazov:

- **avtor** – pojem se nanaša na imetnike materialnih avtorskih pravic in zajema avtorje, ki so ustvarili avtorska dela in s tem pridobili moralne in materialne avtorske pravice na delih s področja glasbe, ter osebe, na katere so bile materialne avtorske pravice na delih s področja glasbe, s strani avtorjev, ki so ustvarili avtorska dela, prenesene s pogodbo ali drugim pravnim poslom;
- **član** – pojem se nanaša na redne, izredne in zunanje člane SAZASa;
- **reparticijski razred (v nadaljevanju: RR)** – pojem zajema naslednje RR: 100 – Radijski programi RTV Slovenija, 110 – Komerčni in nekomerčni radio, 200 – Televizijski programi RTV Slovenija, 210 – Komerčna in nekomerčna televizija, 300 – Koncerti resne glasbe, 310 – Koncerti zabavne glasbe, 400 – Gostišča z živo glasbo, zabavne prireditve, 500 – Javna izvajanja - mehanična glasba;
- **denarni sklad** – pojem zajema denarne sklade naslednjih RR: sklad 100 - nacionalni radio, sklad 110 - komercialne in nekomercialne radijske postaje, sklad 200 - nacionalna televizija, sklad 210 - komercialne in nekomercialne televizijske postaje, sklad 300 - koncerti resne glasbe, sklad 310 - koncerti zabavne glasbe, sklad 400 - gostišča z živo glasbo, sklad 501 - mehanična glasba, RTV Slovenija ter sklad 502 - mehanična glasba, komercialni in RPP radio;
- **splošni obračun** – predstavlja obračun, na podlagi katerega se opravi delitev AH in vsebuje naslednje elemente: seznam reparticijskih skladov, ki so vključeni v obračun, razporeditve prihodkov v sklade po virih in obdobjih, oblika dokumenta in vir podatkov za določanje višine prihodkov, ki se vključijo v sklad, način vključitve prihodkov v posamični sklad (v celoti, delno, sorazmerno) z razlago, razporeditev obresti in drugih izrednih prihodkov, višino in vsebino stroškov zaščite, ki se nanašajo na ustrezno delitveno obdobje ter način njihove razporeditve na posamične sklade, statistični vzorec za obdelavo programskih podatkov in meja za izplačilo AH;
- **statistični vzorec** – Je sestavni element splošnega obračuna in vsebuje kriterije za delitev AH;
- **kategorije glasbenih del** – pojem zajema več zvrsti glasbenih del, znotraj katerih se nahaja več kategorij glasbenih del, ki so različno ovrednotena z določenim številom točk;
- **posamezni obračun AH** – predstavlja obračun, ki ga pripravi SAZAS za domače avtorje pred izplačilom AH, na podlagi splošnega obračuna in podatkov o izvedenih delih.

B. Ukrepi:

- B1. SAZAS mora vsem avtorjem zagotoviti enako glasovalno pravico na sejah skupščine SAZASa ne glede na obliko članstva, pri čemer mora vabilo, predlagani dnevni red in gradivo za vsakokratno sejo skupščine objaviti najmanj 15 dni pred dnevom seje vsakokratne skupščine na svoji domači spletni strani, ki je lahko zaščiten z individualnim geslom, mora pa biti dostopna vsem avtorjem.
- B2. SAZAS mora na svoji domači spletni strani objaviti vsa letna poročila SAZASa ter vse sprejete sklepe SAZASa oziroma povzetke vseh zapisnikov sej organov SAZASa, ki se kakorkoli nanašajo na obračun AH, ki bodo sprejeti oziroma izdani po dnevu izdaje te odločbe. V navedenih dokumentih

lahko SAZAS predhodno prekrrije oziroma izbríše osebné podatke, poslovne skrivnosti in druge zaupne podatke SAZASa, pri čemer morajo biti vedno objavljeni vsaj naslednji podatki: vrednost točke posameznih RR; meje za izplačilo AH; minimalno število predvajanj za izdajo posameznega obračuna; skupno število obračunanih predvajanj in minut po posameznih denarnih skladih; skupna neto masa za delitev AH za posamezno leto, razčlenjena po posameznih denarnih skladih v posameznem letu; skupni znesek AH, ki jih je SAZASa izplačal po posameznih letih; skupni znesek stroškov zaščite avtorskih pravic za posamezno leto; ter druge podatke, ki vplivajo na obračun in delitev AH. SAZAS mora vse navedene podatke in dokumente objaviti v roku 15 dni od datuma sprejema oziroma izdaje dokumenta.

- B3. SAZAS mora na svoji domači spletni strani objaviti obvestilo o sprejetju vsakokratnega splošnega obračuna ter o možnosti za vpogled v splošni obračun in vse njegove elemente, in sicer najmanj 15 dni pred pripravo posameznih obračunov za izplačilo AH, ki bodo pripravljeni po dnevu izdaje te odločbe. SAZAS mora vsakemu članu omogočiti vpogled v splošni obračun in vse njegove elemente na sedežu SAZASa, če član to zahteva, in sicer v roku 8 dni od prejema zahteve člana za vpogled v splošni obračun in vse njegove elemente.
- B4. SAZAS mora oblikovati posamezni obračun AH, ki ga posreduje posameznemu avtorju, tako, da lahko vsak avtor na podlagi podatkov iz obračuna AH, preveri pravilnost izračuna AH za vsako posamezno avtorsko delo posebej. SAZAS mora tako v vsak posamezen obračun AH vključiti, za vsako posamezno avtorsko delo posebej, vsaj naslednje elemente: naslov, kategorijo in RR posameznega avtorskega dela; avtorski delež; število obračunanih izvajanj in število obračunanih minut; vrednost točke posameznega RR glede na kategorijo; vsoto za izplačilo; ter natančen prikaz morebitnih poračunov za pretekla obdobja (na katero obdobje se poračun nanaša, iz katerega naslova izhaja poračun, na katero avtorsko delo se nanaša ter koliko znaša).
- B5. SAZAS mora na svoji domači spletni strani v 15 dneh po sprejemu vsakokratnega splošnega obračuna AH, objaviti seznam vseh izplačanih AH v obliki zneskov, brez osebnih podatkov, ločeno za fizične in pravne osebe.
- B6. SAZAS mora kriterije, ki so pogoj za pridobitev rednega članstva v SAZASu na podlagi izjemnih dosežkov na področju glasbene ali avdiovizualne ustvarjalnosti oziroma na podlagi izdaje izjemnih umetniških del, ki so pomembno prispevala k razvoju slovenske kulture, oblikovati tako, da bodo določeni objektivno, da bodo predhodno javno objavljeni in znani vsem avtorjem. Te kriterije mora SAZAS predhodno objaviti na svoji spletni strani tako, da bo v največji meri zagotovljena transparentnost.
- B7. SAZAS mora besedilo teh ukrepov v roku 3. dni po vročitvi te odločbe javno objaviti na svoji spletni strani.

C. Izpolnjevanje ukrepov in nadzor nad izpolnjevanjem ukrepov:

Ukrep B1. 3. točke izreka te odločbe in ukrep B6. 3. točke izreka te odločbe mora SAZAS izpolniti na prvi naslednji redni ali izredni seji skupščine SAZASa, ki mora biti sklicana najkasneje v roku štirih mesecev od dneva vročitve te odločbe.

SAZAS mora v naslednjih treh letih po dnevu izdaje te odločbe, do dne 30.9 tekočega leta, posredovati Uradu Poročilo o Izvajanju ukrepov v preteklem obračunskem obdobju. Poročilo mora vsebovati opis načina izpolnitve vsakega posameznega ukrepa v preteklem obračunskem obdobju, pri čemer mora SAZAS predložiti Uradu tudi dokaze o izpolnitvi vsakega posameznega ukrepa. Poleg navedenega mora SAZAS, z namenom zagotavljanja nadzora nad izpolnjevanjem ukrepa B1. iz 3. točke izreka te odločbe, posredovati Uradu najmanj 15 dni pred dnevom vsakokratne seje skupščine, uporabniško ime in geslo za dostop do zaščitenih spletnih strani SAZASa.

Če bo Urad ocenil, da poročilo ni popolno, bo moral SAZAS na zahtevo Urada in v roku, ki ga bo določil Urad, poročilo ustrezno dopolniti. Če tudi po dopolnitvi, poročilo ne bo popolno, se bo štelo, da SAZAS ne izpolnjuje ukrepov.

4. V tem postopku niso nastali posebni stroški.
5. Izvleček odločbe se objavi na spletni strani Urada.

Obrazložitev

I. UVODNO

1. Urad je dne 8.4.2009 začel postopek ugotavljanja kršitve 9. člena ZPOmK-1 in 102. člena PDEU (prej 82. člen PES) zoper SAZAS, ki naj bi zlorabljal svoj prevladujoč položaj na trgu kolektivnega upravljanja in uveljavljanja glasbenih avtorskih pravic s tem, ko naj bi uporabnikom, ki priobčujejo javnosti avtorska dela iz repertoarja SAZASa, na netransparenten način določal in obračunaval višino avtorskega honorarja za uporabo avtorskih glasbenih del znotraj posamezne tarife za javno priobčitev glasbenih del ter s tem, ko naj bi avtorjem delil AH iz naslova priobčitve avtorskih del javnosti za avtorska glasbena dela na netransparenten in posledično diskriminatoren način.
2. Na podlagi dejstev, ugotovljenih v ugotovitvenem postopku, je Urad presodil, da je postopek v delu, ki se nanaša na avtorje, zrel za odločanje in je izdal predmetno delno odločbo, medtem ko dejansko stanje v delu, ki se nanaša na uporabnike, po mnenju Urada ni v zadostni meri razjasnjeno, da bi Urad lahko izdal končno odločitev tudi v tem delu. ZUP v 219. členu določa, da, kadar se lahko odloča o kakšni stvari po delih oziroma po posameznih zahtevkih, pa so samo nekateri od njih zrel za odločitev, in kadar se pokaže za primerno, da se o teh delih oziroma zahtevkih odloči s posebno odločbo, lahko izda pristojni organ odločbo samo o teh delih.

II. STRANKA POSTOPKA

3. SAZAS je organizacija za kolektivno zaščito glasbene avtorske pravice, ki so jo 11. februarja 1993 ustanovili slovenski glasbeni avtorji. Njegova osnovna naloga je, da na podlagi določb Zakona o avtorski in sorodnih pravicah (Ur.l. RS, št. 16/2007 – UPB3 in 68/2008; v nadaljevanju: ZASP) in pooblastil avtorjev ter na podlagi pogodb o medsebojnem zastopanju s tujimi kolektivnimi organizacijami od uporabnikov, ki pri svoji dejavnosti javno uporabljajo glasbena dela (v nadaljevanju: uporabniki), pridobi avtorske honorarje (v nadaljevanju: AH) in jih posreduje upravičenim avtorjem doma in v tujini (v nadaljevanju: upravičenci ali avtorji). Najvišji organ SAZASa je skupščina, poslovanje SAZASa pa vodi upravni odbor (v nadaljevanju: UO), ki ga sestavlja predsednik, podpredsednik in 12. članov¹. SAZAS ima poleg UO še naslednje organe upravljanja in nadziranja: Odbor za zaščito avtorskih pravic (v nadaljevanju: OZAP), Nadzorni odbor (NO) in Disciplinsko razsodišče.

III. OPIS POSTOPKA

4. Urad je dne 8.4.2009 izdal sklep², s katerim je proti SAZASu, uvedel postopek ugotavljanja kršitve 9. člena ZPOmK-1 in 102. člena PDEU zaradi izkazane verjetnosti

¹ Vir: <http://www.sazas.org/o-sazas-u/organl-drustva.aspx>

² Dokument št. 308-35/2009-1.

kršitve prej navedenih določb. Iz sklepa izhaja, da naj bi SAZAS zlorabljal svoj prevladujoči položaj na trgu kolektivnega upravljanja in uveljavljanja glasbenih avtorskih pravic s tem, ko naj bi uporabnikom, ki priložujejo javnosti avtorska dela iz repertoarja SAZASa, na netransparenten način določal in obračunaval višino avtorskega honorarja za uporabo avtorskih glasbenih del znotraj posamezne tarife za javno priobčitev glasbenih del in določal delitev avtorskih honorarjev iz naslova priložitve avtorskih del javnosti za avtorska glasbena dela na netransparenten in posledično diskriminatoren način.

5. Dne 20.4.2010 je Urad na svoji spletni strani objavil Izvleček sklepa o uvedbi postopka in pozval vse osebe, da Uradu pošljejo podatke, ki bi bili lahko pomembni za odločitev³. Na podlagi objavljenega poziva je Uradu več oseb posredovalo podatke⁴.
6. Dne 30.4.2009 je Urad naslovil na SAZAS zahtevo za posredovanje podatkov⁵, s katero je SAZASu naložil, da mora v roku 5 dni od njenega prejema posredovati Uradu podatke, ki so potrebni pri vodenju predmetnega postopka. SAZAS je Uradu posredoval podatke dne 11.5.2009⁶ in po elektronski pošti še dne 22.5.2009⁷. Ker so bili podatki pomanjkljivi, je Urad dne 28.5.2009 naslovil na SAZAS novo zahtevo za posredovanje podatkov⁸ in v njej določil, da mora SAZAS posredovati Uradu zahtevane podatke v roku 8 dni od njenega prejema. SAZAS je posredoval Uradu zahtevane podatke dne 8.6.2009⁹.
7. Dne 5.5.2009 je SAZAS vpogledal v spis predmetne zadeve¹⁰.
8. Urad je dne 24.9.2009 izdal sklep o preiskavi¹¹, na podlagi katerega je dne 24.9.2009, 25.9.2009, 28.9.2009, 29.9.2009 in dne 5.10.2009 v poslovnih prostorih SAZASa opravil preiskavo. Dne 19.10.2009 je SAZAS dostavil Uradu še dodatno dokumentacijo, katero je Urad zahteval med izvajanjem preiskave¹². Dne 12.10.2009 je Urad posredoval SAZASu poročilo o preiskavi (v nadaljevanju: poročilo)¹³, v katerem ga je obvestil, da lahko v skladu s četrtilim odstavkom 34. člena ZPOMK-1 v 15 dneh od vročitve poročila poda pripombe k poročilu. Poročilo je bilo SAZASu vročeno dne 14.10.2009, tako da je rok za podajo pripomb k poročilu potekel dne 29.10.2009. SAZAS je podal pripombe k poročilu dne 29.10.2009¹⁴.
9. V pripombah k poročilu SAZAS med drugim navaja, da je v poročilu napačno navedeno, da se je preiskava zaključila dne 5.10.2009. SAZAS pojasnjuje, da je na podlagi ustne zahteve pooblaščenih oseb Urada med izvajanjem preiskave kasneje pripravil kopije dokumentov, ki se nanašajo na določene uporabnike. Te dokumente je predložil Uradu v štirih označenih skafih, in sicer dne 19.10.2009 ob 16.00 uri, s čimer se je preiskava tudi dejansko zaključila. Del poročila bi tako moral biti tudi popis prejetih dokumentov, ki pa je bil pripravljen kasneje. SAZAS nadalje navaja, da v poročilu ni navedeno, da so pooblaščenec osebe takoj po vstopu zapovedale, naj vsi zaposleni ostanejo v svojih pisarnah in ne uporabljajo telefonskih povezav, kot tudi ne, da so zaposleni na SAZASu to spoštovali. Dodaja, da je AA v poročilu napačno označena kot pooblaščenec oseba, ki nadomešča zakonitega zastopnika SAZASa, in bi morala biti označena kot pooblaščenec oseba za prevzem pisanj. Poleg tega po mnenju SAZASa poročilo zmotno navaja tudi, da je BB vodji preiskave pojasnila, da nihče, ki bi bil pooblaščen za sprejem sklepa o preiskavi, ni prisoten na sedežu SAZASa. Pojasnila naj bi le, da na sedežu SAZASa ni nikogar, ki bi bil pooblaščen zastopati SAZAS

³ Vir: http://www.uvk.gov.si/si/ahiv_sklepov/sklep37/.

⁴ Dokumenti od št. 306-35/2009-3 do št. 306-35/2009-11, od št. 306-35/2009-14 do št. 306-35/2009-17, št. 306-35/2009-19, št. 306-35/2009-21, št. 306-35/2009-22, od št. 306-35/2009-24 do št. 306-35/2009-26, št. 306-35/2009-28, od št. 306-35/2009-30 do št. 306-35/2009-33.

⁵ Dokument št. 306-35/2009-12.

⁶ Dokument št. 306-35/2009-13.

⁷ Dokument št. 306-35/2009-20.

⁸ Dokument št. 306-35/2009-23.

⁹ Dokument št. 306-35/2009-27.

¹⁰ Dokument št. 306-35/2009-11.

¹¹ Dokument št. 306-35/2009-35.

¹² Dokument št. 306-35/2009-37.

¹³ Dokument št. 306-35/2009-38.

¹⁴ Dokument št. 306-35/2009-38.

oziroma nadomeščali njegovega zakonitega zastopnika, tj. g. Zupana, ki je bil takrat odsoten. Poleg tega naj bi bilo v poročilu napačno navedeno, da je CC pojasnila, da SAZAS nima sklenjenih pogodb z vsemi uporabniki, ker vsi niso hoteli skleniti pogodb, saj je pojasnila le, da to velja le za podjetji [redacted] in [redacted], kateri pa trdita, da zaščitenega repertoarja ne uporabljata, kar pa je SAZASu preko izvajanja nadzora že uspelo zavreči. V poročilu naj bi bilo napačno zapisano ime DD, manjka tudi zapis o pečatenju pisarne CC, iz poročila pa izhaja, da je bila ta pisarna odpečatena. V nadaljevanju SAZAS opozarja Urad še, da so bile fotokopije dokumentacije, ki so bile pridobljene med izvajanjem preiskave, pripravljene s strani zaposlenih na SAZASu, saj naj bi pooblaščen osebe pojasnile, da zaradi številčno majhne ekipe ne morejo nikogar pogrešiti pri pregledovanju dokumentacije. Pooblaščen osebe naj bi dejale, da bodo zgolj preverile, ali pripravljene kopije v celoti ustrezajo originalu ter obvestile SAZAS o morebitnih ključnih napakah. Poleg tega naj bi poročilu ne bilo zapisano, da je AA pojasnila, naj se glede vprašanj, povezanih z delitvijo sklada za promocijo, obrnejo na g. Matjaža Zupana, kot tudi ne, da je CC pojasnila pooblaščenim osebam, da tudi ona ne razpolaga z informacijami o promocijskem skladu. Dodatno je nepopolna navedba o dogovoru glede načina izročitve dokumentacije o pritožbah avtorjev na obračune AH. Pooblaščen osebe naj bi namreč same predlagale, da naj SAZAS zaradi obsežnosti dokumentacije in čim manjšega oviranja preiskave namesto zasega dokumentov pripravi le kopijo dokumentacije. S tem predlogom naj bi se SAZAS strinjal, vendar le pod pogojem, da pooblaščen osebe pred prevzemom kopij dokumentacije preverijo, ali te ustrezajo originalom ter v nasprotnem primeru pred odhodom obvestijo SAZAS. Dodatno ni v poročilu tudi pojasnila o tem, da je bilo dne 28.9.2009 naknadno dogovorjeno, da se določeni podatki predložijo dne 29.9.2009, kar pa je SAZAS tudi storil. Nadalje naj bi bilo v poročilu napačno navedeno, da naj bi EE v sejno sobo prinesla kopije zahtevane pisne dokumentacije, kar pa ne drži, saj so omenjene kopije pooblaščen osebe same odnesle iz pisarne pravne službe v sejno sobo. V zaključku SAZAS navaja še, da je dokumentacijo pripravil na zahtevo in pod nadzorom pooblaščenih oseb, v poročilu pa ni navedeno, da je SAZAS že med izvajanjem preiskave podal zahtevo, da se vse podatke in dokumente pridobljene v preiskavi varuje kot poslovno skrivnost.

10. Urad v zvezi z zgoraj navedenimi pripombami najprej pojasnjuje, da vsebuje poročilo v skladu z določbami ZPOMK-1 le kratek opis polnega preiskave. V skladu z navedenim Uradu ni potrebno natančno popisati vsakega koraka preiskave, temveč zgolj kratek opis poteka le-te, kar pa je Urad v poročilu tudi opisal. Kljub temu se Urad v nadaljevanju opredeljuje do SAZASovih navedb. Urad pritrjuje navedbam SAZASa glede dejanskega zaključka preiskave in tako ugotavlja, da se je le-ta zaključila dne 19.10.2009 ob 16.00 uri s predložitvijo 4 škatel dokumentacije na Uradu, ki so razvidne iz popisa prejetih dokumentov, ki je del poročila. Prav tako Urad pritrjuje navedbam SAZASa, ki se nanašajo na napačni zapis imena DD in ugotavlja, da je pravilen zapis imena DD, ter navedbam, ki se nanašajo na pečatenje pisarne CC. Navedena pisarna je bila zapečaten dne 24.9.2009, pooblaščen osebe pa so jo odpečatile dne 25.9.2009, kot je razvidno iz poročila. Glede navedb SAZASa v poročilu, ko navaja, da so pooblaščen osebe takoj po vstopu zapovedale zaposlenim, da ostanejo v pisarnah in ne uporabljajo telefonskih povezav, Urad pojasnjuje, da je vodja preiskave zaposlene osebe to le zaprosil, in sicer zgolj zaradi zagotovitve nemotenega izvajanja začetka preiskave, kar pa so zaposleni na SAZASu tudi upoštevali. Glede navedb, ki se nanašajo na AA, Urad pojasnjuje, da je stednja v poročilu označena zgolj kot pooblaščen oseba, ki je podpisala vročilnico k sklepu o preiskavi, ne pa kot pooblaščen oseba, ki nadomešča zakonitega zastopnika, tako so te navedbe neutemeljene. Prav tako so neutemeljene tudi navedbe, ki se nanašajo na BB. Le-ta je namreč pojasnila tako, kot je navedeno v poročilu, saj nihče od prisotnih zaposlenih na SAZASu ni želel podpisati sklepa o preiskavi. Ko je vodja preiskave pojasnil, da bo na vročilnici označil, da SAZAS ne želi prevzeti sklepa o preiskavi in se bo štel, da je vročitev opravljena, pa je pristopila AA, ki je nato podpisala vročilnico. Neutemeljena je tudi navedba glede pojasnil CC, da SAZAS nima sklenjenih pogodb z vsemi uporabniki, saj to velja le za dve podjetji. Urad pojasnjuje, da je šlo za generalno navedbo in ker tudi predmetni dve podjetji sodita med uporabnike, je navedba Urada v poročilu pravilna. Glede pripravljanja fotokopij v preiskavi pridobljene dokumentacije pa Urad pojasnjuje, da so bile le-te pripravljene s strani zaposlenih na SAZASu, pri tem pa je

bila vedno prisotna tudi pooblaščen oseba, ki je nadzorovala pripravo fotokopij. Navedeno ne velja le za določene obsežnejše dokumente, ki so jih pripravili zapostveni sami, Urad pa je nato le preveril, ali ustrezajo originalom (npr. fotokopije pritožb avtorjev na obračune, fotokopije dokumentov, ki jih je Urad prejel dne 19.10.2009, itd.), vse z namenom, da ne bi bilo zaradi preiskave preveč ovirano poslovanje podjetja. Nadalje Urad pritruje navedbam SAZASa tudi glede pojasnil, ki sta jih v zvezi s skladom za promocijo podali AA in CC in glede predložitve zahtevane dokumentacije dne 29.9.2009. Ne držijo pa navedbe SAZASa, ki se nanašajo na pripravo fotokopij pritožb avtorjev na obračune. Pooblaščen osebe so res same predlagale, da lo obsežno dokumentacijo pripravijo zapostveni sami, vendar so tudi dejale, da bodo, ko bo dokumentacija pripravljena, pregledale, ali se naključno izbrane fotokopije ujemajo z originali. Navedenega ni predlagal SAZAS, temveč pooblaščen osebe. Prav tako je Urad v poročilu pravilno navedel, da je EE v sejno sobo prinesla kopije zahtevane pisne dokumentacije, in sicer tiste, ki se je nanašala na določene uporabnike. Po pregledu naključno izbrane dokumentacije, pa je pooblaščen oseba ugotovila, da ni bila pripravljena kopija celotne dokumentacije, kot je predhodno naročila, zaradi česar so nato pooblaščen osebe same odnesle dokumentacijo v sejno sobo in jo tam pregledovale. V zaključku Urad pritruje še navedbam SAZASa, da je bila vsa dokumentacija pripravljena na zahtevo in pod nadzorom pooblaščenih oseb ter da je bila že med izvajanjem preiskave podana zahteva za varovanje pridobljenih dokumentov kot poslovno skrivnost.

11. Dne 29.1.2010 je Urad naslovil na SAZAS novo zahtevo za posredovanje podatkov¹⁶. V zahtevi za posredovanje podatkov je Urad določil, da mora SAZAS posredovati Uradu zahtevane podatke v roku 8 dni od njenega prejema. Predmetna zahteva za posredovanje podatkov je bila SAZASu vročena dne 1.2.2010, rok za posredovanje zahtevanih podatkov je tako potekel dne 9.2.2010. Dne 4.2.2010 je SAZAS naslovil na Urad prošnjo za podaljšanje roka za predložitev zahtevanih podatkov¹⁶, s katero je zaprosil Urad, da mu podaljša rok za posredovanje zahtevanih podatkov za dodatnih 45 dni. SAZAS je dne 9.2.2010 nato pravočasno posredoval Uradu del zahtevanih podatkov in dodatno tudi pojasnila k predloženim podatkom, v preostalem delu pa se je skliceval na razloge za podaljšanje roka, navedene v prošnji za podaljšanje roka z dne 4.2.2010, in ponovno zaprosil Urad, da ugodí prošnji SAZAS in mu podaljša rok za predložitev podatkov za 45 dni. Urad je v skladu z navedenim dne 15.2.2010 izdal sklep¹⁷, s katerim je SAZASu podaljšal rok za predložitev zahtevanih podatkov, vendar le za 5 dni od prejema sklepa o podaljšanju roka. Urad je namreč ocenil, da je takšen rok primeren za pripravo vseh zahtevanih podatkov. SAZAS je Uradu predložil zahtevane podatke dne 22.2.2010¹⁸.
12. Dne 8.3.2010 je Urad ponovno naslovil na SAZAS zahtevo za posredovanje podatkov¹⁹ in v njej določil 14 dnevni rok za posredovanje podatkov. Ta je bila SAZASu vročena dne 9.3.2010, rok za posredovanje zahtevanih podatkov je tako potekel dne 23.3.2010. Dne 23.3.2010 je SAZAS posredoval Uradu zahtevane podatke²⁰ ter obenem zaprosil za podaljšanje roka za predložitev manjkajočih dokumentov za 15 dni. Urad je prošnji delno ugodil in dne 29.3.2010 izdal sklep o podaljšanju roka²¹, s katerim je podaljšal rok za predložitev zahtevanih podatkov za 5 dni. Urad je namreč ocenil, da je takšen rok primeren za posredovanje podatkov, ker le-ti ne zahtevajo posebne obdelave. SAZAS je dne 6.4.2010 predložil Uradu manjkajoče dokumente in pojasnila²². Urad je po natančnem pregledu prejete dokumentacije ugotovil, da so posredovani podatki še vedno nepopolni, zato je dne 12.4.2010 izdal novo zahtevo za posredovanje podatkov²³, s katero je SAZASu naložil posredovanje manjkajoče dokumentacije in določil 8 dnevni rok za posredovanje podatkov. SAZASu je bila predmetna zahteva za

¹⁵ Dokument št. 306-36/2009-41.

¹⁶ Dokument št. 306-35/2009-42.

¹⁷ Dokument št. 306-35/2009-44.

¹⁸ Dokument št. 306-35/2009-45.

¹⁹ Dokument št. 306-35/2009-46.

²⁰ Dokument št. 306-35/2009-47.

²¹ Dokument št. 306-35/2009-48.

²² Dokument št. 306-35/2009-49.

²³ Dokument št. 306-35/2009-50.

posredovanje podatkov vročena dne 13.4.2010 tako, da je rok za posredovanje zahtevanih podatkov potekel dne 21.4.2010. Manjkajoča dokazila in pojasnila je SAZAS posredoval Uradu dne 21.4.2010²⁴.

13. Urad je dne 13.4.2010 naslovil zahtevo za posredovanje podatkov na določene radijske postaje²⁵ in v njej določil 5 dnevni rok za predložitev zahtevanih podatkov. Radijske postaje so posredovale Uradu podatke dne 14.4.2010, 15.4.2010, 16.4.2010, 19.4.2010, 23.4.2010 in 20.5.2010.²⁶
14. Dne 20.4.2010 je Urad naslovil na SAZAS zahtevo za posredovanje podatkov²⁷, ter določil 3 dnevni rok za posredovanje zahtevanih podatkov. SAZAS je pred iztekom roka posredoval Uradu prošnjo za podaljšanje roka za predložitev zahtevanih podatkov za 15 dni²⁸. Navedeni prošnji je Urad delno ugodil in izdal sklep o podaljšanju roka²⁹, s katerim je SAZASu podaljšal rok za posredovanje zahtevanih podatkov za 5 dni. Urad je namreč ocenil, da je takšen rok primeren za pripravo vseh zahtevanih podatkov. SAZAS je dne 5.5.2010 posredoval zahtevane podatke³⁰.
15. Dne 1.6.2010 je Urad naslovil na SAZAS novo zahtevo za posredovanje podatkov³¹ ter v njej določil 3 dnevni rok za posredovanje zahtevanih podatkov. SAZAS je dne 7.6.2010 posredoval Uradu zahtevane podatke³².
16. Urad je dne 21.7.2010 izdal povzetek relevantnih dejstev³³ (v nadaljevanju: PRD) ter v skladu s 36. členom ZPOmK-1 stranko pozval, da se izjavl o PRD v roku 45 dni od njegovega prejema. SAZAS je dne 4.8.2010 na Urad naslovil zahtevo za dopolnitev PRD³⁴, s katero je od Urada zahteval, da mu posreduje vso dokumentacijo na katero se v PRD sklicuje, da bi se lahko v polnem obsegu izjavil glede PRD. Urad je dne 5.8.2010 SAZAS pisno seznanil³⁵ s pravico strank do pregleda dokumentov zadeve, ki izhaja iz 18. člena ZPOmK-1 ter dne 9.8.2010 prejel SAZASovo zahtevo za izročitev kopij določenih dokumentov³⁶, katere mu je Urad izročil dne 12.8.2010³⁷ in dne 13.8.2010³⁸.
17. Dne 27.8.2010 je bil na pobudo SAZASa v prostorih Urada organiziran sestanek, na katerem so predstavniki in pooblaščenca SAZASa predlagali Uradu, da sprejme zaveze, s katerimi bi se odpravilo stanje, iz katerega izhaja verjetnost kršitve določb 9.člena ZPOmK-1, in predložili Uradu osnutek zavez.³⁹
18. SAZAS je pred iztekom roka za posredovanje odgovora na PRD, in sicer dne 8.9.2010⁴⁰, na Urad naslovil zahtevo za 30 dnevno podaljšanje postavljenega roka, kateri pa Urad z izdanim sklepom z dne 9.9.2010 ni ugodil⁴¹, saj je dal SAZASu na voljo najdaljši zakonsko dovoljen rok za izjavo o PRD. Zakonsko določenih prekluzivnih rokov Urad namreč ne more podaljšati.
19. Urad je dne 10.9.2010 prejel SAZASov odgovor na PRD⁴², ki obsega tudi predlog zavez, s katerimi je SAZAS nameraval v celoti odpraviti stanje, iz katerega izhaja verjetnost kršitve določb 9. člena ZPOmK-1 in 102. člena PDEU.

²⁴ Dokument št. 306-35/2009-57.

²⁵ Dokument št. 306-35/2009-51.

²⁶ Dokument od št. 306-35/2009-52 do št. 306-35/2009-55, od št. 306-35/2009-59 do št. 306-35/2009-63 in dokument št. 306-35/2009-69.

²⁷ Dokument št. 306-35/2009-56.

²⁸ Dokument št. 306-35/2009-64.

²⁹ Dokument št. 306-35/2009-65.

³⁰ Dokument št. 306-35/2009-67.

³¹ Dokument št. 306-35/2009-71.

³² Dokument št. 306-35/2009-72.

³³ Dokument št. 306-35/2009-75.

³⁴ Dokument št. 306-35/2009-76.

³⁵ Dokument št. 306-35/2009-77.

³⁶ Dokument št. 306-35/2009-78.

³⁷ Dokument št. 306-35/2009-79.

³⁸ Dokument št. 306-35/2009-81.

³⁹ Dokument št. 306-35/2009-85.

⁴⁰ Dokument št. 306-35/2009-86.

⁴¹ Dokument št. 306-35/2009-87.

⁴² Dokument št. 306-35/2009-88.

20. Dne 27.9.2010 je na Uradu potekal sestanek med predstavniki Urada in predstavniki ter pooblaščenici SAZASa, predmet katerega so bile predlagane zaveze SAZASa. Na sestanku je bilo dogovorjeno, da bo SAZAS dopolnil predlog že posredovanih zavez in ga posredoval Uradu najkasneje do dne 4.10.2010.⁴³ SAZASov dopolnjen predlog zavez je Urad prejel dne 15.10.2010⁴⁴. Urad je dopolnjen predlog zavez preučil in ugotovil, da zaveze ne zadoščajo za odpravo stanja, iz katerega izhaja verjetnost kršitve določb 9. člena ZPomK-1 in 102. člena PDEU ter o tem seznanil SAZAS dne 10.12.2010 v dopolnitvi PRD⁴⁵. Ker je Urad ocenil, da je treba predmetni postopek v določenem delu dopolniti, je v predmetni dopolnitvi PRD dopolnil svoje ugotovitve, ki se nanašajo na trg kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje, in sicer v delu, ki se nanaša na delitev AH ter promocijski sklad, ter naložil SAZASu, da mora v roku 20 dni posredovati Uradu odgovor na dopolnjen PRD.
21. SAZAS je dne 4.1.2011 na Urad naslovil prošnjo za podaljšanje 20 dnevnega roka za podajo izjave o dopolnjenem PRD za dodatnih 25 dni⁴⁶, kateri je Urad delno ugodil tako, da je s sklepom določen rok, ki je potekel 10.1.2011, podaljšal do dne 20.1.2011⁴⁷.
22. Dne 12.1.2011 je na Uradu ponovno potekal sestanek, na katerem so predstavniki in pooblaščenec SAZASa seznanili predstavnike Urada s svojimi stališči v zvezi z njihovim odgovorom na dopolnjen PRD ter dejstvom, da bodo Uradu ponovno ponudili zaveze.⁴⁸
23. SAZAS je Uradu dne 21.1.2011 posredoval odgovor na dopolnjen PRD⁴⁹, v katerem je podal tudi predlog zavez, s katerim naj bi se odpravilo stanje, iz katerega domnevno izhaja verjetnost kršitve določb 9. člena ZPomK-1 in 102. člena PDEU.
24. Urad je po preučitvi zavez ugotovil, da z njimi verjetnost kršitve ni odpravljena, zato izdaja odločbo, s katero ugotavlja kršitev 9. člena ZPomK-1 in 102. člena PDEU, in SAZASu nalaga, da s kršitvami preneha, ter nalaga ukrepe, s katerimi bo prenehanje kršitev zagotovljeno.

IV. DEJANSKO STANJE

1. PRAVNA UREDITEV PODROČJA

ZASP

25. Pravni okvir upravljanja avtorskih pravic določa ZASP⁵⁰, ki je začel veljati dne 29.4.1995. V skladu z določbo 143. člena ZASP se avtorske pravice upravljajo posamično (individualno) ali skupinsko (kolektivno), če zakon tako določa. 147. člen ZASP nadalje določa, da je kolektivno upravljanje avtorskih pravic dopustno samo glede že objavljenih avtorskih del, med drugim tudi v primeru javne priobčlitve neodrskih glasbenih del in pisanih del s področja književnosti (male pravice). 148. člen je nadalje določal da se s kolektivnim uveljavljanjem avtorskih pravic lahko ukvarjajo samo organizacije avtorjev, ki se ustanovijo za ta namen in imajo za to dovoljenje URSILa. V skladu s 154. členom ZASP sprejme kolektivna organizacija pravilnik AH, ki mora biti v skladu s temeljnimi načeli tega zakona in statuta ter mora izključiti vsako arbitramost. 151. člen nadalje določa, da se za kritje stroškov kolektivne organizacije lahko namenl največ 30 % zbranih AH in nadomestil. Nadalje 156. člen določa, da kolektivna organizacija lahko uveljavlja avtorske pravice na podlagi pogodbe z avtorjem. V nadaljevanju iz istega člena izhaja, dokler je kolektivno uveljavljanje avtorskih pravic po zakonu ali nalogu avtorja preneseno na kolektivno organizacijo, avtor ne more osebno

⁴³ Dokument št. 306-35/2009-88.

⁴⁴ Dokument št. 306-35/2009-90.

⁴⁵ Dokument št. 306-35/2009-91.

⁴⁶ Dokument št. 306-35/2009-94.

⁴⁷ Dokument št. 306-35/2009-95.

⁴⁸ Dokument št. 306-35/2009-96.

⁴⁹ Dokument št. 306-35/2009-99.

⁵⁰ Ur.LRS, št. 21/1995 z dne 14.4.1995.

uveljavljati teh pravic. Vsak član lahko na podlagi 162. člena ZASP od kolektivne organizacije zahteva, da v roku, določenem v statutu, dobi na vpogled letno finančno poročilo in poročilo njenega nadzornega odbora. Nadalje 162. člen določa, da lahko najmanj deset rednih članov kolektivne organizacije zahteva, da eden ali več neodvisnih izvedencev pregleda poslovanje organizacije. 163. člen ZASP pa določa, da nadzor nad izvajanjem kolektivnega uveljavljanja avtorskih pravic v skladu s tem zakonom nadzoruje URSIL.

26. ZASP je bil do sedaj dopolnjen in spremenjen petkrat⁵¹. Bistveno se je poglavje, ki obravnava kolektivno upravljanje pravic, spremenilo leta 2004, in sicer po sprejemu Zakona o spremembah in dopolnitvah ZASP (ZASP-B; Ur. l. RS, št. 43/2004). Nadaljnje dopolnitve in spremembe ZASP so bile manj obsežne. Zakonodajalec je 143. člen ZASP, na podlagi novele ZASP-B v 147. členu vse možne oblike kolektivnega upravljanja pravic skrčil na primere, kjer je tako upravljanje obvezno. To pomeni, da je od uveljavitve novele ZASP-B kolektivno upravljanje avtorskih pravic dopustno glede že objavljenih avtorskih del in taksativno našteva v katerih primerih je obvezno, med drugim tudi v primeru priobčitev javnosti neodrskih glasbenih in pisanih del (male pravice). Novela ZASP-B je nadalje v 146. členu na novo definirala, da so kolektivne organizacije pravne osebe, ki na podlagi dovoljenja pristojnega organa nepridobitno in kot edino dejavnost, na podlagi pooblastila avtorja oziroma tega zakona v svojem imenu in za račun avtorjev izvajajo dejavnosti izrecno našteje v tem členu.

2. OPIS RAVNANJ

27. Urad v nadaljevanju povzema določila štirih internih aktov SAZASa (statut, Poslovnik skupščine SAZAS, Pravilnik AH ter Pravilnik promocijskega sklada), ki so se uporabljali v obdobju trajanja kršitve in ki so, kot bo Urad pojasnil v nadaljevanju, ustvarili okoliščine, ki so SAZASu omogočile izkrivljanje konkurence med avtorji ter s tem zlorabo prevladujočega položaja na trgu kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje. Pod vsakim povzetim aktom SAZASa Urad navaja in povzema dokumente, iz katerih je izhajala verjetnost kršitve in dokaze, na katere je Urad oprl svoje ugotovitve v tej odločbi ter navedel nesporno ugotovljena dejstva.

2.1. Statut

28. Statut SAZASa se je v obdobju trajanja kršitve večkrat spremenil in sicer: statut iz leta 1998 je sprejela skupščina SAZAS dne 24.11.1998, in je začel veljati takoj po sprejetju in veljal do 27.10.2004 (v nadaljevanju: statut 1998), ko je skupščina SAZAS sprejela statut 2004. Slednji je začel veljati takoj po sprejetju in veljal do 7.7.2005 (v nadaljevanju: statut 2004), ko je skupščina SAZAS sprejela statut 2005. Statut 2005 je začel veljati takoj po sprejetju in veljal do 5.7.2007 (v nadaljevanju: statut 2005), ko je začel veljati statut 2007. Statut 2007 je prenehal veljati dne 26.6.2008 (v nadaljevanju: statut 2007), ko je skupščina SAZAS sprejela statut 2008, ki je veljal do 19.4.2010 (v nadaljevanju: statut 2008), ko je skupščina SAZAS sprejela trenutno veljavni statut 2010⁵² (v nadaljevanju: statut 2010).
29. Statut 1998, h kateremu je dal poprejšnje soglasje URSIL, je veljal od 24.11.1998 do 27.10.2004. V 8. členu je določal, da je delo SAZASa in njegovih organov javno, kar pa se je zagotavljalo z objavljanem vabil in zapisnikov na oglasni deski v prostorih SAZASa, z izdajo internega glasila in s tem, da so bili zapisniki vseh organov SAZASa na vpogled vsem članom SAZASa. Nadalje je 12. člen določal, da SAZAS deli pobrane AH domačim in tujim avtorjem in imetnikom pravic najmanj enkrat letno, ter da se

⁵¹ Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP), Ur.l. RS, št. 21/1995, 9/2001, 43/2004, 17/2006, 139/2006, 68/2008, dostopno na: <http://www.dz-rs.si/index.php?id=101&sm=k&q=zakon+o+avtorski+in+sorodnih+pravicah&mandate=1&unid=UPBJF6FFB28B0719D7ECC12574820027E776&showdoc=1>; zadnjič obiskano aprila 2011.

⁵² Podatke o kronološkem pregledu sprememb statuta je posredoval SAZAS v dokumentu št. 306-35/2009-57 z dne 21.4.2010.

honorarji delijo v skladu s Pravilnikom AH, pri čemer mora pravilnik AH izključiti vsako arbitrarnost in mora upoštevati načelo spodbujanja in podpiranja kulturno umetniških stvaritev, ki so pomembne za razvoj kulture. 13. člen je nadalje določal, da SAZAS obdrži del pobranih AH, ki je nujen za križje stroškov zaščite, kar pa ne sme presegati višine odstotka, ki ga določa ZASP. Promocijski sklad je opredeljevala določba 3. odstavka 13. člena statuta 1998. Ta je SAZASu omogočala, da lahko sklad malih avtorskih pravic obremeni z zneski, ki so namenjeni za: socialno zaščito svojih članov, ter za promocijo kulturnih dejavnosti. O teh zneskih in njihovem namenu odloča UO, pri čemer skupni znesek izločen v te namene, ne sme presegati 10% od skupnega sklada malih pravic po odbitku skupnih stroškov zaščite. Statut 1998 je vseboval tudi določbe o članstvu in pri tem razlikoval tri vrste članstva: redno, izredno in zunanje, pri čemer so bili lahko člani le domače ali tuje fizične osebe, ki izpolnjujejo določene pogoje, ki so izhajali iz 15. člena statuta 1998. V skladu z navedeno določbo so bili lahko redni člani samo fizične osebe, ki so izpolnjevale naslednje pogoje: so predložile najmanj 5 partitur ali 5 zvočnih zapisov ali 10 besedil že izvedenih del, so kot skladatelji, avtorji ali založniki v obdobju treh zaporednih let izkazale ustrezen dohodek iz naslova AH, ki presega minimalni znesek, ki ga za vsako leto določi UO in potrdi skupščina. Poleg tega so bili lahko redni člani tudi fizične osebe, ki so imele izjemne dosežke na področju kulture; o čemer je odločal UO ter da so sklenile ustrežno pisno pogodbo s SAZASom in podpisale pristopno izjavo, oziroma predložile najmanj 5 partitur ali 5 zvočnih zapisov ali 10 besedil že izvedenih del. V skladu s 16. členom statuta 1998 je o sprejemu v redno članstvo odločal UO, v primeru negativne odločbe pa je bila možna pritožba na skupščino. Določba 17. člena je določala, da je redno članstvo osebno in se ne more prenašati, pri čemer dediči in imetniki avtorskih pravic ne morejo biti redni člani društva. 18. člen nadalje določa, da so člani skupščine, kot najvišjega organa društva, le redni člani, katerih ena izmed pravic je tudi ta, da volijo in da so izvoljeni v organe društva, da opravljajo prevzete funkcije skladno s statutom in pravili ter da imajo vpogled v finančno poslovanje društva. 19. člen določa pogoje za izredno članstvo, kateri v skladu z 20. členom lahko sodelujejo v delu skupščine, a brez pravice do glasovanja. Zunanji člani so bili v skladu z 21. členom fizične osebe, ki ne izpolnjujejo pogojev za redno in izredno članstvo. Statut 1998 je v 23. členu določal organe društva, ki so skupščina, UO, OZAP, NO ter disciplinsko sodišče. Nadalje je statut 1998 v členih od 24. do 38. določal pristojnosti vsakega posameznega organa, med katerimi Urad v nadaljevanju izpostavlja zgolj tiste, ki so za ta postopek relevantne. 24. člen določa, da je skupščina društva zbor rednih članov SAZASa, da je lahko redna in izredna, ter da je praviloma enkrat letno. Pisno vabilo za sejo skupščine mora biti odposlano članom najmanj mesec dni pred sejo in vsebovati dnevni red, gradivo in komentarje, ki se nanašajo na vse bistvene točke dnevnega reda. 25. člen določa pristojnosti skupščine, med katerimi je tudi ta, da določa višino zneskov za socialno pomoč članom in promocijo kulturnih dejavnosti, sprejema in spreminja statut ter da voli predsednika in člane UO, predsednika in člane OZAP, predsednika in člane NO ter predsednika in člane disciplinskega sodišča. Da je skupščina lahko odločala o vseh vprašanih, razen o prenehanju društva, je izhajalo iz določbe 27. člena, iz katerega je še izhajalo, da so sklepi sprejeti, če je za njih glasovala večina navzočih članov (najmanj 10% oziroma 30 rednih članov). 28. člen je določal, da je UO sestavljal predsednik in 6-8 članov, da je predsednik UO tudi predsednik društva, ter da morajo biti v UO enakopravno zastopani avtorji vseh glasbenih zvrsti. Pristojnosti UO je določal 30. člen statuta 1998, med katerimi so za postopek relevantne naslednje: odloča o sprejemu rednih in izrednih članov in ugotavlja razloge za prenehanje članstva, sprejema pravilnik AH, sprejema splošni obračun AH na predlog OZAP, pripravlja in sklicuje seje skupščine ter odloča o vseh zadevah, ki niso v izključni pristojnosti skupščine. 32. člen je nadalje določal, da OZAP sestavljajo predsednik in 4 člani, ter da morajo biti v odboru zastopani avtorji zabavne in resne glasbe. Med pristojnostmi OZAPa, ki so izhajale iz 33. člena statuta 1998 so za predmetni postopek relevantne: predlaga besedilo pravilnika AH, odloča o pritožbah zoper obračun AH ter spremlja celotno politično zaščito. NO sestavljajo predsednik in dva člana, kar je izhajalo iz 36. člena, ki je dodatno še določal, da NO nadzoruje celotno zakonitost poslovanja društva, za kar je odgovoren skupščini. Za postopek relevantna določba statuta 1998 izhaja še iz 45. člena, ki je določala, da lahko vsak redni ali izredni član društva zahteva, da dobi na vpogled letno finančno poročilo in poročilo NO društva.

30. **Statut 2004** je veljal od 27.10.2004 do 7.7.2005. Urad v nadaljevanju povzema le spremembe, ki jih prinaša statut 2004 in so relevantne za predmetni postopek. V 11. členu je določal, da mora SAZAS prihodke iz svoje dejavnosti nameniti za AH članov in za pokrivanje stroškov poslovanja v skladu z letnim načrtom, ki ga sprejme skupščina SAZASa. Sklad malih avtorskih pravic se s spremembo statuta 2004 lahko obremenil samo z zneski, ki so namenjeni za promocijo kulturnih dejavnosti in ne več tudi za socialno zaščito svojih članov. Založnik, katerega temeljna dejavnost je plasma glasbenih del pri uporabnikih po statutu 2004 ne more biti več član SAZASa (13. člen), lahko pa je član dedič ali imetnik avtorskih pravic, ki so nanj prenesene avtorske pravice skladno z veljavno zakonodajo. Statut spreminja tudi določbe o članstvu, ki izhajajo iz 2. odstavka 13. člena, po kateri je članstvo lahko le redno ali zunanje. Pogoji za sprejem v redno članstvo so se spremenili v delu, ki določa, da so redni člani kot avtorji (in ne več kot skladatelji ali založniki) v obdobju treh zaporednih let izkazali ustrezen dohodek iz naslova AH ter da morajo biti pogoji iz vseh točk izpolnjeni kumulativno. Statut 2004 je določal še, da je o pogojih za sprejem v redno članstvo odločal OZAP (prej UO), UO pa je reševal pritožbe (prej skupščina). Zunanji člani so imeli v skladu z 18. členom vpogled v finančno poslovanje SAZASa ter pravico do sodelovanja pri delu skupščine brez pravice do glasovanja. Statut 2004 je skupščino SAZASa v 21. členu razširil na zbor članov SAZASa (prej zbor rednih članov SAZASa), prejemnike pisnih vabil pa zožil le na redne člane SAZASa (prej vsi člani). Skupščina je po novi ureditvi v statutu 2004, skladno s 25. členom, veljavno odločala o vprašanih, če je bilo navzočih najmanj 50 rednih članov (prej 30). Statut 2004 je bistveno povečal naloge upravljanja UO, ki so izhajale iz 28. člena, med katerimi so za ta postopek relevantne naslednje: pripravil letno poročilo o zbranih AH in nadomestilih, njihovi delitvi in poslovanju SAZASa, pregleda, potrdi in predloži skupščini v sprejem spremembe statuta, na drugi stopnji dokončno odloča o pritožbah avtorjev na sklepe OZAP ter sklepe Disciplinskega razsodišča, na drugi stopnji odloča o sprejemu članov in o prenehanju članstva, sprejema pravilnik AH na predlog OZAP ter sprejema splošni obračun AH na predlog OZAP. Statut 2004 je določal tudi nove pristojnosti OZAPu in sicer v 31. členu, ki je določal, da je OZAP ugotavljal pogoje in odločal o sprejemu članov in ugotavljal pogoje in odločal o prenehanju članstva na prvi stopnji, pripravil letno poročilo o zbranih AH in nadomestilih, njihovi delitvi, poslovanju SAZASa in izvajanju sporazumov.
31. **Statut 2005** je veljal od 7.7.2005 do 5.7.2007. Edina sprememba v statutu 2005, ki je relevantna za predmetni postopek se nanaša na število rednih članov, ki so potrebni, da skupščina lahko veljavno odloča o vseh vprašanih, razen o prenehanju društva. Število rednih članov se tako v statutu 2005 iz 50 zmanjšuje na 35 rednih članov, ki so potrebni, da skupščina lahko veljavno odloča o vseh vprašanih.
32. **Statut 2007** je veljal od 5.7.2007 do 26.6.2008, spremembe ki jih je prinašal, pa za predmetni postopek niso relevantne.
33. **Statut 2008** je veljal od 26.6.2008 do 19.4.2010 in je spremenil nekatere do sedaj navedene relevantne določbe, ki jih Urad povzema v nadaljevanju. V 7. členu je bilo dodano novo temeljno načelo ščitenja vseh pravic SAZASa in sicer, poleg »enakih pogojih«, še načelo »po enakih pravilih«. V 8. členu je SAZAS zmanjšal svoje obveznost zagotavljanja javnosti dela in sicer s tem, da zapisniki vseh organov SAZASa niso bili več na vpogled vsem članom SAZASa, temveč se je javnost dela SAZASa in njegovih organov zagotavljala zgolj z objavljanem vabil in zapisnikov na oglasni deski v prostorih SAZASa in z izdajo internega glasila. Določila o promocijskem skladu se s sprejemom statuta 2008 (11. člen) niso bistveno vsebinsko spremenila, »sklad malih avtorskih pravic« je bil preimenovan v »sklad male glasbene avtorske pravice«, namen promocijskega sklada pa je bil razširjen z namenom spodbujanja glasbenih kulturnih dejavnosti. Statut 2008 vsebuje nadalje tudi določbe o članstvu, pri čemer uvaja novo obliko članstva, in sicer izredno članstvo ter članstvo pravnih oseb. 12. člen statuta 2008 je tako določal, da je član SAZASa lahko vsaka domača ali tuja fizična oseba, ki ima v skladu s statutom sklenjeno ustrežno pogodbo oziroma je SAZASu dala pooblastilo in je skladatelj ali avtor besedila glasbenega dela ali avtor priredbe glasbenega dela ter je hkrati v obdobju zadnjih treh let izkazala ustrezen dohodek iz naslova AH. Nadalje je lahko član SAZASa postal tudi skladatelj ali avtor besedila glasbenega dela ali avtor priredbe glasbenega dela ali pravna oseba imetnik glasbene

avtorske pravice, ki ima izjemne dosežke na področju glasbene ustvarjalnosti. Člani SAZASa pa so bili lahko tudi pravne osebe, ki imajo v skladu s statutom sklenjene ustrezne pogodbe oziroma pooblastila in ki kot imetniki glasbene avtorske pravice na delih članov SAZASa izkažejo za obdobje zadnjih treh let ustrezen dohodek iz tega naslova, te pravne osebe oziroma njihovi ustanovitelji oziroma družbeniki, lastniki, člani organov upravljanja in nadzora ali odgovorne osebe te pravne osebe pa niso v kakršni koli obliki povezane z uporabniki ali nastopajo kot uporabniki repertoarja SAZASa, razen če takšen imetnik glasbene avtorske pravice ustvari na avtorskih delih članov vsaj trikrat toliko prihodka, kot ga ustvari kot uporabnik glasbenih avtorskih del. Rednim članom je bila v 14. členu dodana nova dolžnost in sicer, da varujejo ugled in interese SAZASa, zmanjšana pa pravica, da ne morejo več upogledati v finančno poslovanje SAZASa, temveč lahko samo prejmejo letno poslovno finančno poročilo SAZASa. Izredni člani so bili lahko fizične osebe, ki podpišejo pooblastilo in hkrati izpolnjujejo kumulativno določena pogoja: predložijo najmanj 2 partituri ali 2 zvočna zapisa ali 5 besedil že izvedenih del in so kot skladatelj ali avtorji besedila glasbenega dela ali avtorji priredbe glasbenega dela v obdobju zadnjih treh let izkazali ustrezen dohodek iz naslova AH, ki presega minimalni znesek, ki ga na predlog UO sprejme skupščina. Poleg tega pa so tudi pravne osebe lahko izredni člani, ki pa morajo izpolniti še dodatna pogoja navedena v 15. členu. Ti člani so lahko v skladu s 16. členom statuta 2008 vpogledali v letno poslovno-finančno poročilo SAZASa ter sodelovali na sejah skupščine, vendar brez pravice glasovanja. O sprejemu v redno in izredno članstvo je odločal OZAP na podlagi pisne vloge kandidata, v primeru negativne odločbe pa je bila možna pritožba na UO. Ti vrsti članstva sta bili osebni in se nista mogli prenašati ali dedovati (17. člen). 18. člen statuta 2008 je opredeljeval zunanje člane in določal, da so skladatelji, avtorji besedil, avtorji priredb, dediči in imetniki glasbene avtorske pravice, ki ne izpolnjujejo pogojev za redno ali izredno članstvo zunanji člani, če ustvarjajo prihodek iz naslova uporabe svojih glasbenih avtorskih del in niso člani katere druge kolektivne organizacije. SAZAS jih je štetil v skladu s statutom in določbami ZASP. Ti člani so lahko upogledali v letno poslovno-finančno poročilo SAZASa. V skladu z določbo 19. člena statuta 2008 je trajalo redno ali izredno članstvo 5 let in se po 5 letih podaljša, če so v zadnjih 3 letih pred potekom izpolnjeni pogoji iz statuta. Z neizpolnjevanjem pogojev so postali redni člani izredni, izredni pa zunanji. Nadalje je 19. člen prinesel tudi spremembe, ki se nanašajo na prenehanje rednega članstva in sicer redno članstvo preneha, če se redni član trikrat zaporedoma neopravičeno ne udeleži redne seje skupščine SAZAS. 21. člen je zmanjševal obvezne sestavne dele vabila (prej je vabilo vsebovalo dnevni red, gradivo in komentarje, ki se nanašajo na bistvene točke dnevnega reda), ki je določal, da mora biti gradivo, ki se nanaša na bistvene točke dnevnega reda, rednim članom dostopno najmanj 10 dni pred sejo skupščine. Spremenila se je tudi sestava UO, ki so ga sestavljali predsednik in 9 članov, in sestava skupščine, ki je bila zbor rednih in izrednih članov SAZASa (20., 27., 31., 36. in 39. člen statuta 2008). Statut 2008 ni vseboval več določbe, po kateri lahko vsak član s pisnim zahtevkom zahteva od SATS, da se mu odobri vpogled v letno poročilo in poročilo NO.

34. Statut 2010 velja od 19.4.2010 dalje. Ker se večina sprememb, ki izhajajo iz navedenega statuta nanaša na uskladitve zaradi sprememb v organih SAZASa (OZAP je nadomestil Glasbeni odbor in Avdiovizualni odbor), Urad povzema v nadaljevanju samo spremembe, ki so relevantne za predmetno odločbo. Določilo o promocijskemu skladu se je s sprejemom statuta 2010 dopolnilo z določilom, da lahko SAZAS sklad male avtorske pravice obremení z zneskom, ki je namenjen tudi za spodbujanje kulturne raznolikosti v skladu s Konvencijo o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov (11. člen). Spreminja se tudi sestava UO, v katerem se povečuje število članov iz 9 na 11 članov (27. člen). Nadalje 31. člen določa sestavo Glasbenega odbora in Avdiovizualnega odbora, ki ga sestavljajo predsednik in štiri člani, 32. člen pa določa pristojnosti Glasbenega odbora, med katerimi so za predmetni postopek pomembne naslednje: ugotavlja pogoje in določa o sprejemu članov in prenehanju članstva na prvi stopnji, predlaga besedilo oziroma spremembe pravilnika AH, na prvi stopnji odloča o pritožbah članov na obračun AH. Nadalje določa 32. a člen pristojnosti Avdiovizualnega odbora, med katerimi so za predmetni postopek relevantne naslednje: ugotavlja pogoje in določa o sprejemu članov in prenehanju članstva na prvi stopnji, predlaga besedilo oziroma spremembe Pravilnika o zaščiti avdiovizualnih del in delitev

AH, na prvi stopnji odloča o pritožbah članov na obračun AH. Novosti prinaša tudi 41. člen statuta 2010, na podlagi katerega lahko SAZAS prenese administrativno-tehnične posle v zvezi s kolektivnim upravljanjem avtorskih pravic na drugo kolektivno organizacijo ali gospodarsko družbo, zaradi česar v zadevnem statutu ni več določb, ki se nanašajo na SATS.

2.2. Poslovnik skupščine SAZAS

35. Urad je med preiskavo v SAZASu pridobil Poslovnik skupščine SAZAS, ki ga je skupščina sprejela dne 28. junija 2006 (v nadaljevanju: Poslovnik 2006) ter Poslovnik skupščine SAZAS, ki ga je skupščina sprejela dne 26. junija 2008 (v nadaljevanju: Poslovnik 2008). Ker so bile spremembe Poslovnika 2008 le minimalne, in se številke členov ujemajo s številkami členov Poslovnika 2006, Urad povzema v nadaljevanju določila Poslovnika 2006, ter v členih, kjer je do spremembe prišlo, le to posebej povzame. 1. člen je tako določal, da je skupščina zbor rednih članov društva, ki se je lahko udeležujejo tudi zunanji člani, toda brez pravic odločanja. Nadalje 2. člen določa, da so seje skupščine lahko redne in izredne, 3. člen pa določa, da mora vabilo na skupščino, ki ga SAZAS odpošlje članom v roku določenem v statutu, vsebovati dnevni red, gradivo in komentarje, ki se nanašajo na bistvene točke dnevnega reda. Poslovnik 2008 je 3. člen Poslovnika 2006 spremenil tako, da je zožil prejemnike pisnih vabil le na redne člane, ter določil, da mora vabilo vsebovati le dnevni red, pri čemer se z gradivom, ki se nanaša le na vse bistvene točke dnevnega reda, seznaniti redne člane deset dni pred sejo. Določilo, da se seje skupščine snemajo, pri čemer se zapisnik seje naredi dosledno po tonskem zapisu, izhaja iz 5. člena Poslovnika 2006, ki je bil s Poslovnikom 2008 spremenjen na način, da se zapisnik naredi smiselno po tonskem zapisu. Nadalje 6. člen določa pravila razprav na skupščinah, 7. člen pa, da skupščina po končani razpravi lahko sprejme sklep, zaključek, predlog, resolucijo ali priporočilo. Da se sklepi sprejemajo z večino glasov navzočih rednih članov izhaja iz 8. člena, ki navaja tudi primere ravnanja, ko na skupščini ni možno doseči večine glasov. 10. člen nadalje določa, da so volitve volilne seje skupščine praviloma tajne, 11. člen pa, da se v organe SAZASa lahko volil le kandidacijske liste. Poslovnik 2008 11. člen razširja na dodatno določilo, da morajo imeti kandidacijske liste enakopravno zastopanost različnih zvrsti glasbene ustvarjalnosti. 13. člen nadalje določa, v katerih primerih so glasovnice veljavne, 14. člen pa vodenje zapisa o poteku in izidu volitev nalaga volilni komisiji, ki obravnava tudi pritožbe na potek volitev. 15. člen določa primere, ko dve ali več kandidacijskih list dobli enako število glasov, 16. člen pa primere ravnanja komisije, ko volitve ne potekajo pravilno ter primere ponovitev volitev. Zadnji, 17. člen določa, da skupščina lahko določi posebno komisijo za obravnavanje pritožb članov pri čemer Poslovnik 2008 ne vsebuje več določila, da komisija obravnava vse pritožbe in predlaga sklep skupščini.
36. Urad je iz pregleda temeljnih aktov SAZASa, Poslovnikov skupščine SAZAS ter dokumentov, ki jih navaja v nadaljevanju, ugotovil, da si je SAZAS s tem, ko je zmanjšal število rednih članov in samo njim dodelil glasovalno pravico na skupščinah SAZASa, kot bo Urad pojasnil v nadaljevanju, ter s tem, ko je omejil avtorjem dostop do informacij in dokumentov na način, kot bo tudi pojasnil v nadaljevanju, ustvaril pogoje za zlorabo prevladujočega položaja na trgu kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje. Navedeno ravnanje je razdeljeno na dve poglavji: članstvo in dostop do informacij in dokumentov. Urad v vsakem poglavju najprej povzema dokumente, iz katerih je izhajala verjetnost kršitve, in dokaze, na katere je Urad oprl svoje ugotovitve ter nato navedel nesporno ugotovljena dejstva.
- a) Članstvo
- Dokumenti, iz katerih je izhajala verjetnost kršitve, in dokazi, na katere je Urad oprl svoje ugotovitve
37. Urad je med preiskavo v SAZASu pridobil dokument, elektronsko sporočilo z naslovom »korespondenčni sklep - Tolmačenje Statuta«, v katerem je [REDACTED], elektronsko sporočilo, ki ga je naslovil na več zaposlenih na SAZAS, dne 5.10.2007, navedel: »Ob predlaganem tolmačenju se mi zdijo sporna naslednja vprašanja: 1. 19. člen predvideva

tri vrste prenehanja članstva: izstop, izključitev zaradi nespoštovanja pravil oz. disciplinske kršitve in smrt. Na kakšen način bo članstvo prenehalo v primeru "nepodaljšanja"? 2. navedba v tolmačenju "Članstvo se rednim članom podaljšuje molče skladno s 1. odstavkom 19. člena Statuta, v kolikor član izpolnjuje pogoje, ki jih določa Statut v 13. in 14. členu" ni točna, saj Statut v citiranem 1. odstavku 19. člena ne pogojuje "molčečega podaljšanja članstva" z izpolnjevanjem pogojev iz 13. in 14. člena. 3. kdo in na kakšen način bo odločil in seznanil rednega člana, da mu članstvo ni bilo molče podaljšano? (verjetno bi bilo potrebno osebi izdati odločbo o "nepodaljšanju" članstva, zoper katero bi bila dopustna pritožba). Vendar statut izdaje take odločbe ne predvideva, saj se 15. člen nanaša le na sprejem v redno članstvo, ne pa tudi na "nepodaljšanje" rednega članstva. 4. postopek preverjanja pogojev iz 14. člena na vsakih 5 let v statutu ni predviden in opredeljen, torej bodo v praksi nastali problemi kdo preverja pogoje in na kakšen način: -ali bi moral redni član sam vsakč pred potekom petletne dobe (koliko prej?) predložiti nova dela in izkazati dohodek oziroma predložiti nova dela in izkazati izjemne dosežke ali ga mora k temu pozvati Združenje? Kdo in po kakšnem postopku bo preverjal izjemne dosežke za zadnjih pet let? Glede na navedeno ne morem glasovati za predlagano tolmačenje obravnavanih členov Statuta. Zlasti mi ni jasno, kako bomo (ob predlaganem tolmačenju) obrazložili, zakaj se v vseh dosedanjih letih navedeni člani niso interpretirali na tak način in kakšne okoliščine so nastopile sedaj, da se sprejema stališče, ki je povsem drugačno od dosedanje prakse. Menim, da bi se navedenim odprtim vprašanjem in eventualnim problemom lahko izognili edino tako, da bi pripravili predlog dopolnitev omenjenih členov Statuta, kjer bi jasno zapisali, da se članstvo molče podaljšuje vsakih pet let, če so tudi po izteku petletnega članstva izpolnjeni pogoji iz 13. in 14. člena ter natančno določili postopek preverjanja izpolnjevanja pogojev.« FF je v zvezi z istim korespondenčnim sklepom, dne 5.10.2007 navedel: »Spoštovani, kot sem že včeraj izrazil svoje pomisleke glede predlagane dikcije, ker ne vemo, kaj to pomeni za razlago ostalih članov v zvezi s tem, ne morem potrditi predlagani sklep, ker je stvar premalo preučena oz. dodelana, prav tako ničesar ne vemo o možnih posledicah take razlage.« Dne 8.10.2007 pa je FF navedel: »Glede izpolnjevanja pogojev pri podaljšanju rednega članstva je moje mnenje nespremenjeno. Menim, da je glede tega veljavni statut premalo natančen, saj takšna razlaga odpre vrsto drugih vprašanj pri členih, ki se nanašajo na izpolnjevanje pogojev. Obžalujem, da se moramo odločati »ad hoc«, saj bi bila sprememba statuta v tej smeri, veliko bolj primerna oblika in način reševanja morebitnih neznank.«⁵³

38. SAZAS je dne 9.2.2010 na zahtevo Urada posredoval naslednje podatke o članstvu v obdobju 2005-2008⁵⁴:

Tabela 1: podatki o članstvu v obdobju od 2005 do 2008

Leto	Redni člani	Zunanji člani
2005	262	-
2006	273	3996
2007	191	4356
2008	187	4672

39. Iz podatkov, ki jih je posredoval SAZAS na zahtevo Urada⁵⁵, izhaja, da je bil cenzus za vstop v redno članstvo v letu 2005 1000 €, v letu 2006 pa je prišlo do zvišanja cenzusa na 4000 €, navedeni cenzus pa se vse do danes ni spremenil. Povišanje navedenega cenzusa je bilo sprejeto na Skupščini leta 2006, na kateri je bilo prisotnih 74 rednih članov SAZAS.

40. V dopisu (e-mail), ki je naslovljen na SAZAS s strani GG, z dne 07.11.2008, je navedeno: »Ker bi želel ponovno postati redni član skupščine, bi vas prosil za

⁵³ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁵⁴ Dokument št. 306-35/2009-43.

⁵⁵ Dokument št. 306-35/2009-47.

informacijo kakšen je postopek za pridobitev rednega članstva po tej varilni, ker to iz aktov, ki so mi dosegljivi ni razvidno.«⁵⁶

41. V zapisniku 18. redne seje OZAP, z dne 11.11.2008, je navedeno: »OZAP avtorja GG prosi, da naj svoji prošnji za sprejem v redno članstvo Združenja SAZAS predloži zbir svojih izjemnih dosežkov na področju kulture. Na podlagi prejete dokumentacije bo OZAP v skladu s 14. členom Statuta Združenja SAZAS na svoji seji obravnaval avtorjevo prošnjo.«⁵⁷
42. V zapisniku 19. redne seje OZAP, z dne 23.02.2009, je v točki 2 navedeno: »Avtor [REDACTED] izpolnjuje pogoje za sprejem v redno članstvo skladno z Statutom. Avtorju se skladno s 14. členom Statuta pošlje v podpis Pogodba o rednem članstvu z veljavnostjo 1. januar 2008.« Poleg tega pa je v točki, pod katero je bila obravnavana prošnja za redno članstvo na podlagi posebnih zaslug avtorja GG, navedeno naslednje: »OZAP nedvomno priznava uspešnost avtorjevega glasbenega opusa, vendar le-ta na področju zabavne glasbe ni pustil pomembnega vpliva na druge avtorje te zvrsti, zato se prošnji za redno članstvo na podlagi posebnih dosežkov na področju razvoja, popularizacije in ohranjanju slovenske glasbe ne ugodí.«⁵⁸
43. Na fotokopiji časopisnega članka z naslovom [REDACTED], z dne [REDACTED], je pripet listek, na katerem je navedeno: »OZAP => predlog za obravnavo članstva [REDACTED] (redni član po "umetniških zaslugah"), glede na medijske izjave.«⁵⁹
44. Urad je med preiskavo v SAZASu pridobil dokument, e-mail [REDACTED], naslovljenega na več zaposlenih v SAZASu, z dne 7.10.2007, v katerem je navedeno: »Tisti, ki nič ne prispeva (ali pa premalo) je sicer zaščiten, ne more pa imeti besede in kot redni član krojiti "politike" Združenja.«⁶⁰
45. Urad je med preiskavo v SAZASu pridobil dokument, dopis Društva slovenskih skladateljev, naslovljen na SAZAS, z dne 22.10.2007, v katerem je navedeno: »Člani Društva slovenskih skladateljev, strokovnega društva posebnega nacionalnega pomena (opredelitev pri MK RS), katerega člani so bili med pobudniki in ustanovnimi člani SAZASa prosimo, da se v skladu s 14. členom statuta ponovno vzpostavi nivo rednega članstva SAZAS-a z vsemi pravili statuta. Smatramo, da je nevzdržno, da SAZAS tako na skupščini, kot v delovanju njegovih organov in strokovnih sodelavcev izgublja dragocen čas za probleme, ki so zgolj osebne narave in to članov, katerih nivo sploh ne sodi med slovenske ustvarjalce.«⁶¹
46. Urad je med preiskavo v SAZASu pridobil dokument z naslovom "ZAKAJ IN KAKO JE VODSTVU SAZAS USPELO SPRETI SLOVENSKE AVTORJE IN DRUGE IMETNIKE AVTORSKIH PRAVIC", december 2007, v katerem je v točki z naslovom "Najvišji cenzus v državah EU" navedeno: »... Najbolj zaskrbljujoče pa je dejstvo, da dvigovanje cenzusa ni bilo nikdar omogočeno v presojo vsem članom v društvu ampak vsaklč le ožjemu krogu rednih članov, kar pa ni v skladu z enakopravnostjo vseh članov v društvu in zaradi tega spominja na piramidni sistem. S tem želi vodstvo Szas omejiti priliv novih rednih članov, ki bi lahko soodločali in ogrozili sedanje vodstvo.«⁶²
47. Avtor [REDACTED] je na poziv Urada za posredovanje podatkov⁶³, na Urad naslovlil dopis (e-mail), z dne 23.4.2009, v katerem je navedeno: »Sem eden od ustanovnih članov, kmalu po moji pridružitvi 10 odstotkov rednih članov, ki imajo pravico zahtevati izredno revizijo poslovanja združenja, sem dobil obvestilo, da moj AH več ne dosega cenzusa, ki zagotavlja redno članstvo. Mislim, da bi bilo nujno pregledati poslovanje, distribucijo sredstev in prejete obračune.«⁶⁴

⁵⁶ Dokument št. 306-35/2009-47.

⁵⁷ Dokument št. 306-35/2009-47.

⁵⁸ Dokument št. 306-35/2009-47.

⁵⁹ Dokument št. 306-35/2009-47.

⁶⁰ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁶¹ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁶² Dokument št. 306-35/2009-73.

⁶³ Vir: http://www.avn.gov.si/sif/zakonodaja_in_dokumenti/oslali_dokumenti/arhiv_sklepov/sklep37/.

⁶⁴ Dokument št. 306-35/2009-7.

48. Založbe

- [redacted], so na poziv Urada za posredovanje podatkov⁶⁵ naslovite dokument z dne 3.6.2009, v katerem je navedeno naslednje: »... delitev članov na redne in izredne člane prinaša nevzdržno stanje, v katerem posameznik ne more sodločati o svojem denarju, ker so mu drugi, ki so si sami podelili pravico do odločanja s sprejetjem protiuslavnih in diskriminatornih pravil, nato pa še z določljivo nesorazmerno visokega vstopnega praga za pridobitev glasovalne pravice, to pravico odvzeli.«⁶⁶
49. V dopisu, z dne 23.6.2009, ki ga je Uradu na podlagi poziva za posredovanje podatkov⁶⁷ posredoval anonimni prijavitelj, je med drugim navedeno: »... ker je Združenje SAZAS brez veljavnega statuta v letu 2008 iz rednega članstva izključilo svojih preko 100 rednih članov, ki bi imeli na skupščini sicer pravico o sodločanju sprejetega novega statuta v kolikor bi bil na skupščino v letu 2008 tudi vabljen.« Iz nadaljevanja še izhaja: »V danem primeru pa lahko le nekaj avtorjev (od preko 5200 članov SAZAS le 170 s pravico do voljenja) odloča praktično o vsem. Vodstvo SAZAS mora le zagotoviti omenjenim 170 članom dobre avtorske honorarje, ki so že po veljavnem uradnem Pravilniku o zaščiti avtorskih pravic in delitvi avtorskih honorarjev mogoča za izplačila le tem in to s pomočjo multiplikatorjev in ponderjev, ki večjim avtorjem zagotavljajo večje avtorske honorarje na račun manjših avtorjev.« Nadalje je v Prilogi 1 k dopisu navedeno še: »SAZAS je monopolna kolektivna organizacija, ki združuje male in velike avtorje in v njihovem interesu pobira nadomestila za uporabo avtorskih del..., da je v Sloveniji veliko avtorjev, ki ne pišejo glasbe le za najbolj uspešne in medijsko poznane pop izvajalce ampak tudi za manj znane izvajalce. SAZAS pobira nadomestilo tudi za manj popularne avtorje – odvisno od uporabe. Sodločanje o pomembnih odločitvah bi moralo biti v tem primeru v skladu z Zakonom o društvih zagotovljeno tudi tem avtorjem. Monopol nad zaščito avtorskih pravic v tem primeru ne koristi niti uporabnikom kot tudi ne upravičencem, ker manjši avtorji nimajo nikakršnih pravic o sodločanju v tem Združenju, čeprav so prisiljeni podpisati pogodbo o upravljanju ter varovanju avtorskih pravic s to kolektivno organizacijo, ker nimajo druge izbire.«⁶⁸
50. V dopisu, ki ga je dne Uradu na podlagi poziva za posredovanje podatkov⁶⁹ posredoval anonimni prijavitelj, je v točki z naslovom "SISTEM ODLOČANJA" med drugim navedeno: »Pred nekaj leti je skupščina združenja SAZAS potrdila enormni "ustrezni dohodek" v višini 5.000 EUR, kar redno članstvo v tej organizaciji izredno omejuje. Trenutno je rednih članov približno 200 in vendar: ... Imetnik pravice je sleherni ustvarjalec, katerega delo se uporablja javno, v komercialne namene in v skladu z določili ZASP. Izločanje imetnikov pravic v sistemu odločanja, skupščinski udeležbi in pri nadzoru finančnega poslovanja je nesprejemljivo rušenje konkurenčnih razmerij. Pravice izrednih članov (ki dohodkovnega cenzusa ne dosega) so omejene... Navsezadnje je tudi sistem volitev izključujoč, če povežemo naslednje člene statuta s poslovnikom skupščine SAZAS (ki ni javno objavljen):... Organi združenja naj bi bili žanrsko uravnoteženi, kar pa žal pomeni, da morajo vsaj polovico sestavljati člani DSS (stanovskega združenja slovenskih skladateljev resne glasbe, ki je največji prejemnik promocijskega sklada združenja SAZAS). Članom skupščine je na tak način celotno listo organov upravljanja nemogoče sestaviti ad hoc, na sami seji skupščine, zato bodo sedanji organi upravljanja svojo funkcijo najbrž opravljali dosmrtno (ali do odstopa). Žal ni javno objavljen niti disciplinski pravilnik združenja, ki daje disciplinskemu razsodišču možnost, da članom združenja izreče celo finančno kazen (zmanjšanje AH),...«⁷⁰
51. Urad je med preiskavo v SAZASu pridobil dokument z naslovom "Uvod", v katerem je v točki z naslovom »Cenzus 4000 € za rednega člana« med drugim navedeno: »SAZAS je na redni letni skupščini leta 2006 predlagal dvig cenzusa, ki toči redne od zunanjih članov skupščine in sicer na minimalni znesek 4000 € kar pa je v nekaterih reparticijah

⁶⁵ Vir: http://www.uvk.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/ostali_dokumenti/arhiv_sklepov/sklep37/.

⁶⁶ Dokument št. 306-35/2009-24.

⁶⁷ Vir: http://www.uvk.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/ostali_dokumenti/arhiv_sklepov/sklep37/.

⁶⁸ Dokument št. 306-35/2009-31.

⁶⁹ Vir: http://www.uvk.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/ostali_dokumenti/arhiv_sklepov/sklep37/.

⁷⁰ Dokument št. 306-35/2009-33.

in kategorijah praktično nemogoče doseči. Večina rednih članov skupščine so predlog potrdili, kar pa je od predlagatelja nezakonito. Delovanje v društvu temelji na enakopravnosti članstva, kar pomeni tudi volilna pravica vseh članov in sodelovanje o pomembnih zadevah. (Zdru-1, 2. člen / 3.) Že v tem primeru se je izkazalo, da lahko že malo več kot 35 zadovoljnih članov kolikor jih v praksi hodi na skupščino odloča praktično o vsem, ker lahko s prejemkom nad 4000 € postanejo redni člani in imajo volilno pravico... Drugo vprašanje, ki se v zvezi s tem postavlja je tudi lojalnost dviga cenzusa brez upoštevanja finančnih dosežkov nekaterih članov, ki so v letu 2005 že tretje leto zaporedoma dosegali minimalni prag, ki je takrat znašal 1000 €, na podlagi sklepa skupščine o dvigu minimalnega praga pa se le-ti niso upoštevali pri posameznikih, ki bi morali biti povabljeni v redno skupščino. Več kot očitno, da želi sedanje vodstvo na vsak način preprečiti širitev števila rednih članov je tudi ta, da je bil leta 2005 v redni skupščini SAZAS natanko 265 rednih članov, ki so izpolnjevali pogoje za redno članstvo, po repartičnem izplačilu za leto 2006 pa bi pogoje za vstop v redno članstvo izpolnjevalo le 149 članov...« Nadalje je v obrazložitvi temeljnih neskladij in nepravilnosti v aktih SAZAS v delu, ki se nanaša na Statut SAZAS, med drugim navedeno še: »14 - ... V primeru kot se dogaja zdaj lahko drugo leto določijo cenzus nad 30.000 € in bo ostalo le še 20 rednih članov, ki bodo sprejeli pravilnik, da se izplačajo samo še zneski nad 60.000 € (kot je za leto 2008 nad 10 predvajanj) in s tem lahko dobimo podjetje 5 članov, ki bodo služili na račun avtorskih nadomestil pridobljenih za uporabo celotnega repertoarja SAZAS vseh članov, ki jih je samo v Sloveniji registriranih 5156...«⁷¹

Nesporna dejstva

52. Iz pregleda relevantnih določb statutov SAZASa, Poslovnikov skupščin SAZASa ter dokumentov navedenih v prejšnjem odstavku, izhajajo naslednja nesporna dejstva:
- samo redni člani SAZASa lahko volijo na skupščinah SAZASa in so izvoljeni v organe upravljanja in nadzora SAZASa.
 - glasovanje na skupščini v imenu odsotnega člana ni možno.
 - cenzus za sprejem v redno članstvo SAZASa se je na skupščini SAZASa leta 2006 povečal iz 1000 € na 4000 € Hkrati je s spremembo statuta prišlo tudi do sprememb pogojev za članstvo avtorjev v SAZASu, spremenila pa se je tudi določba o podaljšanju trajanja članstva. Statut 2005 je namreč določal, da traja članstvo 5 let in se molče podaljšuje, statut 2008 pa je določil, da se članstvo podaljša, če so izpolnjeni pogoji v zadnjih 3 letih.
 - število rednih članov SAZASa se je od leta 2005, ko je znašalo 262 zmanjšalo na 187 v letu 8, kljub dejstvu, da se je število vseh članov SAZASa v obdobju od leta 2006 z 3996 povečalo na 4672 v letu 2008.
 - da vsebina kriterijev, ki so tudi lahko pogoj za pridobitev rednega članstva v SAZASu, »izjemni dosežki na področju glasbene ustvarjalnosti« ter »izjemna umetniška dela, ki prispevajo k razvoju slovenske kulture«, ni natančneje opredeljena v nobenem aktu SAZASa.

b) Transparentnost in dostop do informacij in dokumentov

Dokumenti iz katerih je izhajala verjetnost kršitve in dokazi, na katere je Urad oprl svoje ugotovitve

53. Iz odgovora SAZASa, posredovanega na zahtevo Urada za posredovanje podatkov, z dne 23.3.2010⁷², izhaja, da vabi SAZAS redne člane na skupščino po pošti, od leta 2007 dalje priporočeno, medtem, ko so drugi člani SAZAS o skupščinah obveščeni in nanje vabljeni preko oglasne deske, ki se nahaja v prostorih SAZAS.

⁷¹ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁷² Dokument št. 306-35/2009-47.

54. Urad je med preiskavo v SAZASu pridobil dokument, e-majl z naslovom "Re: VABILO NA 23. REDNO SEJO NO ZDRUŽENJA SAZAS", ki ga je [redacted] naslovil na [redacted] in [redacted], z dne 12.06.2005, v katerem je navedeno: »Naj te uradno obvestim, da ne prejemam nobenih zahtevanih informacij s strani Sazasa, ne zapisnikov UO, ne komunikacije URSIL, ne ostalih osnovnih zadev. Večkrat sem te klical in Ti pošiljal kratka sporočila, vendar nisem nikdar dobil odgovora, čeprav sem Te opozarjal na zelo pomembne zadeve. Še do današnjega dne me nihče ni ne uradno, ne neuradno obvestil o datumu skupščine, tako da še ta trenutek ne vem kdaj bo skupščina, kar je sramotno za člana Nadzornega odbora Združenja Sazas.«⁷³
55. Urad je med preiskavo v SAZASu pridobil dokument, pritožbo na odločbo, ki jo je dne 30.10.2007 na UO Združenja SAZAS naslovil avtor [redacted], ki je v zaključku dopisa med drugim navedel: »... še vedno nisem prejel sledečih gradiv oz. podatkov, za katere sem poprosil že v prvem tednu avgusta: – višino celotne delilne mase – višino posameznih skladov – temelje oz. akte za oblikovanje skladov – vse akte, ki vsebujejo pravila ali se nanašajo na delitev nadomestil za leto 2006, ki je bila izvedena v juniju 2007 – opis kriterijev za izbiro sporedov predvajanih del oz. ključ izbiro vzorčnih RA postaj (opazil sem, da jih je bilo v vzorcu manj, kot lani) – vrednosti točk po posameznih repartijskih razredih. Kot izredni član zgoraj navedenih gradiv namreč nisem prejel, pa bi jih kljub temu želel imeti. Zato ponovno, glede na to, da niso objavljena na spletnem mestu oz. meni kot avtorju niso kako drugače javno dostopna, prosim, da mi kopije gradiv pošlje na naslov:...«⁷⁴
56. V dopisu, z dne 5.6.2009, ki ga je Uradu na podlagi poziva za posredovanje podatkov⁷⁵ posredoval avtor [redacted], je med drugim navedeno: »... Med drugim npr. v vseh teh letih (vse od moje včlanitve v SAZAS) do sedaj nisem bil niti enkrat vabljen na skupščino, in to kljub temu da je obveznost pisnega vabljenja članov zapisana v statutu SAZASa.«⁷⁶
57. Urad je med preiskavo v SAZASu pridobil dokument z naslovom "Uvod", v katerem je v obrazložitvi temeljnih neskladij in nepravilnosti v aktih SAZASa v delu, ki se nanaša na Statut SAZASa, med drugim navedeno: »8 - javnost dela ni zagotovljena niti pri sklepih kot je delitev nadomestil. SAZAS ima svojo internetno stran na kateri bi lahko z omenjenim članskim dostopom do vsebin nudil ustrezni servis obveščanja. Zelo neodgovorno in zastarelo je objavljanje na oglasni deski združenja, ker SAZAS ščiti repertoar slovenskih in drugih svetovnih avtorjev.« ter »18 - zunanji člani preverjeno nimajo vpogleda v finančno poslovanje. Sodelovanje na skupščinah jim je onemogočeno že na podlagi vabila na skupščino, ker SAZAS po statutu 21.člen /2 vabilo na skupščino pošilja le rednim članom. Imamo dokaze, da na izredno skupščino, kjer naj bi se odločalo o prodaji hiše niso bili vabljeni vsi redni člani. Enaki dokazi obstajajo tudi za sklic zadnje redne skupščine. Zaradi tega je bilo na skupščini le 56 članov. V kolikor bi dejansko bili povabljeni vsi redni člani – za katere imamo naslove in imena za 266 rednih članov za leto 2005, ker SAZAS nikakor in nikomur ne želi posredovati teh podatkov – bi bil rezultat volje skupščine verjetno precej drugačen.«⁷⁷
58. Urad je vpogledal na spletno stran SAZASa in ugotovil, da zapisniki sej organov niso SAZASa objavljeni.
59. Urad je vpogledal tudi na spletno stran Zavoda IPF, ki predstavlja SAZASu primerljivo organizacijo, in ugotovil, da so zapisniki organov in tudi skupščin Zavoda IPF javno objavljeni in dostopni vsem na spletni strani. Prav tako so javnosti dostopni tudi drugi podatki in dokumenti.⁷⁸

⁷³ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁷⁴ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁷⁵ Vir: http://www.uvk.gov.si/si/zakonodaja_in_dokumenti/ostali_dokumenti/arhiv_sklepov/sklep37/.

⁷⁶ Dokument št. 306-35/2009-26.

⁷⁷ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁷⁸ Vir: <http://zavod-ipf.si/>.

Nesporna dejstva

60. Iz pregleda relevantnih določb statuten SAZASa, Poslovnikov skupščin SAZASa ter dokumentov navedenih v prejšnjem odstavku, izhajajo naslednja nesporna dejstva:
- Pravila o transparentnosti niso podrobno urejena v zakonodaji.
 - Na seje skupščine SAZASa so pisno vabljeni samo redni člani SAZASa, medtem ko so drugi člani SAZASa o sejah skupščine obveščeni in nanje vabljeni preko oglasne deske v prostorih SAZASa.
 - Statut 2010 ne vsebuje več določbe, po kateri lahko vsak član SAZAS s pisnim zahtevkom zahteva, da se mu odobri vpogled v letno poročilo in poročilo NO.
 - Redni člani SAZASa po novem nimajo več vpogleda v finančno poslovanje, kot so ga imeli v skladu s statutom 2005, temveč zgolj prejmejo v pregled letno poslovno-finančno poročilo. Tudi zunanji člani nimajo več vpogleda v finančno poslovanje SAZASa, temveč zgolj vpogled v letno poslovno-finančno poročilo, enako velja za izredne člane.
 - Zapisniki sej organov SAZASa, na katerih se sprejemajo odločitve, ki se nanašajo na vse člane SAZASa in vplivajo zlasti na način delitve AH kot tudi na druge pomembne okoliščine članstva v SAZASu, niso javno objavljeni in tako dostopni članom SAZASa.
 - Poslovnik organov SAZASa niso javno objavljeni ali kako drugače dostopni članom SAZASa.
61. Do vprašanja transparentnosti in dostopa do informacij in dokumentov se urad opredeljuje tudi v zvezi z dejstvi, ki izhajajo iz pravilnika AH in pravilnika o promocijskem skladu.

2.3. Pravilnik AH

62. Prvi pravilnik AH je bil sprejet 30.06.1993 in je bil do danes osemkrat spremenjen (1997, 1999, 2003, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009). V obdobju trajanja kršitve so bili tako v veljavi: pravilnik, ki ga je UO SAZAS sprejel dne 8.6.2005 (prečiščeno besedilo), pravilnik, ki ga je UO sprejel korespondenčno dne 8.6.2006 in potrdil dne 21.6.2006 (prečiščeno besedilo) ter kasneje še pravilnik, ki ga je UO sprejel dne 26.4.2007 (prečiščeno besedilo).
63. V Pravilniku AH, ki je trenutno v veljavi (prečiščeno besedilo 2006, potrjeno 16.4.2009 s strani UO SAZASa), so opredeljena temeljna načela zaščite pravic avtorjev glasbenih del, imetnikov avtorskih pravic in založnikov, ki so redni ali zunanji člani SAZASa oziroma katere štiti SAZAS na podlagi določil ZASP, ter določeni načini vrednotenja avtorskih del in postopki za pravilno razdelitev AH. 2. člen Pravilnika AH določa, da uveljavlja SAZAS avtorske pravice pod enakimi pogoji. Nadalje med drugim določa obveznosti avtorja (kot npr. prijava del avtorja na obrazcu, navedba potrebnih podatkov, dostava kopije partiture ali posnetka dela, predložitev izvoda sklenjene založniške pogodbe).
64. Vsak avtor ali imetnik avtorske pravice mora skladno s 13. členom Pravilnika AH svoja dela oziroma dela, za katera je pridobil avtorsko pravico, prijaviti SAZASu na predpisanem obrazcu in pri tem navesti vse podatke, ki vplivajo na pravilno zaščito avtorskih pravic in delitev AH. SAZAS nato na podlagi 19. člena pravilnika glasbena dela uvršča v posamezno vrsto po svojem značaju, obliki in zasedbi, v kateri je bilo izvedeno, in sicer na podlagi podatkov, s katerimi SAZAS razpolaga, avtor pa lahko zahteva od OZAP, da ta določi kategorijo njegovega dela. V poglavju z naslovom Delitev AH iz naslova javnega izvajanja in javnega oddajanja glasbenih neodrskih del (male pravice) je opredeljen način delitve teh honorarjev. Pravilnik AH določa, da se AH za izvedena glasbena dela razlikujejo po vrstah pobiranja in da se vnašajo v posebne RR po vrstah pobiranja. Pravilnik AH v 22. členu določa 8 RR, v naslednjem členu pa opredeljuje sestavo (prihodke) denarnih skladov posameznih RR. Glasbena dela znotraj posameznega RR se točkujejo skladno s 36. členom Pravilnika AH, na podlagi števila vseh točk zbranih znotraj posameznega RR ter na podlagi zbranega nadomestila v posameznem RR pa se določi vrednost točke oziroma vrednost minute

vsakega posameznega RR, kar predstavlja osnovo za delitev AH med posamezne avtorje.

65. 36. člen Pravilnika AH določa tri (3) vrste glasbenih del, znotraj katerih se nahaja več kategorij glasbenih del: prva vrsta glasbenih del je (1) avizo in kulisna glasba, znotraj katere se nahajajo naslednje kategorije 102, 103, 104; druga vrsta glasbenih del je (2) resna glasba, znotraj katere se nahajajo kategorije 111, 112, 113 in 114 ter tretja vrsta glasbenih del (3) zabavna glasba, znotraj katere se nahajajo naslednje kategorije 121, 122, 123, 124, 125, 126, 131, 132, 133 in 134.
66. Pravilnik AH določa tudi, da se AH, ki zaradi pomanjkljivih podatkov o avtorju ali delu niso bili izplačani, hranijo 5 let od dne obračuna in se avtorju izplačajo ob prvem rednem obračunu po prejemu ustreznih podatkov za izplačilo. Na obračun za pretekla obdobja avtor nima pravice pritožbe (25. člen Pravilnika AH). Po poteku 5 letnega roka se neizplačani AH vključijo v delitveni sklad tekočega leta.
67. AH se delijo na podlagi splošnega obračuna, ki ga na predlog OZAP potrdi UO.
68. Pravilnik iz leta 2003 je prvič navedel elemente splošnega obračuna: seznam repartijskih skladov, ki so vključeni v obračun, razporeditve prihodkov v sklade po virih in obdobjih, oblika dokumenta in vir podatkov za določanje višine prihodkov, ki se vključijo v sklad, način vključitve prihodkov v posamični sklad (v celoti, delno, sorazmerno) z razlago, razporeditev obresti in drugih izrednih prihodkov ter stimulacije, višino in vsebino stroškov zaščite, ki se nanašajo na ustrezno delitveno obdobje ter način njihove razporeditve na posamične sklade, statistični vzorec za obdelavo programskih podatkov in meja za izplačilo AH (še danes 26. člen Pravilnika AH).
69. AH pa se delijo le za tista zaščitena dela, ki so bila prijavljena v rednih programih, poslanih SAZAS v določenem roku. Za delitev AH v RR Komerzialne in nekomercialne radijske in televizijske postaje (110 in 210) pa se upoštevajo le programi, ki sestavljajo statistični vzorec, ki ga določi OZAP za vsako repartijsko leto. Programi, poslani po poteku roka, se upoštevajo za delitev v naslednjem repartijskem letu. AH se obračunajo in izplačajo najmanj enkrat letno, in sicer na podlagi splošnega obračuna in podatkov o izvedenih delih pripravi posamezni obračun za izplačilo AH, ki se pošlje avtorju, vendar le v primeru, ko neto vsota za izplačilo preseže minimalni znesek, ki ga določi OZAP. AH, ki takšnega zneska ne presežejo, se knjižijo v korist avtorjev in izplačajo, ko presežejo ta minimum. Avtor lahko zahteva naknadni obračun ali popravek obračuna, če mu AH za izvedbo, ki so bile prijavljene v rednih programih uporabnika, ni bil obračunan ali je bil nepravilno obračunan, razen če avtor ni dostavil vseh potrebnih podatkov. Te zahteve rešuje strokovna služba, medtem ko odloča o kategorizacijah in točkovanju del OZAP. Zoper odločbo OZAP je možna pritožba na UO, njegova odločitev pa je dokončna. Poleg tega pa lahko avtor zahteva tudi naknadni obračun ali popravek obračuna, če mu ni ali če mu je nepravilno obračunan AH, in vložiti zahtevo pri Strokovni službi SAZAS v roku 30 dni po prejemu obračuna. Zoper to odločitev je možna pritožba pri OZAP, katerega odločitev je dokončna. Pravilnik AH vsebuje tudi določbe o točkovanju del in določa točke ter količnike.

a) Delitev AH

Dokumenti iz katerih je izhajala verjetnost kršitve in dokazi, na katere je Urad opir svoje ugotovitve

70. V dokumentu z naslovom "ZAKAJ IN KAKO JE VODSTVU SAZAS USPELO SPRETI SLOVENSKE AVTORJE IN DRUGE IMETNIKE AVTORSKIH PRAVIC", december 2007, je v točki z naslovom "MINUTA GLASBE MORA BITI MINUTA GLASBE!" med drugim navedeno: »Ob pregledovanju letošnjega obračuna, ko nekaterim avtorjem nikakor ni uspelo najti formule, po kateri bi lahko preverili, ali številke na obračunu dejansko držijo, pa smo prišli do osupljivega spoznanja. Brez vnaprejšnje seznanitve avtorjev, kar je med drugim tudi v nasprotju z Zakonom o avtorski in sorodni pravici, ki pravi, da morajo biti upravičenci vnaprej seznanjeni z delitvijo honorarjev, je vodstvo

Sazas spremenilo delitveni sistem honorarjev in uvedlo tako imenovane KOLIČNIKE. Predlog delitve honorarjev vsako leto pripravi OZAP (Odbor za zaščito avtorskih pravic), potrjuje pa ga upravni odbor Sazas.«⁷⁹

71. V dopisu, ki ga je na Urad na podlagi poziva za posredovanje podatkov posredoval anonimni prijavitelj, je v točki z naslovom "DELITEV NADOMESTIL" med drugim navedeno: »V revizijskem poročilu, ki so ga v zvezi z opravljeno delitvijo honorarjev za leto 2006 naročili samim sebi člani UO in NO SAZAS, so razkriti temelji za delitev avtorskih honorarjev v letu 2006... Teh temeljev ni nikoli potrjevala skupščina in niso opisani v nobenem internem aktu združenja SAZAS. Podlago za sprejemanje takšnih odločitev v okviru OZAP-UO daje Pravilnik o delitvi avtorskih honorarjev združenja SAZAS..., ki se vsako leto spreminja zgolj ob soglasju OZAP in UO... Pogoji iz revizijskega poročila (spodaj) tudi v pravilniku niso podrobneje opisani. Avtorji doslej niso bili v celoti seznanjeni z načeli delitve AH, še manj pa so lahko kdajkoli o njih sodočločali ali podali mnenje: Revizija je dokazala skladnost praktične izvedbe obračuna in izplačil honorarjev z zgoraj opisanimi pravili delitve. Zato revizija nepravilnosti ne ugotavlja. Dejstvo pa je da SAZAS: a.) Ruši konkurenčna razmerja med (po vseh kriterijih enakimi) ustvarjalci s tem, ko uporabo njihovih del obračunava pod različnimi pogoji (količniki in stimulacije)...«⁸⁰
72. V neodvisnem revizijskem poročilu revizijske družbe [REDACTED], naslovljenem na SAZAS, z dne 19.12.2007, je navedeno: »Menimo, da bi stimulacija za število pojavitev posameznih skladb sodila v določila Pravilnika o zaščiti avtorskih pravic (36. člen – točkovanje) ali bi izhajala iz 5. točke 26. člena Pravilnika, in ne v t.i. statistični vzorec k splošnem obračunu za leto 2006. V nadaljevanju poročila so pod točko 3.3. navedeni kriteriji (ključni) za delitev oblikovane mase za avtorske honorarje za leto 2006 za razred 110: »Delitveni sklad se razdeli tako, da se dela, ki so bila predvajanja od 11 do 200-krat, vrednost točke pomnoži s količnikom 0,08, dela ki so bila predvajana od 201 do 400-krat, se vrednost točke pomnoži s količnikom 0,6, dela, ki so bila predvajanja več kot 400-krat, pa se vrednost točke pomnoži s količnikom 1,4.«⁸¹
73. V zapisniku 25. redne seje UO, z dne 7.2.2008, je navedeno: »V skladu z drugo revizijsko ugotovitvijo se v prihodnje stimulacije za število pojavitev posameznih skladb (pomnožitev z ustreznim faktorjem) uvrsti v splošni obračun na podlagi 5. točke 26. člena Pravilnika o zaščiti avtorskih pravic in delitvi avtorskih honorarjev, in ne v statistični vzorec k splošnemu (letnem) obračunu.«⁸²
74. V dopisu (e-mail) [REDACTED] (SAZAS) s strani avtorja HH, z dne 10.07.2008, je navedeno: »Moram vas opozoriti na nedoslednosti ali celo nepravilnosti v vašem delovanju z upanjem, da se bodo stvari uredile v dobro obeh strani. Dvomesečnega pritožbenega roka nisem izkoristil, saj nisem vedel kakšen je obračun, ker mi ga niste poslali. Vedel nisem niti kdaj je bil obračun narejen, saj me tudi o tem niste obvestili, tako da nisem mogel vedeti kdaj se je dvomesečni pritožbeni rok začel.«⁸³ SAZAS je avtorju dne 11.11.2008 poslal odgovor, v katerem je navedel: »Na podlagi predloženega gradiva je OZAP sprejel sklep, da se avtorjevi pritožbi delno ugodi.« V nadaljevanju odgovora pa je še navedeno: »Žal je bila storjena napaka, zato je avtorju HH potrebno izplačati pripadajoči avtorski honorar iz naslova javnega izvajanja in javnega oddajanja do konca koledarskega leta 2008.«⁸⁴
75. V dopisu [REDACTED], naslovljenem na SAZAS, z dne 20.9.2009, je navedeno: »Na osnovi obračuna avtorskih honorarjev iz naslova malih avtorskih pravic za leto 2008, ki naj bi ga prejel konec julija 2009, bi želel opozoriti, da ga še nisem prejel. Sem eden od izvajalcev skupine [REDACTED] in imam cca 5% delež avtorskih pravicah pri njihovih skladbah. Ostali imetniki pravic te skupine so že prejeli obračune, zato sem izračunal,

⁷⁹ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁸⁰ Dokument št. 306-35/2009-33.

⁸¹ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁸² Dokument št. 306-35/2009-18.

⁸³ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁸⁴ Dokument št. 306-35/2009-73.

da sem v tem letu upravičen do izplačila na osnovi obračuna avtorskih honorarjev iz naslova malih avtorskih pravic za leto.«⁶⁵

76. V dopisu avtorja [REDAKTIRANO] Združenju SAZAS, z dne 21.09.2009, je navedeno: »...do sedaj pa od Vas nisem prejel nobenega plačila ali obračuna za leto 2007 in konec leta 2006. Ko sem Vas poklical po telefonu in o tem povprašal, so mi rekli, da sem že zamudil pritožbeni rok in naj poskusim naslednje leto. Nisem vedel niti, na kaj se naj pritožim, saj obračuna nisem dobil, ...«⁶⁶
77. V dokumentu z naslovom "Zakaj in kako je vodstvu SAZAS uspelo spreiti slovenske avtorje in druge imetnike avtorskih pravic", december 2007, je med drugim navedeno: »Pri izplačilih prihaja do krivičnih razlik, kjer posamezni avtorji na škodo drugih prejemajo neprimerno višje honorarje. Vzemimo, na primer, SAZASov reparticijski razred 110 (predvajanje skladb na komercialnih in nekomercialnih radijskih postajah). Vzemimo, na primer, kategorijo 122, ki je najpogostejša pri avtorjih pop, rock in narodno-zabavne glasbe, torej pri večini članov društva Sazas. In kaj dobimo? Če se je glasbeno avtorsko delo predvajalo na radijskih postajah do 199-krat, bo avtor za minuto vrtenja prejel 0,055 evra. Če se je skladba zavrtela samo enkrat več, torej 200-krat, avtor za minuto predvajanja skladbe prejme 0,41 evra. Kaj pa se zgodi, če se je skladba zavrtela več kot 400-krat? Takrat je minuta predvajanja na teh radijskih postajah vredna kar 0,96 evra. (glej tudi prilogo SAJ NI RES-PA JE!) Tak način delitve denarja je nedopusten, ker bogate dela še bolj bogate, in sicer na račun revnih. To vodi v elitizem, kjer 3 odstotki članov društva Sazas bogatijo na račun preostalih 97 odstotkov avtorjev, ki nezasluzeno pobirajo zgolj drobtinice. Vrednost minute skladbe v enaki kategoriji in enakem reparticijskem razredu mora biti enaka, če se zavrti enkrat, ali pa 1000-krat. Tisti avtor, ki se mu skladba večkrat zavrti, bo že zaradi dejstva, da se mu je skladba večkrat zavrtela, dobil višji honorar od tistega avtorja, ki se mu skladba zavrti manjkrat. Zdaj pa so tisti avtorji, ki se nekoliko manj vrtijo, še dodatno »kaznovani« s tem, da je njihova minuta vredna skoraj cel evro manj od tistih, ki se vrtijo več. Dodatna "kazen" za tiste avtorje, ki se manj vrtijo, je še naslednja: Pri obdelavi "sporedov izvedenih avtorskih del" se namreč upoštevajo le skladbe, ki se na komercialnih in nekomercialnih postajah predvajajo več kot desetkrat, na nacionalnih medijih pa je ta limit celo enkrat večji – je več kot 20 predvajanih skladb predstavlja osnovo za obračun!!! Tiste skladbe, ki se predvajajo manj, se sploh ne obračunavajo, denar zanje pa se razdeli avtorjem večkrat predvajanih skladb. Torej še en ukrep, s katerim se manj predvajanim avtorjem vzame njihov denar in se ga razdeli bolj predvajanim!«⁶⁷
78. V dokumentu, z dne 28.5.2009, ki so ga Uradu posredovale naslednje osebe: [REDAKTIRANO]

[REDAKTIRANO] (v nadaljevanju tudi: prijavitelj), je v točki 1.1.4.1. Pravila o delitvi med drugim navedeno: »Bistvo transparentnega in zakonitega poslovanja so vnaprej znana pravila, ki se dosledno spoštujejo. Del tega je tudi možnost, da se objavijo podatki, na katerih temelji delitev nadomestil, kar omogoča tudi nadzora nad delitvijo nadomestil. Takšnega poslovanja pri SAZAS-u ni. Edina pravila v zvezi z delitvijo nadomestil za uporabo avtorskih del predstavlja zgoraj navedeni pravilnik, vendar pa delitev pretežno poteka mimo teh pravil na netransparenten način. V 22. členu Pravil je določenih 8 reparticijskih razredov, znotraj katerih se oblikuje 8 denarnih skladov. Na podlagi zbranega nadomestila v posameznem reparticijskem razredu in na podlagi števila vseh točk, ki so jih zbrala dela znotraj posameznega razreda, bi se morala določiti vrednost točke oz. minute vsakega reparticijskega razreda, ta pa bi bila nato osnova za razdelitev nadomestila med posamezne avtorje. Dokumenta, iz katerega bi navedeni podatki izhajali, SAZAS ne izda, tako da je vrednost točke in število vseh točk znotraj posameznega razreda vsako leto lahko le predmet ugibanj. Pri delitvi nadomestil SAZAS upošteva število predvajanj, kot je navedeno v nadaljevanju in deli dela na tiste, ki so predvajana manj kot 10x, več kot 200x in več kot 400x. Osnove za takšno razlikovanje v Pravilniku ni, prav tako osnova za takšno razlikovanje ne izhaja iz kakšnega drugega splošnega akta SAZAS-a. Opozorili pa je potrebno še, da SAZAS

⁶⁵ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁶⁶ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁶⁷ Dokument št. 306-35/2009-73.

spremembe Pravilnika uporablja retroaktivno – pravila za delitev sredstev, zbranih v preteklem letu, v tekočem letu, ko se opravi delitev, s spremembami Pravilnika prilagodi željam posameznikov in spremenjena pravila uporablja »za nazaj.« V delu, kjer prijavitelji pojasnjujejo število predvajanj kot osnovo za obračun (točka 1.1.4.2.) med drugim navajajo naslednje: »... Takšna diskriminacija nima nobene podlage v predpisih ali splošnih aktih SAZAS-a... Ne obstaja noben objektivni ali zakonski kriterij, na podlagi katerega bi bilo Združenje SAZAS upravičeno postavljati pravila o delitvi, ki bolj predvajana dela dodatno nagraditi...«⁸⁸

79. V odgovoru SAZAS na zahtevo Urada št. 306-35/2009-44, z dne 22.2.2010, je navedeno: »Ker število predvajanj nedvomno igra pomembno vlogo pri delitvi avtorskih honorarjev, saj so relativni administrativni stroški pri avtorjih z manjšim številom predvajanj veliko večji kot pri avtorjih z večjim številom predvajanj, predstavlja iz tega razloga kriterij števila predvajanj pomemben objektivni kriterij za pripravo obračuna in delitev avtorskih honorarjev med avtorje.« V nadaljevanju je še navedeno: »... kriterij števila predvajanj kot tipičen objektivni kriterij za obračun in delitev nadomestil pojavlja tudi v drugih podobnih primerih. Primeroma je tako opozoriti na določbe 7. člena Pravilnika o izvajanju knjižničnega nadomestila, iz katerih je razvidno, da je število izposojenih enot knjižničnega gradiva ključnega pomena pri presoji upravičenosti do knjižničnega nadomestila, saj je posamezni avtor upravičen do knjižničnega nadomestila, samo če skupno število izposoj knjižničnega gradiva, katerega avtor ali soavtor je, presega predpisano spodnjo mejo izposoj.«
80. V dopisu podjetja [REDAKTIRANO], naslovljenem na SAZAS, z dne 28.01.2009, z naslovom "Mnenje o sklepu Urada RS za intelektualno lastnino" je pooblaščen revizor [REDAKTIRANO] v točki F, SAZASu predlagal: »da popravi in dopolni Pravilnik o zaščiti avtorskih pravic in delitvi avtorskih honorarjev tako, da bodo kriteriji za delitev in sam način delitve avtorskih honorarjev in nadomestil določen tako jasno, da ga bodo avtorji razumeli brez težav, ter ne bo dopuščal različnih tolmačenj.«⁸⁹
81. V dokumentu z naslovom "Uvod" je v točki z naslovom "Nepregledno oblikovanje skladov iz plačanih realizacij" med drugim navedeno: »... Kolektivna organizacija SAZAS bi morala v svojih gradivih obvezno objaviti način oblikovanja posameznih repartijskih skladov in iz katerih prihodkov se je ta oblikoval kot določa statut v svojem 10. členu (4). Zaradi načina kot je trenutno v veljavi, avtorji ne poznajo osnove za delitev in se zaradi tega ne znajo in ne upajo izpostaviti v prid svojim pravicam. Tako so nerazumljiva in večini avtorjem nepoznani načini porazdelitve sredstev v delitvene sklade...« Nadalje je v točki z naslovom "Neskladnost Pravilnika o zaščiti avtorskih pravic in delitvi avtorskih honorarjev z obračunom" med drugim navedeno: »... V časopisu Finance dne 6.8.2007 – več kot mesec dni po izplačilu – je bila v intervjuju s predsednikom UO SAZAS prvič tudi uradno in pisno objavljena vrednost minute predvajanja z obračunano posamezno kategorizacijsko točko z navedenimi razlogi iz katerih pa se tudi prvič lahko izračunajo faktorji, ki so v repartitiji R 110 sledeči: 1, 8,2 in 19,2 glede na najnižjo vrednost v omenjeni R in K, ki je 0,016 €. Vrednosti točke oziroma minute predvajanja glasbe niso nikjer navedene niti v letnem ali finančnem poročilu, kar dokazuje, da se vodilni zavedajo kršitve pravilnika o delitvi vendar jo očitno z razlogom niso želeli objaviti. Svoje mnenje s pridržkom glede v letu 2006 izvedene delitve med avtorje je uradno podala tudi revizija [REDAKTIRANO] dne 14.06.2007, ki med drugim navaja, "da bi bila delitev prejetih plačil na podlagi točk, ki so jih avtorji dosegli v letu, na katerega se plačilo nanaša, bolj skladna z načeli delitve avtorskih honorarjev, kot so opredeljena v 10. členu statuta Združenja". Osnova za jasna pravila delitev honorarjev je vrednost minute predvajanja in število predvajanj. Brez obeh parametrov je večini avtorjev zelo težko oziroma nemogoče preveriti pravilnost svojih obračunov in dejansko opravljenega dela SAZAS.« V točki z naslovom "Nepregledna razporeditev –R 300, 310, 400 in 500" pa člani ZSVGS predstavljajo način delitve AH in pri tem zaključijo: »Iz navedenega je razvidno, da so bila sredstva razporejena po neznanem ključu, ki ni napisan ne v poročilu kot tudi ne v pravilniku.«, glede Pravilnika AH pa je navedeno še: »1 – pravilnik bi moral določati način vrednotenja avtorskih del in postopke za pravilno razdelitev avtorskih del.

⁸⁸ Dokument št. 306-35/2009-24.

⁸⁹ Dokument št. 306-35/2009-73.

Pravilnik nikjer ne omenjena načina za izračun vrednosti točke oziroma minute za uporabo predvajane glasbe.«; »25 – na obračun iz preteklega obdobja avtor nima pravice pritožbe...«⁹⁰

82. V zapislu sestanka med avtorji skupine [REDACTED] in predstavniki SAZAS, z dne 8.9.2008, je v 4. točki navedeno: »Način obračunavanja avtorskega honorarja iz naslova javnega oddajanja (RTV) za leto 2007 iz obračuna in spremnega dopisa ni razviden (statistični vzorec).«⁹¹
83. V dopisu [REDACTED], naslovljenem na SAZAS, z dne 22.7.2008, je na 2. strani navedeno: »Uredite že enkrat to vašo bazo podatkov, jo naredite javno dostopno, avtomatizirajte vnos predvajanj in naredite vaše poslovanje transparentno!«⁹²
84. V zapisniku 27. redne seje UO, z dne 3.4.2008, je navedeno: »Na vprašanje člana UO [REDACTED], ali je podajal izjave, ki bi združenju v javnosti škodovala, je [REDACTED] izjavil, da SAZAS-u škoduje netransparentnost.« V nadaljevanju zapisnika pa je navedeno še: »Da obračun ni v skladu z ZASP in dobrimi običaji.«⁹³
85. V dopisu (e-mail) [REDACTED], naslovljenem na SAZAS, z dne 31.7.2009, je navedeno: »Prosim za obrazložitev ključa delitve teh sredstev in pojasnilo, zakaj ta sredstva niso obračunana. To se dogaja že vrsto let in očitno je, da se sredstva delijo "bolj po domače", bržkone pa je sistem pisan na kožo določeni vrsti ustvarjalcev ali nekaterim ustvarjalcem.«⁹⁴
86. V dopisu družbe [REDACTED], naslovljenem na SAZAS, z dne 10.9.2009, je navedeno: »Zahtevamo, da nam obračun pošljete v natisnjeni obliki oziroma v obliki, ki jo bomo lahko prebrali. Šele po prejemu obračuna, iz katerega bomo lahko razbrali naslov in število predvajanj posameznega glasbenega dela, njegovo trajanje in kategorizacijo, bomo lahko preverili pravilnost izračuna, na podlagi tega pa bomo vnovič poslali zahtevo za naknadni obračun in popravek obračuna.«⁹⁵
87. V dopisu družbe [REDACTED], naslovljenem na SAZAS, z dne 24.10.2007, z naslovom "Priložba upravnemu odboru zoper odločbo odbora za zaščito avtorskih pravic Združenja SAZAS" je navedeno: »Kot nam je znano, SAZAS večini imetnikom avtorskih pravic oziroma avtorjem – članom združenja, obračun pošilja v obliki, ki vsebuje podatke o skupnem trajanju uporabe del, zato menimo, da smo kot imetniki avtorskih pravic upravičeni do obračuna, ki bo vseboval tudi vse tiste podatke, ki jih prejme večina članov Združenja. Iz prejetih podatkov je namreč nemogoče preveriti pravilnost obračuna, ...« V nadaljevanju dopisa pa: »Edino tako bomo namreč lahko natančneje preverili pravilnost obračuna ter njegovo skladnost s Pravilnikom Združenja SAZAS, Zakonom o avtorskih in sorodnih pravicah ter drugimi zakoni in akti, ki določajo obračunavanje honorarjev. V obračunu so prav tako pomanjkljivi podatki o javnih izvajanjih, saj ni navedb o tem, kdaj in kje je bilo določeno delo izvedeno. Vse te podatke večina članov združenja prejme v svojih obračunih.«⁹⁶
88. Na več zahtev Urada (opr. št. 306-35/2009-41 z dne 29.01.2010, opr. št. 306-35/2009-44 z dne 15.02.2010, opr. št. 306-35/2009-46 z dne 08.03.2010) SAZAS ni posredoval celotnih splošnih obračunov, iz katerih bi bili razvidni kriteriji za delitev za posamezna leta in iz njih izhajajoči količniki. Vendar pa je Urad v preiskavi zasegel dokument z naslovom »Splošni obračun avtorskih honorarjev za leto 2005 – javno oddajanje in javno izvajanje«, iz katerega je razvidno, da je OZAP sprejel sklep, da se delitveni sklad v razredu komercialnih radijskih postaj (110) razdeli tako, da se:
- 1/3 sklada razdeli po splošnem vzorcu za radijske postaje, ki je vsem predvajanim glasbenim delom zagotavljala ustrezno nadomestilo glede na število predvajanj;

⁹⁰ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁹¹ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁹² Dokument št. 306-35/2009-73.

⁹³ Dokument št. 306-35/2009-18.

⁹⁴ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁹⁵ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁹⁶ Dokument št. 306-35/2009-73.

- 2/3 sklada razdeli na osnovi vzorca, pri katerem so se upoštevala glasbena dela, ki so bila povprečno predvajana najmanj trikrat na posamezni radijski postaji, kar pomeni, da se je delo v skupnem seštevku predvajalo najmanj 200 krat v RR 110 (komercialne in nekomercialne radijske postaje).⁹⁷
89. Zaradi večje preglednosti je Urad ugotovitve o dejanskem stanju združil v poglavju o presoji ravnanj z vidika pravil konkurence. Nekateri relevantni dokumente (interni obračuni avtorskih honorarjev) je Urad namreč pridobil v preiskavi in te podatke uporabil pri pripravi tabel za obračunska leta avtorskih honorarjev 2005, 2006, 2007 in 2008, ki so priloga te odločbe. Interni obračuni so popisani z uradnim zaznamkom 306-35/2009-105 z dne 29.3. 2011. Ugotovitve so podrobneje opisane v poglavju V. 3. Posamezna ravnanja, ki predstavljajo kršitve pod točko b).

2.4. Pravilnik promocijskega sklada

90. Promocijski sklad je podrobneje urejen v Pravilniku sklada za promocijo kulturnih dejavnosti Združenja SAZAS (v nadaljevanju: Pravilnik promocijskega sklada), ki ga je SAZAS posredoval Uradu na njegovo zahtevo dne 22.2.2010.⁹⁸ Pravilnik promocijskega sklada je skladno z določbo 12. člena statuta 2005 sprejel UO na svoji 38. redni seji, dne 1.6.2005 in je začel veljati s tem dnem. Ta pravilnik v 1. členu določa, da je promocijski sklad namenjen glasbenim ustvarjalcem, organizacijam in institucijam, ki prispevajo k razvoju in dvigovanju pomena slovenske glasbene ustvarjalnosti. V nadaljevanju istega člena je navedeno, da promocijski sklad podpira a) slovensko glasbeno ustvarjalnost, b) izobraževanje članstva, c) ozaveščanje uporabnikov in javnosti o avtorski zaščiti in delovanju SAZAS ter d) podeljevanje priznanj SAZAS. O delitvi sredstev odloča UO, pri čemer upošteva pravila delitve, ki izhajajo iz določil statuta. Pravilnik promocijskega sklada v 5. členu določa rok za vložitev pisnih vlog za pridobitev sredstev, in sicer do 31.3. oziroma 30.09. O vlogah odloča na svojih rednih sejah UO, ki v roku 15 dni izda sklep brez utemeljitve. Z vlagatelji se sklene pisna pogodba, v kateri se določijo vsi pogoji in roki za izvedbo projekta in dejavnosti. Če ti niso izpolnjeni, se odobritev lahko preklicne delno ali v celoti, pri čemer se lahko zahteva povračilo (delno ali v celoti) že izplačanih sredstev. Pravilnik promocijskega sklada nalaga še UO, da slednji na letni skupščini poda pisno poročilo o dodelitvi sredstev.

Dokumenti iz katerih je izhajala verjetnost kršitve in dokazi, na katere je Urad oprl svoje ugotovitve

91. iz spodnje tabele, objavljene na spletni strani SAZASa⁹⁹, so razvidni zneski za promocijski sklad, ki jih SAZAS ob delitvi avtorskih nadomestil glede na sklepe UO in pogodbe s tujimi kolektivnimi organizacijami.

Leto	Višina sredstev v €
2009	131.767
2008	121.051
2007	430.377
2006	71.778
2005	81.537
2004	40.004

⁹⁷ Dokument št. 306-35/2009-73.

⁹⁸ Dokument št. 306-35/2009-45.

⁹⁹ Vir: <http://www.sazas.org/o-sazas-u/poslovanje.aspx>

92. V odgovoru SAZASa¹⁰⁰, posredovanem na zahtevo Urada za posredovanje podatkov, z dne 22.2.2010, je med drugim navedeno: »V skladu s pravili ..., sta bila na podlagi odločitve Upravnega odbora Združenja SAZAS izvedena tudi oblikovanje in delitev sklada za promocijo za leto 2006. Z oblikovanjem in delitvijo omenjenega sklada se je zasedovalo predvsem uresničevanje načela spodbujanja in podpiranja kulturno umetniških stvaritev vseh zvrsti glasbe, ki so pomembne za razvoj kulture. Skladno s tem se je navedeni sklad deloma razdelil med 100 najuspešnejših avtorjev, saj se je ob 15-letnici delovanja Združenja SAZAS vodstvo odločilo del promocijskega sklada deliti tudi med te avtorje (pri tem se je uspešnost avtorjev ugotavljala z vidika števila predvajanj njihovih glasbenih avtorskih del), saj so ti zaradi svoje uspešnosti v upoštevanem obdobju nedvomno pomembno prispevali k razvoju kulture.«
93. V dopisu (e-mail) AA članom UO, z dne 02.07.2007, z naslovom "Korespondenčni sklep", je navedeno: »Po nalogu predsednika UO g. Matjaža Zupana vam v korespondenčno sklepanje pošiljam sledeči sklep: UO Združenja SAZAS je sprejel sklep, da se na podlagi Pravilnika za promocijo kulturnih dejavnosti Združenja SAZAS prvim stotim avtorjem po višini letošnjega nadomestila iz promocijskega sklada Združenja SAZAS, za spodbujanje avtorske ustvarjalnosti, vsakemu izplača 15% od njegovih prihodkov v letu 2006 iz naslova javnega oddajanja in javnega izvajanja.«¹⁰¹
94. V tabeli z naslovom "Pregled dodeljenih sredstev za promocijski sklad 2004 in 2005" so za leta 2004, 2005, 2006 in 2007 navedeni podatki o višini oblikovanega sklada za promocijo, podatki o upravičencih, katerim so bila sredstva izplačana, zneskih in datumih izplačil in ostankih. V letu 2007 je bilo posameznim avtorjem tako dodeljeno in izplačano 269.671,65 eur, kar predstavlja dobrih 70% vseh sredstev izplačanih iz promocijskega sklada za leto 2006.¹⁰²
95. V dopisu [redacted], naslovljenem na SAZAS, z dne 16.10.2007, je v tretji alineji 5. točke navedeno: » - vprašala sem, kdo so nagrajenci promocijskega sklada in koliko so prejeli? Temu vprašanju ste se izognili z nekim splošnim pojasnilom oz. sklepom, kjer se spel sklicujete na Pravilnik.«¹⁰³
96. V dokumentu z naslovom "Uvod" je v obrazložitvi temeljnih neskladij in nepravilnosti v aktih SAZAS v delu, ki se nanaša na Statut, med drugim navedeno: »11 - ... Tretji odstavek določa načelo spodbujanja in podpiranja kulturno umetniških stvaritev vseh zvrsti glasbe, ki so pomembne za razvoj kulture. SPKD, ki je namensko ustvarjen sklad za promocijo je bil za leto 2006 porabljen v višini 250.000 € za prvih 100 najbolj uspešnih avtorjev, ki so bili izbrani na podlagi izplačil. S tem je dokazano, da sredstva sklada niso služila razvoju pač pa arbitrarnemu izplačilu...«¹⁰⁴
97. V dopisu, ki ga je na Urad posredoval anonimni prijavitelj na podlagi poziva za posredovanje podatkov, je v točki z naslovom "PROMOCIJSKI SKLAD 2006" med drugim navedeno: »UO SAZAS se je ob delitvi honorarjev za leto 2006, izvedeni v letu 2007, odločil še za dodatno stimulacijo zgoraj stotih (I) najuspešnejših avtorjev z izplačilom 25% celotnega zneska promocijskega sklada. To je v neposrednem nasprotju s statutom združenja SAZAS...«¹⁰⁵
98. V dokumentu z naslovom "Zakaj in kako je vodstvu SAZAS uspelo sprejeti slovenske avtorje in druge imetnike avtorskih pravic", december 2007, je med drugim navedeno: »Denar iz sklada, namenjenega za promocijo kulturnih dejavnosti, se je delil najbogatejšim. Dan pred letošnjo skupščino je sto najbolje plačanih avtorjev prejelo poseben dopis združenja SAZAS, v katerem so jih seznanili, da so zavoljo svoje uspešnosti v preteklem letu, nagrajeni z dodatno »povišico« v višini 15% od svojega obračunanega honorarja za leto 2006. Denar za to »nagrado« je bil razdeljen iz

¹⁰⁰ Dokument št. 306-35/2009-45.

¹⁰¹ Dokument št. 306-35/2009-73.

¹⁰² Dokument št. 306-35/2009-73.

¹⁰³ Dokument št. 306-35/2009-73.

¹⁰⁴ Dokument št. 306-35/2009-73.

¹⁰⁵ Dokument št. 306-35/2009-33.

sredstev sklada za promocijo kulturnih dejavnosti, ki je po statutu združenja SAZAS namenjen izključno promociji kulturnih dejavnosti.«¹⁰⁸

99. Zaradi večje preglednosti je Urad ugotovitve o dejanskem stanju združil v poglavju o presoji ravnanj z vidika pravil konkurence, in sicer v poglavju V.3. Posamezna ravnanja, ki predstavljajo kršitve pod točko c).

V. PRESOJA RAVNANJ Z VIDIKA PRAVIL KONKURENCE

MATERIALNO PRAVO

1. Pristojnost Urada

100. V skladu z 12. členom ZPOmK-1 je Urad organ, ki je pristojen za nadzor nad izvajanjem določb ZPOmK-1 ter 101. in 102. člena PDEU (prej 81. in 82. člena Pogodbe ES).

2. Prepoved zlorabe prevladujočega položaja

101. ZPOmK-1 v 9. členu določa, da je prepovedana zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na ozemlju Republike Slovenije ali njegovem znatnem delu. S prevladujočim položajem podjetja na trgu je mišljen položaj, kadar lahko podjetje ali več podjetij v znatni meri ravna neodvisno od konkurentov, strank ali potrošnikov. Pri ugotavljanju prevladujočega položaja upošteva Urad zlasti tržni delež, možnosti za financiranje, pravne ali dejanske vstopne ovire, dostop do dobaviteljev ali trga in obsloječo ali potencialno konkurenco. Kot nadalje določa ZPOmK-1, se šteje, da ima podjetje prevladujoč položaj na trgu, če je njegov tržni delež na trgu Republike Slovenije večji od 40 odstotkov. Gre za zakonsko domnevo, ki jo je kot tako mogoče ovreči. Tržni delež pa ne pokaže vedno prave slike tržne strukture in gospodarske moči subjekta na upoštevem trgu. ZPOmK-1 primeroma našteva tudi tipične primere zlorab, med drugim posredno ali neposredno določanje nepoštenih prodajnih ali nakupnih cen ali drugih nepoštenih poslovnih pogojev, omejevanje proizvodnje, trgov ali tehničnega napredka v škodo potrošnikov, uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi sopogodbeniki, če je s tem sopogodbenik postavljen v konkurenčno slabši položaj in zahteva, da se z sklepanje pogodb sprejmejo dodatne obveznosti, ki po svoji naravi ali glede na trgovinske običaje niso povezane s predmetom teh pogodb. ZPOmK-1 določa tipične primere zlorab zgolj primeroma in torej ne izključuje prepovedi drugih zlorab prevladujočega položaja na trgu.
102. 102. člen PDEU, prej 82. člen PES določa, da je prepovedana in nezdružljiva s skupnim trgom vsaka zloraba prevladujočega položaja enega ali več podjetij na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu, kolikor bi lahko prizadela trgovanje med državami članicami. Vsebinsko sta torej 9. člen ZPOmK-1 in 102. člen PDEU enaka, razlikujeta se le v delu, kjer se za uporabo 102. člena PDEU zahteva, da gre za ravnanje podjetja na skupnem trgu ali njegovem znatnem delu, ki lahko prizadene trgovanje med državami članicami. Z vstopom Slovenije v EU in uveljavitvijo Uredbe Sveta ES št. 1/2003 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (UL L 1, 04.01.2003; v nadaljevanju: Uredba 1/2003) mora Urad pri oceni kršitev torej upoštevati tudi določbe PDEU (prej določbe PES). V skladu s tem je Urad v nadaljevanju opisal kršitve 9. člena ZPOmK-1, kar velja obenem tudi za kršitev 102. člena PDEU, prej 82. člena PES, posebej pa je utemeljil še uporabo 102. člena PDEU.

3. Pojem podjetja

103. SAZAS je podjetje v smislu določil ZPOmK-1, natančneje 1. točke 3. člena ZPOmK-1, ki določa, da je podjetje subjekt, ki opravlja gospodarsko dejavnost (tj. vsaka dejavnost, ki se opravlja proti plačilu na trgu), ne glede na njegovo pravnoorganizacijsko obliko in lastninsko pripadnost. Podjetje je tudi podjetniško združenje, ki neposredno ne opravlja

¹⁰⁸ Dokument št. 306-35/2009-73.

gospodarske dejavnosti, vendar vpliva ali bi lahko vplivalo na ravnanje podjetij iz 1. točke 3. člena ZPOmK-1 prvega stavka te točke na trgu. Glede na navedeno Urad zaključuje, da je SAZAS podjetje, saj sodeluje v tržnem zagotavljanju storitev in zato izvaja gospodarsko dejavnost (enako tudi Evropska Komisija¹⁰⁷). Tudi Sodišče Evropske skupnosti je večkrat ugotovilo, da veljajo za dejavnosti kolektivnih organizacij pravila Evropske Skupnosti o konkurenci.¹⁰⁸

UPORABA MATERIALNIH DOLOČB V KONKRETNEM PRIMERU

1. Prevladujoč položaj SAZASa

104. V skladu s prakso Sodišča Evropske skupnosti se lahko šteje, da ima podjetje prevladujoč položaj, če ima legalni monopol za opravljanje določenih storitev¹⁰⁹.
105. S kolektivnim upravljanjem avtorskih pravic se lahko ukvarjajo samo kolektivne organizacije avtorjev, ki imajo dovoljenje URSILa. Kolektivna organizacija upravlja avtorske pravice na podlagi pogodbe z avtorjem, v primerih obveznega kolektivnega upravljanja avtorskih pravic pa je kolektivna organizacija pooblaščenca na podlagi samega zakona. Ker je URSIL SAZASu podelil pravico do kolektivnega upravljanja avtorskih pravic na avtorskih delih s področja glasbe, ima SAZAS na podlagi navedenega monopol pri izvajanju te storitve. Kot izhaja iz tretje točke 1. odstavka 149. člena ZASP, URSIL ne izda dovoljenja za kolektivno upravljanje avtorskih pravic drugi kolektivni organizaciji v kolikor je za isto vrsto avtorskih del in za iste pravice že izdano dovoljenje za kolektivno upravljanje avtorskih pravic določeni kolektivni organizaciji, razen če pravna oseba izkaže, da bi lahko zagotovila učinkovitejše in gospodarnejše upravljanje avtorskih pravic in da bi na podlagi pogodb z avtorji upravljala obsežnejši repertoar varovanih del kakor obstoječa kolektivna organizacija. Z izdajo dovoljenja novi kolektivni organizaciji dotedanji dovoljenje preneha veljati, kot še določa zgoraj navedeni člen ZASP. Iz navedenega izhaja, da ima SAZAS na podlagi izdanega dovoljenja URSIL monopolni položaj pri kolektivnem upravljanju avtorskih pravic na avtorskih delih s področja glasbe, saj se dovoljenje lahko izda zgolj eni kolektivni organizaciji. Poleg tega predpisuje ZASP za primer javne priobčitve glasbenih del obvezno kolektivno upravljanje pravic, kar pomeni, da jih avtorji ne morejo upravljati sami. Avtorji tudi ne morejo izbrati, katera kolektivna organizacija bo njihove pravice upravljala. ZASP namreč omogoča zgolj eno kolektivno organizacijo za isto vrsto avtorskih del in za iste pravice.
106. Na podlagi vsega navedenega v prejšnjih točkah obrazložitve odločbe je Urad ugotovil, da ima SAZAS na upoštevnem trgu kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje prevladujoč položaj, še več, ima celo monopolni položaj. Prevladujoč položaj na ozemlju države članice pa pomeni prevladujoč položaj na znatnem trgu skupnega trga.

2. Upošteveni trg

107. Upošteveni trg je trg, ki ga določata upošteveni proizvodni/storitveni trg in upošteveni geografski trg.

Upošteveni proizvodni/storitveni trg

¹⁰⁷ COMP/C2/38.898-GISAC; para. 87.

¹⁰⁸ Sodba 7/82 v zadevi Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL) proti Komisiji Evropskih skupnosti [1983] in združene zadeve 110/88, 241/88 in 242/88 François LucaszEAU in drugi proti Société des Auteurs, Compositeurs et Editeurs de Musique (SACEM) in drugimi [1989].

¹⁰⁹ Primer C 311/84 Telemarketing proti IPB.

108. Upoštevni proizvodni/storitveni trg je v skladu s 7. točko 3. člena ZPOMK-1 trg, ki praviloma vključuje vse tiste proizvode ali storitve, ki jih potrošnik ali uporabnik šteje za zamenljive ali nadomestljive glede njihove lastnosti, ceno ali namen uporabe.
109. Pojem avtor izhaja iz 10. člena ZASP, ki določa, da je avtor fizična oseba, ki je ustvarila avtorsko delo. Avtorska dela pa so individualne intelektualne stvaritve s področja književnosti, znanosti in umetnosti, ki so na kakršenkoli način izražene, kar določa 5. člen ZASP. Avtorska pravica pripada avtorju na podlagi same stvaritve dela in traja za časa avtorjevega življenja in 70 let po njegovi smrti. Bistvo avtorske pravice je, da predstavlja monopol avtorja nad izkoriščanjem njegovega dela. Avtorska pravica je enovita pravica na avtorskem delu, iz katere izvira materialna avtorska pravica, ki varuje premoženjske interese avtorja s tem, da avtor izključno dovoljuje ali prepoveduje izkoriščanje svojih del, ter moralna avtorska pravica, ki varuje avtorja glede njegovih duhovnih in osebnih vezi do dela. Zadevna odločba se nanaša le na materialne avtorske pravice za glasbena dela, katere lahko avtor, ki je ustvaril posamezno glasbeno delo, skladno z 70. členom ZASP, s pogodbo ali drugim pravnim postopkom prenese tudi na druge osebe. Skladno z navedenim se pojem avtor, ki ga Urad uporablja v obrazložitvi odločbe, nanaša na imetnike materialnih avtorskih pravic.
110. Avtorsko zaščitena dela se lahko upravljajo individualno ali kolektivno. Posamično upravljanje avtorske pravice, tj. za vsako posamezno avtorsko delo posebej, v mnogih primerih ni izvedljivo, bodisi zaradi veljavne zakonodaje, ki določa obvezno kolektivno upravljanje, bodisi zaradi značilnosti trga, zaradi česar je kakršno koli individualno upravljanje neučinkovito in nemogoče. Zato se avtorske pravice najpogosteje upravljajo kolektivno, medtem ko upravljajo avtorji svoje avtorske pravice neposredno le v izjemnih primerih. S kolektivnim upravljanjem avtorskih pravic se lahko ukvarjajo samo kolektivne organizacije avtorjev (praviloma so to nacionalna združenja avtorjev določene vrste del), ki imajo dovoljenje Urada za intelektualno lastnino Republike Slovenije (v nadaljevanju: URSIL). Slednji je SAZASu dne 12.3.1998 izdal dovoljenje št. 8003/96 za kolektivno upravljanje avtorskih pravic na avtorskih delih s področja glasbe (Ur.l. RS, št. 33/98) ter začasno dovoljenje št. 800-3/00-3, z dne 24.1.2001, za kolektivno upravljanje avtorskih pravic v primeru kableske retransmisije avdiovizualnih del (Ur.l. RS, št. 12/01), ki je prenehalo veljati dne 11.10.2010, ko je URSIL izdal dovoljenje št. 31227-1/2008-129 Zavodu za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije (v nadaljevanju: Zavod AIPA). V primerih obveznega kolektivnega upravljanja avtorskih pravic je kolektivna organizacija pooblaščenca že na podlagi samega zakona in zato pogodba med njo in avtorjem ni potrebna. Kolektivna organizacija pridobi pravice iz dveh virov: bodisi z neposrednim prenosom od avtorjev kot izvirnih imetnikov pravic ali prek vzajemnega sporazuma o zastopanju z drugo kolektivno organizacijo, ki upravlja iste kategorije pravic v drugi državi članici evropskega gospodarskega prostora (v nadaljevanju: EGP). Posledica prenosa pravic z različnih imetnikov pravic je ta, da ima kolektivna organizacija portfelj del, ki predstavlja nacionalni repertoar kolektivne organizacije. Celotni repertoar kolektivne organizacije pa je veliko obsežnejši, saj vsebuje tudi repertoarje tujih kolektivnih organizacij, ki so z njo podpisale sporazum o vzajemnem zastopanju. Kolektivna organizacija od uporabnikov, ki pri svoji dejavnosti javno uporabljajo glasbena dela, pridobi AH, ki jih je skladno z ZASP, dolžna razdeliti med upravičence (avtorje in imetnike avtorskih pravic za glasbena dela) v skladu s pravili o delitvi.
111. Komisija Evropske Skupnosti (v nadaljevanju: Komisija) je v dveh svojih odločbah, v zadevi Sony/BMG¹¹⁰ ter v zadevi Seagram/Polygram¹¹¹, ugotovila, da lahko izkoriščanje na podlagi različnih vrst pravic¹¹² vodi v opredelitev ločenih proizvodnih trgov za vsako kategorijo pravic, čeprav natančna opredelitev trga v tem smislu ni bila izvedena. Pomisleki na strani povpraševanja (različne vrste pravic v zvezi z različnimi potrebami kupcev) in pomisleki na strani ponudbe (obstoje različnih sistemov izkoriščanja, uporaba različnih tarif za izdajanje dovoljenj) so to ugotovitev potrdili. Kolektivno upravljanje

¹¹⁰ Odločba Komisije z dne 19.7.2004 EGP (Zadeva št. COMP/M.3333-SONY/BMG) in odločba Komisije z dne 3.10.2007 (Zadeva št. COMP/M.3333-SONY/BMG).

¹¹¹ Odločba Komisije z dne 21.9.1998 (Zadeva št. IV/M.1219 Seagram/Polygram).

¹¹² Npr. pravica javnega izvajanja, pravica javnega predvajanja s fonogrami in videogrami, pravico javnega prikazovanja, pravico radiodifuznega oddajanja, itd. (22. člen ZASP).

avtorskih pravic tako zajema različne dejavnosti, ki ustrezajo različnim upoštevni proizvodnim trgov.

112. Glede na navedeno je Urad upoštevni proizvodni/storitveni trg opredelil kot trg kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje glasbenih del.

Trg kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje

113. Navedeni upoštevni proizvodni/storitveni trg je Urad opredelil kot trg kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje. Na strani ponudbe so za ta trg značilne kolektivne organizacije, ki ponujajo upravljanje pravic javnega izvajanja avtorjem, ki se na strani povpraševanja vključujejo v shemo kolektivnega upravljanja avtorskih pravic na podlagi prenosa svojih pravic na kolektivno organizacijo ali obveznega kolektivnega upravljanja.

Upoštevni geografski trg

114. Upoštevni geografski trg je v skladu s 8. točko 3. člena ZPOmK-1 trg, ki praviloma vključuje območje, na katerem si konkurenti na upoštevni proizvodni/storitveni trgu medsebojno konkurirajo pri prodaji ali nakupu proizvodov ali storitev, na katerem so pogoji konkurence dovolj homogeni in ki ga je mogoče razlikovati od sosednjih območij, ker so pogoji konkurence na njih občutno drugačni.
115. Geografski obseg trga kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje je območje Republike Slovenije. Poleg kulturnega in jezikovnega dejavnika, ki vplivata na nacionalno opredelitev zadevnega trga, so vsaj do dne 16.07.2008, ko je Komisija izdala odločbo v zadevi CISAC Zadeva COMP/C2/38.698-CISAC (v nadaljevanju: odločba CISAC), obstajale omejitve članstva, ki so imetnikom pravic omejevale, da svoje pravice poverijo na neizključni osnovi. Omejitve članstva so izhajale iz t.i. »sporazumov o vzajemnem zastopanju« med članicami Mednarodne konfederacije društev avtorjev in skladateljev (v nadaljevanju: članicami CISAC). Ti sporazumi so bili sklenjeni med dvema kolektivnima organizacijama, s katero organizaciji dodelita druga drugi pravico za izdajanje dovoljenj za kakršnokoli javno izvajanje glasbenih del svojih članov.¹¹³ V Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljevanju: EGP) je vsaka kolektivna organizacija podpisala dvostranski sporazum o vzajemnem zastopanju z vsemi drugimi članicami EGP, ki je vseboval tudi klavzulo o članstvu imetnikov pravic. Na podlagi klavzule o članstvu ni smela nobena kolektivna organizacija brez privolitve druge sprejeti kot člana katerega koli člana druge kolektivne organizacije ali imetnikov pravic, ki imajo državljanstvo katere izmed držav, v kateri deluje druga kolektivna organizacija, brez privolitve slednje. Vsaka kolektivna organizacija je imela torej v takratni mreži sporazumov o vzajemnem zastopanju monopol nad storitvami, ki so se zagotavljale znotraj njenega nacionalnega ozemlja za druge kolektivne organizacije iz tujine. Komisija je v odločbi CISAC, med drugim tudi od SAZASa, ki je kršil 81. člen Pogodbe ES in 53. člen Sporazuma EGP s tem, da je uporabljal klavzulo »omejitev članstva«, zahtevala, da nemudoma preneha s kršitvami. SAZAS je Uradu posredoval podatke, iz katerih izhaja, da je bilo v letih 2004 - 2008 skupaj poslanih 42 prošenj za prestop k drugi kolektivni organizaciji, vsem pa je bilo ugodeno.¹¹⁴
116. Čeprav bi bila s sklenitvijo aneksov o razveljavitvi spornih členov s tujimi organizacijami ta pomembna pravna ovira odpravljena, ostaja dejstvo, da tradicionalna teritorialna pripadnost avtorjev nacionalnim monopolistom – v povezavi z miselnostjo, da bližina kraja kolektivnega upravljanja s pravicami kraju predvajanja avtorskega dela povečuje verjetnost učinkovite zaščite pravic in nadzora – in jezikovne ovire (znanje jezika je namreč potrebno za sodelovanje na skupščinah in sporazumevanje z organi kolektivne organizacije) predstavljajo znatne dejanske ovire za prehajanje, ki tako vplivajo na zanemarljivo število prehodov. V vsakem primeru pa se pogoji za opravljanje teh

¹¹³ Zadeva 395/87 Ministera Publici proti Jean-Louis Tournier [1988].

¹¹⁴ Dokument št. 306-35/2009-47, str. 12, 13.

storitev v posameznih državah članicah razlikujejo. Na podlagi tega Urad zaključuje, da je treba tudi za obdobje po 16.7.2008 upoštevni geografski trg omejiti na Republiko Slovenijo.

3. Posamezna ravnanja, ki predstavljajo kršitve

117. Urad v nadaljevanju obrazložitve odločbe obravnava ravnanja SAZASa z vidika pravil konkurence na trgu kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje. Urad je obrazložitve zaradi obsežnosti obravnavanih kršitev, boljše preglednosti in jasnejše utemeljitve, razdelil na tri poglavja. Prvo poglavje se nanaša na ugotovitve Urada v zvezi s članstvom in netransparentnim poslovanjem SAZASa, ki sta SAZASu omogočila zlorabo prevladujočega položaja, do katere se Urad opredeljuje v drugem poglavju, ki se nanaša na delitev AH, ter tretjem poglavju, ki se nanaša na promocijski sklad.
118. Ugotovljeno je bilo, da obstajajo avtorji, ki na odločanje lahko vplivajo, in avtorji, ki te možnosti nimajo. Samo to dejstvo sicer ni v nasprotju s pravili konkurence, vendar pa ima asimetrija pri možnosti odločanja lahko za posledico sprejemanje takšnih odločitev, ki izkrivljajo konkurenco na trgu. Dalje je bilo ugotovljeno, da je prišlo do dviga cenzusa za sprejem v redno članstvo SAZASa in s tem za pridobitev glasovalne pravice. Tako se je število avtorjev, ki lahko odločajo, zmanjšalo. Vendar tudi dvig tega cenzusa ne predstavlja samostojne kršitve, temveč je to ravnanje zgolj razširilo krog tistih, ki ne morejo vplivati na pravila, ki jih sprejme SAZAS. Dalje je Urad ugotovil, da SAZAS dokumentov, ki se nanašajo na njegovo poslovanje in zlasti na delitev AH, ne objavlja. Tudi netransparentno poslovanje samo po sebi ni kršitev konkurenčnega prava, vendar avtorjem onemogoča nadzor nad poslovanjem in povečuje verjetnost, da morebitne nepravilnosti pri delitvi AH ostanejo neodkrita. V primeru, da bi SAZAS nadomestila za uporabo avtorskih glasbenih del delil na podlagi ugotovljene dejanske uporabe glasbenih del oziroma z ekonomsko utemeljeno oceno, asimetrija pri glasovalni pravici rednih članov ne bi postavljala v boljši konkurenčni položaj oz. imela diskriminatornih učinkov.

a) Članstvo in netransparentno poslovanje SAZASa

Ugotovitve urada

119. Iz pregleda relevantnih določb statuta SAZASa, ki se nanašajo na članstvo, izhaja, da imajo samo redni člani SAZASa glasovalno pravico na sejah skupščine SAZASa in s tem možnost vpliva na sprejem odločitev. Redno članstvo zagotavlja konkurenčno prednost pred ostalimi avtorji - tistimi, ki niso redni člani SAZASa. Učinek asimetrične glasovalne pravice se odraža na delitvi AH in pravilih o promocijskem skladu, do katerih se Urad natančneje opredeljuje v nadaljevanju te odločbe.
120. SAZAS o različnosti statusov članov SAZASa v odgovoru na PRD navaja, da je že Statut SAZASa iz leta 1993 predvideval delitev članstva na redne in izredne, pri čemer je ta statut potrdil tudi URSIL. Dejstvo, da je URSIL podal soglasje tudi k Statutu SAZASa iz leta 1998 (in to po izrecnem usklajevanju med URSILOm in SAZASom) naj bi kazalo na to, da delitev na več vrst članstva po navedbah SAZASa ni bila nikoli sporna. Vsi statuti, ki razlikujejo članstvo na več kategorij, so bili po navedbah SAZASa potrjeni s strani državnih organov (bodisi URSILa bodisi pristojne upravne enote), kar po mnenju SAZASa kaže na nespornost določb o različnih vrstah članstva.
121. Urad v zvezi z navedbami SAZASa iz prejšnjega odstavka obrazložitve odločbe opozarja, da URSIL in upravne enote niso pristojne za presojanje pravil konkurence, ampak v okviru svojih pristojnosti zasledujejo druge cilje v javnem interesu. Dejstvo, da nek državni organ potrdi nek akt podjetja z vidika svojih pristojnosti, še ne pomeni, da ne more to podjetje z izvajanjem le-tega kršiti pravil konkurence.¹¹⁵ Podjetje bi se lahko

¹¹⁵ Primerjaj s Sodbo Sodišča prve stopnje v zadevi T-271/03 Deutsche Telekom AG proti Komisiji Evropskih skupnosti, točka 107 in naslednje.

na poseg teh organov sklicevalo samo v primeru, da bi mu ti nalagali ravnanje, ki bi izkrivljalo konkurenco, in mu ne bi puščali nobenega manevrskega prostora.¹¹⁶

122. Nadalje iz tabele, navedene v 38. točki obrazložitve odločbe, izhaja, da se je v obdobju trajanja kršitve število rednih članov občutno zmanjšalo, čeprav se je število vseh članov SAZASa v tem obdobju povečalo. Število rednih članov se je zmanjšalo zlasti zaradi povišanja cenzusa za sprejem v redno članstvo, navedenega v 39. točki obrazložitve odločbe. Novi cenzus 4000€ je leta 2006 potrdila skupščina SAZASa, na kateri je bilo prisotnih 74 rednih članov, kar predstavlja 1,7% vseh tedanjih članov SAZASa, kar je razvidno iz tabele, navedene v 38. točki obrazložitve odločbe. S to odločitvijo so nekaterim avtorjem dejansko odvzeli glasovalno pravico.
123. Tudi sicer je bila na vseh skupščinah SAZASa, na katerih se je v upoštevnem obdobju odločalo o pomembnih vprašanjih, udeležba nizka.¹¹⁷ Odločitve na skupščini se sprejemajo z večino glasov navzočih rednih članov, v skladu s Poslovnikom Skupščine¹¹⁸ pa glasovanje na skupščini v imenu odsotnega člana ni možno. Tako zelo majhen odstotek vseh članov SAZASa odloča tudi o sestavi organov SAZASa, ti pa nadalje sprejemajo interne akte in pravila, ki zavezujejo vse člane SAZASa, ki pa niso vsi objavljeni in znani vsem članom SAZASa.
124. Na očitke Urada, da naj bi se število rednih članov zaradi dviga cenzusa v zadnjih letih zmanjševalo tako, da naj bi sedaj nastala situacija, ko zelo majhen odstotek vseh članov SAZASa odloča o sestavi njegovih organov, le-ti pa posledično odločajo o delovanju samega SAZASa, odgovoril, da je bil dvig cenzusa le posledica prilagajanja zneska rasti prihodkov SAZASa, pri čemer SAZAS svojih navedb ni podkrepil z dejanskimi podatki in izračuni, ki bi potrdili pavšalno navedbo.
125. Urad je kljub temu preveril navedbe SAZASa in je z vpogledom v Splošne obračune AH za leta 2005, 2006, 2007 in 2008¹¹⁹, iz katerih izhajajo tudi podatki o prihodkih SAZASa v posameznem letu, ugotovil, da dvig cenzusa iz 1000€ na 4000€ ni bil posledica prilagajanja znesku rasti prihodkov SAZASa, kot je to zatrjeval SAZAS, saj rast prihodkov od leta 2005 do 2008 ne izraža 300% stopnje rasti. Bruto prihodki za delitev so namreč leta 2005 znašali 5.090.888€, leta 2006 5.742.544€, leta 2007 6.980.733€ ter leta 2008 7.862.036€.
126. Treba je ugotoviti, da dejstvo, da obstajajo avtorji, ki na odločanje lahko vplivajo, in avtorji, ki te možnosti nimajo, ne bi bilo sporno, če asimetrija pri možnosti odločanja ne bi imela za posledico sprejemanje takšnih odločitev, ki izkrivljajo konkurenco na trgu. Nadalje Urad pojasnjuje, da dvig cenzusa in s tem zmanjšanje števila avtorjev, ki lahko odločajo, zmanjšuje volilno telo, s čimer se ustvarjajo okoliščine, za lažje sprejemanje odločitev, ki vplivajo na vse avtorje, katerih avtorske pravice upravlja SAZAS. Manjše ko je volilno telo, lažje in hitreje se doseže soglasje. Vendar pa delitev AH ne sme biti predmet olajšanih odločitev, pač pa mora v največji možni meri, ki je še ekonomsko smiselna, odražati dejansko uporabo avtorskih del oziroma dejanskega povpraševanja na trgu. Iz točke 88 obrazložitve odločbe izhaja, da je za leto 2005 OZAP pavšalno določil, da se dve tretjini sredstev iz sklada dodelijo na podlagi drugačnega vzorca in se tako izločijo dela, ki so se predvajala manj kot 200krat v RR 110. S tem je brez posebne matematične utemeljitve, vezane na brez nesorazmernih stroškov ugotovljive podatke, ocenil dejansko povpraševanje na trgu. Podobno je storil tudi v naslednjih letih, kar je razvidno iz uporabe količnikov, do katerih se Urad opredeljuje v nadaljevanju te odločbe. Ni mogoče kot ekonomsko nesmiselnih nadomestiti meritev in izračunov, zgolj zaradi dejstva, ker je lažje sprejeti odločitev, ki jo bo podprla večina prisotnih članov z glasovalno pravico. Ne bi bilo pomembno, koliko članov sprejme pravila, če bi bila ta pravila do vseh poštena in ne bi imela diskriminatornih učinkov ali če bi pravila sprejemalo telo, sestavljeno iz predstavnikov vseh članov in ne le manjšine, ali če bi pravila sprejemalo neko neodvisno telo.

¹¹⁶ *Ibidem*.

¹¹⁷ Na redni skupščini SAZASa leta 2007 je bilo 72 rednih članov, na izredni skupščini leta 2008 58 rednih članov, na redni pa 49 rednih članov, na izredni skupščini leta 2009 47 rednih članov in na redni skupščini istega leta 66 rednih članov.

¹¹⁸ Dokument št. 306-35/2009-73.

¹¹⁹ Priloga dokumenta št. 306-35/2009-47.

127. Nadalje je Urad ugotovil, da so nedoločno, netransparentno ali pa sploh niso opredeljeni tudi nekateri kriteriji, ki so podlaga za sprejem v redno članstvo in so kot taki avtorjem znani zgolj kot kriteriji za članstvo, ni pa avtorjem znana vsebina teh kriterijev. Npr. kriterij »izjemni dosežki na področju glasbene ustvarjalnosti« (4. točka prvega odstavka 13. člena statuta 2008) ni natančneje opredeljen v nobenem aktu SAZASa oziroma kako drugače definiran in pojasnjen avtorjem. Na podlagi take določbe je odločanje o rednem članstvu prepuščeno nedoločnemu subjektivnemu kriteriju in pomeni potencialno neenako obravnavo avtorjev. Da je do takšne obravnave tudi prišlo, pa je razvidno iz dokumentov navedenih in povzetih v 40, 41, 42 in 43. točki obrazložitve odločbe, iz katerih izhaja, da je [redacted] postal oziroma ohranil status rednega člana po "umetniških zaslugah" glede na medijske izjave, medtem ko je GG takšne zasluge moral izrecno dokazovati, pa kljub temu ni bil sprejet med redne člane SAZASa. Dodatno je razvidno tudi, da gre za nedoločne kriterije, saj GG navaja, da iz aktov, ki so mu dosegljivi, ni razbrati na kakšen način lahko postane redni član na podlagi omenjenega kriterija. Enako velja tudi za drugi alternativni pogoj za redno članstvo za pravne osebe, ki je naveden v 4. točki 3. odstavka 13. člena statuta 2008, na podlagi katerega lahko pravna oseba postane redni član, če je z izdajo izjemnih umetniških del pomembno prispevala k razvoju slovenske kulture. Tudi ta pogoj ni natančneje določen oziroma definiran v nobenem aktu SAZASa, zaradi česar je odločanje ponovno prepuščeno subjektivnim kriterijem, ki omogočajo neenako obravnavo avtorjev.
128. Navedeno predstavlja dodatno subjektivno korekcijo finančnega kriterija (cenzusa), ki je sicer objektivni, vendar postavljen s strani rednih članov, ki že zaradi samega dejstva, da so hkrati tudi prejemniki avtorskih honorarjev in nastopajo na trgu, niso neodvisno telo, ki bi zagotovilo objektivnost. V vsakem primeru pa kriteriji za redno članstvo ne bi bili sporni, če to članstvo ne bi prinašalo konkurenčnih prednosti glede na ostale avtorje, ki nastopajo na trgu kot konkurenti rednih članov. Ti redni člani tako vplivajo tudi na odločanje, saj sprejemajo odločitve o stroških in delitvi AH, ki so za njih ugodnejše, pri čemer predstavljajo zbrana nadomestila dohodek vseh avtorjev ne glede na članstvo.
129. SAZAS je na navedene očitke Urada odgovoril, da kriterija »izjemni dosežki na področju glasbene ali avdiovizualne ustvarjalnosti« že zaradi narave stvari ni mogoče matematično definirati oziroma ga zajeti z edinstveno opisno definicijo, ki bi taksativno vključevala vse relevantne elemente, zato pri presoji navedenega elementa pomembno vlogo odigra Glasbeni odbor, ki je sestavljen iz priznanih slovenskih avtorjev tako zabavne kot resne glasbe, ki poda strokovno utemeljeno presojo o tem, ali lahko delo in dosežke nekega avtorja opredelimo kot izjemne. Poleg navedenega SAZAS še navaja, da je zagotovljena tudi možnost pritožbe na morebitno negativno odločitev.
130. V zvezi z navedenim je bilo dne 27.9.2010, ko je na Uradu potekal sestanek med predstavniki Urada in predstavniki in pooblaščenici SAZASa, predmet katerega so bile predlagane zaveze SAZASa, med drugim ugotovljeno, da bi SAZAS zadevne kriterije v dopoljenem predlogu zavez lahko oblikoval tako, da bodo določeni objektivno ter da bodo predhodno javno objavljeni, s čimer bo zagotovljena večja transparentnost kriterija, odločanje o rednem članstvu pa s tem ne bo več prepuščeno nedoločnem in subjektivnemu kriteriju. SAZAS je v odgovoru na dopoljen PRD posredoval dopoljen predlog zavez, ki vsebuje tudi določeneje definiran kriterij »izjemni dosežki na področju glasbene ali avdiovizualne ustvarjalnosti«, ki ga je Urad ocenil za ustreznega in ga zato umešča med ukrepe.
131. Urad nadalje ugotavlja, da se je transparentnost ravnanj SAZASa zmanjšala tudi nasproti rednim članom SAZAS v delu, ki določa vsebino vabila na redno sejo skupščine, kot izhaja iz Poslovnika skupščine 2008, kakor tudi do izrednih članov SAZASa v delu, ki določa način pošiljanja vabil na seje skupščine SAZASa. Določila poslovnika skupščine 2008 namreč določajo, da prejmejo pisna vabila na seje skupščine le še redni člani SAZASa, izredni pa so vabljeni preko oglasne deske, ki se nahaja v prostorih SAZASa. Poleg navedenega je SAZAS v novem poslovniku skupščine zmanjšal vsebino vabila le na dnevni red, pri čemer se člani z gradivom, ki se nanaša le na vse bistvene točke dnevnega reda, seznanijo lahko deset dni pred sejo skupščine. Urad v zvezi z navedenim ugotavlja, da oglasna deska, ki se nahaja v

prostorih SAZASa, ni zadosten način obveščanja članov, niti o sejah skupščine SAZASa niti o drugih pomembnih zadevah, o katerih SAZAS obvešča svoje člane na ta način. Zlasti to ni primeren način ob upoštevanju dejstva, da ima SAZAS med drugim tudi svojo spletno stran, ki je glede na rast pomena interneta kot komunikacijskega sredstva, nedvomno višji standard obveščanja od oglasne deske na sedežu SAZASa. V zvezi z vabilii na skupščino pa je še dodal, da je članom, ki pred skupščino ne dobijo gradiv za skupščino, na sami skupščini oteženo odločanje o stvari, s katero predhodno niso seznanjeni. Glede na navedeno ni nobenega dvoma, da bi se avtorjem s 24-urnim on-line dostopom do informacij in dokumentov omogočili bistveno boljši pogoj informiranja, kot so trenutno na voljo, s čimer bi se transparentnost poslovanja SAZASa povečala.

132. Ker je Urad tekom postopka prejel vrsto očitkov avtorjev o netransparentnem poslovanju SAZASa, ki jih navaja v nadaljevanju, je večina ukrepov, ki jih je Urad določil v izreku predmetne odločbe, namenjena zagotavljanju transparentnega poslovanja SAZASa. Po mnenju Urada je namreč transparentno poslovanje SAZASa nujno potrebno, da se avtorjem glasbenih del, z materialnimi avtorskimi pravicami katerih upravlja SAZAS, zagotovi preglednost nad delitvijo AH, pri čemer je nujno da se zagotovi preverljivost podatkov o delitvi zbranih sredstev, da se zagotovi preglednost nad samim delovanjem SAZASa ter Uradu zagotovi možnost spremljanja izvajanja ukrepov in s tem zagotovi učinkovito izvedbo ukrepov in opravo posledic kršitve.
133. Iz dokumentov, ki jih Urad navaja v nadaljevanju, izhaja, da veliko avtorjev, kljub pravici do obveščeniosti in dolžnosti organov SAZASa do obveščanja, ni bilo seznanjenih s celovitimi pravili delitve AH in so SAZAS o tem obvestili. Družba [redacted] je tako v mnenju, navedenem v 80. točki obrazložitve odločbe, SAZASu predlagala, da popravi in dopolni Pravilnik AH tako, da bodo kriteriji za delitev in sam način delitve AH in nadomestil določeni tako jasno, da jih bodo avtorji razumeli brez težav ter ne bo dopuščal različnih tolmačenj. Očitki o netransparentnih pravilih delitve AH izhajajo tudi iz dokumenta, navedenega v 81. točki obrazložitve odločbe, v katerem je Zveza skladnikov vseh glasbenikov Slovenije (v nadaljevanju: ZSVGS), v katero je včlanjenih 332 slovenskih glasbenikov¹²⁰, SAZASu sporočila, da avtorji ne poznajo osnove za delitev. Po njihovi oceni je osnova za jasna pravila delitve AH poznavanje vrednosti minute predvajanja in števila predvajanj, brez obeh parametrov pa je večini avtorjev zelo težko oziroma nemogoče preveriti pravilnost svojih obračunov. Tudi iz zapisa sestanka, navedenega v 82. točki obrazložitve odločbe, izhaja, da avtorjem skupine Siddharta način obračunavanja AH iz obračuna in spremnega dopisa ni razviden. Očitki o netransparentnih in vnaprej neznanih pravilih delitve AH izhajajo tudi iz dokumenta, navedenega v 78. točki obrazložitve odločbe. Glede netransparentnosti pa se pritožujejo tudi avtorji iz 83., 84. in 85. točke obrazložitve odločbe.
134. Avtorji poleg same neinformiranosti s pravili delitve izpostavljajo tudi problem prejetanja letnih obračunov AH. Če avtor ne doseže cenzusa za izplačilo AH, mu SAZAS ne pošlje letnega obračuna AH. Nad tako odločitvijo SAZASa se avtorji ne morejo pritožiti, ker niso seznanjeni z dejstvom, da je bil obračun narejen. Navedeno izhaja iz dopisa avtorja, navedenega v 74. točki obrazložitve odločbe, iz katerega izhaja, da se avtor v dvomesečnem pritožbenem roku ni mogel pritožiti, ker ni prejel obračuna AH, SAZAS pa ga tudi ni seznanil o tem, kdaj je bil obračun narejen. SAZAS je avtorjevi pritožbi delno ugodil, priznal napako ter avtorju izplačal pripadajoči AH. Nadalje izhaja iz dokumenta, navedenega v 75. točki obrazložitve odločbe, da avtor ni prejel obračuna AH iz naslova malih avtorskih pravic za leto 2008, ki bi ga, glede na dejstvo, da so obračun prejeli ostali imetniki pravic glasbene skupine, katere del je, moral že prejeti. Iz dokumenta, navedenega v 76. točki obrazložitve odločbe, nadalje izhaja, da je SAZAS avtorju na vprašanje, zakaj ni prejel obračuna in plačila za leto 2007, pojasnil, da je avtor zamudil pritožbeni rok (za katerega avtor ni vedel kdaj je potekel, saj obračuna ni prejel) ter ga napotil k uveljavljanju te pravice prihodnje leto.
135. Urad v zvezi z navedenim ugotavlja, da bi SAZAS moral vse avtorje, ne glede na to ali so dosegli cenzus ali ne, vsako leto obvestiti o tem, koliko AH se je v njihovem imenu zbralo na računu SAZASa ter jih istočasno obvestiti, da se sredstva hranijo na računu

¹²⁰Vir: ZSVGS, podatek o članstvu za julij 2010.

do dne, ko bo presežen cenzus in bo posledično opravljeno izplačilo. S pošiljanjem letnih obračunov AH vsem avtorjem bi SAZAS povečal transparentnosti delitve zbranih AH, avtorji pa bi bili seznanjeni z dejstvom, da je bil obračun AH narejen in bi v pritožbenem roku lahko učinkovito uveljavili svoje materialne avtorske pravice. S tem bi se, kot že navedeno, povečala transparentnost delovanja SAZAS in omogočila enakopravna obravnava avtorjev, članov SAZASa.

136. SAZAS na očitke Urad, navedene v prejšnji točki obrazložitve odločbe, v odgovoru na PRD navaja, da so avtorji seznanjeni z dejstvom kdaj je splošni obračun narejen, tako zaradi zakonskih določb kot tudi zaradi javnega obvestila, ki ga SAZAS objavi na svoji spletni strani. SAZAS še navaja, da je nemogoče zagotoviti pošiljanje vseh listin vsakemu avtorju, tudi avtorju, katerega dela so se javno priobčila samo enkrat ali nekajkrat, saj SAZAS ne razpolaga z vsemi potrebnimi podatki za pošiljanje obvestila, poleg tega bi bilo to stroškovno nesprejemljivo.
137. Očitek SAZASu, da pošilja določenim imetnikom avtorskih pravic nejasne (netransparentne) obračune AH, iz katerih ni mogoče razbrati naslova, števila predvajanj posameznega glasbenega dela, njegovo trajanje in kategorizacijo, izhaja iz dopisa, navedenega v 86. točki obrazložitve odločbe. Urad je tudi sam vpogledal v nekatere obračune AH, ki jih je pridobil med izvajanjem preiskave v prostorih SAZASa, in poskušal preveriti, ali je iz pridobljenih obračunov AH moč razbrati pravila delitve AH. Pri tem je Urad ugotovil, da obračuni ne vsebujejo vseh podatkov in kriterijev, ki so bistvo transparentnega in preverljivega obračuna, in da imetnik avtorske pravice zaradi takšnega obračuna dejansko ne more preveriti pravilnosti izračuna AH. Tako tudi ne more vložiti zahteve za popravek obračuna in učinkovito uveljavljati svoje materialne avtorske pravice nasproti SAZASu. Enak očitek izhaja tudi iz dopisa, navedenega v 87. točki obrazložitve odločbe.
138. SAZAS na očitke Urada, navedene v prejšnji točki obrazložitve odločbe, v odgovoru na PRD odgovarja, da bi si avtor tudi sicer težko samostojno izračunal AH, ki mu pripada zgolj s statističnim vzorcem in brez poznavanja informacij, ki so ob obračunu znana zgolj strokovni službi (npr. finančni parametri, vrednost skladov, kvaliteta avtomatskega prenosa programskih podatkov na posamezni radijski ali TV postaji, ipd). Po navedbah SAZASa je OZAP že večkrat poskusil poiskati način, ki bi vsaj matematično večjemu avtorju omogočil tovrstno samostojno preveritev lastnega obračuna, pa brez dokončanja investicije v IT storitve ne vidi prave možnosti razen obstoječe - vpogled na sedežu SAZASa, ob strokovni razlagi.
139. Urad v naslednjem razdelku o delitvi AH uvodoma obravnava pojasnila SAZASa v zvezi s pravili o članstvu, ki so nerazdružljivo povezana s samimi pravili delitve AH. Dalje na primeru obračuna AH za leto 2006 pojasnjuje, kako vplivajo kriteriji za število predvajanj in pripadajoči količniki na vrednost avtorskega glasbenega dela, v nadaljevanju pa za vsak posamezen sporni letni obračun AH, na podlagi dokazov, ki jih je pridobil med preiskavo v SAZASu, tj. letnih obračunov AH za posamezne avtorje, ugotavlja vpliv količnikov na vrednost avtorskega glasbenega dela. Nato obravnava še pojasnila SAZASa glede razlogov za uporabo količnikov ter v sklepnem delu tega poglavja ugotovitve Urada o zlorabi prevladujočega položaja SAZASa na trgu kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje, ki pomeni kršitev 9. člena ZPOMK-1 in 102. člena PDEU.

b) Delitev AH

140. SAZAS je v zvezi z zgoraj navedenimi ugotovitvami Urada, ki se nanašajo na članstvo, v odgovoru na PRD najprej navedel, da je Urad napačno pristopil k uporabi pojma diskriminacije, o kateri je moč govoriti le tedaj, ko se različni pogoji uporabljajo glede istovrstnih transakcij oziroma v zadevnem primeru, ko bi se sprejemale različne odločitve glede avtorjev, ki so z vidika vseh presojanih značilnosti v enakem položaju. Po mnenju SAZASa bi moral Urad, zaradi očitane diskriminacije, dokazati, da je SAZAS neenako obravnaval istovrstne avtorje in dokazati istovrstnost avtorjev, med katerimi naj bi do diskriminacije domnevno prišlo.

141. Glede istovrstnosti avtorskih del je treba poudariti, da uporaba neenakih pogojev za primerljive posle z drugimi sopogodbenci, če je s tem sopogodbenci postavljen v konkurenčno slabši položaj, predstavlja zlorabo prevladujočega položaja po 9. členu ZPOmK-1 in 102. členu PDEU. Primerljive posle v zadevnem primeru predstavlja storitev zbiranja in delitve zbranih AH, ki jih opravlja SAZAS, neenaki pogoji pa izhajajo zlasti iz pravil o glasovalni pravici in posledično pravil o delitvi AH ter pravil o delitvi sklada za promocijo kulturnih dejavnosti. V konkurenčno slabši položaj v smislu diskriminacije je namreč lahko postavljen samo sopogodbenci, ki je konkurent istemu, ki je postavljen v relativno boljši položaj. Konkurenti pa so avtorji, čigar proizvodi oz. avtorska dela so istovrstna oz. predstavljajo substitute z vidika zamenljivosti povpraševanja.
142. SAZASova kvalitativna merila, ki so navedena v 64. in 65. točki obrazložitve odločbe, ustvarjajo več skupin glasbenih del, ki kot konkurenčni izdelki znotraj teh skupin na zadevnih trgih konkurirajo. Konkurenti so si avtorji, ki ustvarjajo glasbena dela iste zvrsti in kategorije, širše pa si konkurirajo avtorji, katerih dela so iste zvrsti in različnih kategorij. Dejstvo, da se dela nekaterih avtorjev manj predvajajo, namreč še ne pomeni, da avtorji teh del niso konkurenti pogosto predvajanih avtorjev na raznih prodajnih platformah (prodaja plošč, organiziranje koncertov, itd.). Ne glede na to, ali Urad istovrstnost glasbenih del obravnava ožje ali širše, ostaja dejstvo, da različna obravnava, ki je sporna v obravnavanem primeru, ne izhaja iz morebitnih kvalitativnih razlik oziroma razlik v zvrsti glasbe in z vrstjo povezanih stroškov, pač pa se neenaki pogoji uporabljajo glede na kriterije števila predvajanj in naknadno določene količnike, na določitev katerih vplivajo zgolj redni člani, kar omogoča razlikovanje med avtorjema, ki sta po vseh kriterijih istovrstnosti identična.
143. SAZAS je v zvezi z navedenimi ugotovitvami Urada, ki se nanašajo na istovrstnost avtorskih del, v odgovoru na dopolnjen PRD navedel, da Urad ne razume razlike med pojmom avtor oziroma imetnik avtorske pravice in pojmom avtorsko delo. SAZAS še pojasnjuje, da si v razmerju do uporabnikov medsebojno konkurirajo avtorska dela in ne posamezni avtorji, kot trdi Urad, ter da kategorizacija avtorskih del nima nikakršne povezave z avtorji oziroma domnevnim neupravičenim razlikovanjem med avtorji. Glede teh navedb je treba ugotoviti, da je popolnoma jasno, da razmerje avtor-avtorsko delo ustreza razmerju proizvajalec-proizvod, imetnik materialne avtorske pravice pa s tem proizvodom tržno razpolaga. V osnovi je avtor tudi imetnik avtorske pravice, ki pa jo lahko s pogodbo prenese na tretjo osebo. Kot navedeno, je za potrebe tega postopka, kot je Urad pojasnil že predhodno, treba oba pojma enačiti, saj je le materialna avtorska pravica relevantna za gospodarska razmerja na trgu. Treba je poudariti, da Urad kategorizacije proizvodov, kot jo je določil SAZAS, ni opredeljeval drugače prav z namenom pokazati, da morebitne razlike v zvrsteh glasbenih del ne vplivajo na neenako obravnavo pri možnosti vplivanja na oblikovanje pravil. Glede navedb, da si lahko konkurirata tudi dve glasbeni deli istega avtorja, je treba ugotoviti, da nedvomno drži, da en proizvajalec lahko ustvari konkurenčna proizvoda in razprši tveganje (ne)uspešnosti prodaje, čeprav si z drugim proizvodom mogoče zmanjšuje prodajo prvega proizvoda. To pa ne pomeni, da s svojim naborom proizvodov (svojem opusom skladb) ni konkurent proizvajalcem (avtorjem) drugih proizvodov (glasbenih del) iste zvrsti. Povpraševanje je namreč omejeno, saj končni uporabnik, poslušalec glasbenega dela, lahko hkrati poslušata samo eno skladbo, na posamezni radijski postaji se hkrati lahko predvaja samo ena skladba, kar po izračunih SAZASa pomeni letno približno 130.000 skladb, med katerimi sta lahko opusa konkurenčnih avtorjev, ki se borita za čim večji delež. Učinek kriterijev števila predvajanj bo, kot navedeno, opisan v nadaljevanju. Kriteriji, s katerimi SAZAS razmejuje med bolj in manj predvajanimi skladbami, ki bodo posledično prejele stimulacijo oziroma destimulacijo zaradi uporabe netransparentnih, retroaktivnih in subjektivno določenih količnikov, spreminjajo ugotovljeno stanje povpraševanja, posledično pa bodo avtorji, ki ne bodo prejeli stimulacije, postavljeni v konkurenčno slabši položaj.
144. SAZAS je v odgovoru na PRD opozoril še na določeno tujo avtorskopravno zakonodajo, ki izrecno določa, da je potrebno upoštevati obstoj določenih razlik med avtorskimi deli in jih temu primerno tudi različno obravnavati. SAZAS je tako navedel avstrijski Zakon o kolektivnih organizacijah iz leta 2006, ki v 14. členu določa, da morajo kolektivne organizacije zbrana sredstva razdeljevati med upravičence v skladu s strogimi pravili, ki

izključujejo možnost arbitrarne delitve sredstev, pri čemer je v pravilih o razdelitvi sredstev potrebno dela, s področja pravic izvajalcev in pravic RTV organizacij, ki imajo visoko kulturno vrednost, običajno ovrednotiti višje, kot manj kvalitetna ter izvirna avtorska dela višje od predelav. SAZAS je navedel še nemški Zakon o administraciji avtorskih pravic, ki v 7. členu določa, da mora kolektivna organizacija z njeno dejavnostjo zbrana sredstva razdeliti v skladu s strogimi pravili, ki izključujejo možnost arbitrarne razdelitve sredstev, pri čemer mora Razdelitveni načrt odražati osnovno načelo, da je potrebno spodbujati / podpirati dela in dosežke, ki imajo večji kulturni pomen. Glede navedenega Urad ugotavlja, da v obeh navedenih primerih razlikovanje med glasbenimi deli glede na kulturni pomen določa zakon in ne pravilnik oziroma zaupen interni akt združenja ter dodaja, da razlikovanje med glasbenimi deli glede na kulturni pomen, na katerega se sklicuje SAZAS, ni predmet tega postopka. Predmet postopka so kriteriji za število predvajanj glasbenega dela, ki prek količnikov vplivajo na različno vrednost minute predvajanja istovrstnih (v smislu istovrstnosti, kot jo opredeljuje sam SAZAS) glasbenih del. Povezave količnikov s kulturnim pomenom pa ni mogoče zaslediti v nobeni izmed navedb SAZASa tekom postopka.

145. SAZAS je v odgovoru na PRD navedel tudi, da bi bila rešitev, v skladu s katero bi se število rednih članov kolektivne organizacije prekomerno razširilo, v diametralnem nasprotju z interesi avtorjev. Tovrstna rešitev naj ne bi pripeljala do večje zaščite interesov avtorjev, temveč do kmitve njihovih interesov in zmanjšanja njihovih pravic. Po mnenju SAZASa je namreč samoumevno, da imajo največji interes po zaščiti avtorske pravice kot take ravno tisti avtorji, ki se na ta način preživljajo, medtem ko za »popoldanske« avtorje zaščita avtorske pravice nima eksistenčnega oziroma vsaj večjega pomena. SAZAS se v odgovoru na PRD sklicuje še na smernice Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (v nadaljevanju »WIPO«), ki je postavila priporočila za delo kolektivnih organizacij ter med drugim izpostavila, da bi morali imeti možnost sprejemanja odločitev o kolektivnem upravljanju pravic in pravico do glasovanja samo tisti avtorji, katerih prihodki presegajo določeno minimalno vrednost (40. točka smernic WIPO). Enako stališče naj bi zagovarjala tudi Mednarodna konfederacija društev avtorjev in skladateljev CISAC, ki poudarja, da cenzus glede članstva uporabljajo številne evropske kolektivne organizacije, ki najuspešnejšim ustvarjalcem dajejo večjo vlogo v življenju združenja ter na ta način neustvarjalnim avtorjem in avtorjem brez prihodkov onemogočajo izrabljanje kolektivne organizacije v politične namene. SAZAS je izvedel tudi primerjavo števila rednih članov v drugih tujih kolektivnih organizacijah ter pri tem ugotovil, da je število rednih članov na število prebivalcev v Republiki Sloveniji primerjalno gledano na najvišji ravni. Po mnenju SAZASa ima vsak avtor možnost, da si z aktivnejšim ustvarjanjem pridobi večje možnosti glede soodločanja znotraj organov SAZASa in s tem tudi možnost sooblikovanja pravic.
146. V zvezi z navedenim je treba najprej opozoriti, da je ščitenje avtorjev, ki imajo prihodke nad cenzusom, pred »popoldanskimi«, ki cenzusa ne dosegajo in »bi izrabljali kolektivno organizacijo v politične namene«, z vidika konkurenčnega prava sporno, saj se morajo podjetja, ki imajo na upoštevnem trgu monopolen položaj, kakršnega uživa SAZAS, vzdržati poslovnih praks, ki lahko izkrivljajo konkurenco na trgu. Za obe vrsti avtorjev SAZAS namreč opravlja istovrstne storitve, s tem da na eni strani prvi dobijo pravico sodelovanja pri upravljanju, drugi pa ne. Prvim to omogoča vpliv na sprejem ugodnejših pravic, drugi pa na ta pravila ne morejo vplivati. Kot bo pojasnjeno v nadaljevanju, predstavljajo sprejeta pravila o delitvi AH ob upoštevanju asimetrije pri možnosti vplivanja na delitev, nepošteno poslovno prakso, ki ima diskriminatorne učinke. SAZAS torej z navedenima ciljema varovati avtorje, ki se z ustvarjanjem glasbe preživljajo, in preprečevati zlorabe v politične namene, kar temelji na priporočilih javnih¹²¹ in zasebno-interesnih mednarodnih organizacij, želi upravičiti razlikovanje med istovrstnimi avtorji, ki so med seboj konkurenti. Treba je poudariti, da je potrebno pravila takšnih organizacij, ki urejajo neko gospodarsko dejavnost in ki lahko izkrivljajo

¹²¹ Glede »smernic« WIPO je treba poudariti, da ne gre za pravni akt, ki bi imel zavezujočo pravno veljavo.

konkurenci na trgu, sicer pa zasledujejo legitimne cilje, presojati po strogih kriterijih sorazmernosti.¹²²

147. Prvič, navedeni argument ne vzdrži zlasti ob upoštevanju sistema delitve AH, ki razkriva, da dohodki ne odražajo nujno časa, ki ga posamezni avtor nameni ustvarjanju. Iz ugotovitev Urada, opisanih v naslednjem razdelku, je razvidno, da bo avtor štirih skladb, ki so se predvajale po 101-krat, prejel bistveno manj honorarja (tudi do 20krat manj) na minuto predvajanja od avtorja ene skladbe s 404 predvajanji, kar lahko privede do razlike pri obravnavanju glasovalne pravice in do opredelitve prvega avtorja kot »popoldanskega«. Res pa je, da se bo tak avtor zaradi takšnih pravil delitve s tem težko preživljal.
148. Drugič, ni naloga kolektivne organizacije varovanje avtorskega poklicnega ceha, pač pa zaračunati uporabo avtorskih del in razdeliti sredstev zbrana iz tega naslova. Na tem mestu SAZAS enači »interes avtorjev« z interesom rednih članov, kar glede na to, da so zaradi njegovega monopolnega položaja prejemniki njegovih storitev nujno tudi ostali avtorji, oteži konkurenčni položaj le-teh. Osnovni problem izvira iz dvojne vloge SAZASa, ki je na eni strani kolektivni upravljalec avtorskih pravic, ki trguje z avtorskimi pravicami z uporabniki in hkrati izvaja storitve upravljanja avtorjem, na drugi strani pa je interesno združenje oziroma društvo avtorjev, ki zastopa interese svojih (rednih) članov. Konkurenčnopравни problem nastane, ko interese slednjih zastopa pri določanju pogojev storitev upravljanja.
149. Tretjič, dejstvo, da morda poklicni avtorji – ki jih, kot navedeno, ni mogoče enačiti s tistimi, ki dosegajo cenzus – bolj potrebujejo storitve kolektivne organizacije zaradi socialne vezanosti na dohodke iz naslova avtorskih honorarjev, ne pomeni, da se jim avtomatsko lahko zagotovi privilegiran položaj, ki bi jim prinesel večje koristi od tistih, ki bi jih dobili na trgu glede na povpraševanje.
150. Četrtič, ni jasno, s čim naj bi kolektivna organizacija, ki nima dobičkov, ker vsa zbrana sredstva razdeli med avtorje oziroma jih porabi za stroške poslovanja, bila lahko zlorabljena za politične namene, še manj pa zakaj so pravila o članstvu in delitvi AH primerna za preprečitev zlorab.
151. Končno, odločitve skupščine vplivajo na razdelitev sredstev, ki jih SAZAS zbere s celotnim repertoarjem, tudi s tistim, ki ga ustvarijo »popoldanski avtorji«. Tudi ob predpostavki, da gre pri varovanju poklicnega avtorstva za legitimen cilj, iz zgoraj navedenega izhaja, da ob upoštevanju celotnega konteksta pomena pravil o članstvu za delitev AH, pravila SAZASa niso nič primerna za doseganje tega cilja, kar je prvi korak pri t.i. testu sorazmernosti. Med spornimi pravili delitve AH in »aktivnejšim (oz. poklicnim) ustvarjanjem« namreč ni neposredne vezi.

Vpliv količnikov na vrednost avtorskega dela

Ugotovljena dejstva

152. SAZAS celotno maso zbranih avtorskih nadomestil, ki jih zbere od uporabnikov avtorsko zaščitenih glasbenih del, razdeli po vrstah pobiranja. Skladno z 22. členom Pravilnika AH SAZAS tako določi za vsako obračunsko leto posebej v splošni obračun AH, javno oddajanje in javno izvajanje t.i. RR, ki predstavljajo zbrani AH za izvedena glasbena dela po vrstah pobiranja: RR 100 (radijski programi RTV Slovenija), RR 110 (komercialni in nekomercialni radio), RR 200 (Televizijski programi RTV Slovenija), RR 210 (komercialna in nekomercialna televizija), RR 300 (koncerti resne glasbe), RR 310 (koncerti zabavne glasbe), RR 400 (gostišča z živo glasbo, zabavne prireditve) ter RR 500 (javna izvajanja – mehanična glasba, znotraj katerega se nahaja RR 501 – mehanična glasba RTV Slovenija in RR 502 – mehanična glasba komercialni in RPP radio). Glede na navedeno tvorijo npr. denarni sklad RR 110 zlasti prihodki, ki jih je

¹²² Prim. s Sodbo Sodišča z dne 18. julija 2006 v zadevi C-519/04 David Meca-Medina in Igor Majcen proti Komisiji Evropskih skupnosti, točka 42 in nasl. Glej tudi obrazložitev glede sorazmernosti pravil o promocijskem skladu, ki sledi v nadaljevanju.

SAZAS pobral od lokalnih in komercialnih radijskih postaj, denarni sklad RR 210 pa prihodki od komercialnih in nekomercialnih televizijskih postaj, itd. SAZAS nato opravi delitev prihodkov iz posameznih denarnih skladov na podlagi sprejetega statističnega vzorca, ki ga na predlog OZAP potrdi UO in je del splošnega obračuna AH za posamezno leto – javno oddajanje in javno izvajanje.

153. Urad je na podlagi opravljene analize ugotovil, da SAZAS vsako leto sprejme nov statistični vzorec za določene RR, ki vsebuje kriterije za število predvajanj in z njim povezane količnike, s katerimi se množi vrednost točk, pri čemer uporabniki za predvajanje največkrat predvajanih skladb ne plačujejo višjih avtorskih nadomestil. Povedano drugače, SAZAS zbere od uporabnikov avtorska nadomestila glede na dejansko uporabo glasbenih del, delitev AH pa opravi po ponderirani dejanski uporabi glasbenih del, ki ustvarja precenjena in podcenjena glasbena dela, kar kaže na neenako obravnavo istovrstnih glasbenih del. Navedeno izhaja iz dokumenta, navedenega v 77. točki obrazložitve odločbe.
154. Kot izhaja iz Tabele 2, je SAZAS s tem, ko je npr. opravil delitev AH za leto 2006 in pri tem uporabil kriterije za število predvajanj ter z njim povezane količnike, glasbena dela, ki so se predvajala več kot 400-krat precenil za 40%, glasbena dela, ki so se predvajala od 200 do 400-krat podcenil za 40% ter glasbena dela, ki so se predvajala od 11 do 200-krat podcenil za 92%. Urad je ugotovil, da je sistem količnikov za leto 2006 ustvaril neupravičena razlikovanja med istovrstnimi glasbenimi deli, od katerega so imeli koristil le tisti avtorji, ki so se predvajali več kot 400-krat na račun vseh ostalih avtorjev, ki tega kriterija niso dosegli, zaradi česar jim je SAZAS vrednost glasbenega dela podcenil.

Tabela 2: Vpliv kriterijev števila predvajanj in količnikov na vrednost glasbenega dela pri obračunu AH za leto 2006

Kriterij števila predvajanj glasbenega dela	Količnik	Delež količnika Količnik 1=100%	Vrednost glasbenega dela
11-200	0,08	8 %	Podcenjeno za 92%
201-400	0,6	60 %	Podcenjeno za 40%
število predvajanj ne vpliva na vrednost točke	1	100 %	1
Nad 401	1,4	140 %	Precenjeno za 40%

Vir: Urad¹²³

155. Do različnega vrednotenja istovrstnih glasbenih del pri obračunu AH za leto 2006 je tako prišlo, ko je SAZAS dve istovrstni glasbeni deli, obe uvrščeni v isti RR 110 in isto kategorijo 122, različno ovrednotil zaradi upoštevanja kriterija števila predvajanj in uporabljenih količnikov. Vrednost točke za glasbeno delo, ki se je predvajalo npr. 400-krat, se je množila s količnikom 0,6, vrednost točke istovrstnega konkurenčnega glasbenega dela, ki se je zavrtelo le enkrat več, torej 401-krat, pa se je množila s količnikom 1,4, kar pomeni, da je bilo istovrstno glasbeno delo, v konkretnem primeru zaradi enega samega predvajanja več, več kot 2,3-krat bolje ovrednoteno kot glasbeno delo, ki je bilo predvajano enkrat manj. Urad ugotavlja, da je avtor glasbenega dela, ki se je predvajal več kot 400-krat, zaradi neupravičeno določenega količnika prejel 40% višji AH, avtor glasbenega dela, ki se je predvajal od 201 do 400-krat 40% manjši AH, ter avtor glasbenega dela, ki se je predvajal od 11 do 200-krat 92% manjši AH, kot ga je v njihovem imenu zbral SAZAS. Zaradi navedenega so avtorji, ki so se predvajali več kot 400-krat pridobili neupravičeno konkurenčno prednost pred drugimi avtorji, katerih glasbeno delo se je npr. predvajalo le enkrat manj in bilo zaradi tega več kot dvakrat slabše ovrednoteno ($400 \times 0,6 / 401 \times 1,4 = 240 / 481,2$) in s tem postavljeno v bistveno slabši konkurenčni položaj. Navedeni glasbeni deli avtorjev sta v očeh uporabnikov in

¹²³ Urad je pripravil tabelo na podlagi kriterijev števila predvajanj in pripadajočih količnikov, ki jih je SAZAS upošteval pri obračunu AH za leto 2006, na podlagi SAZASovih internih obračunov AH za leto 2006 ter na podlagi lastnih izračunov.

posredno poslušalcev, torej povpraševanja na trgu, skoraj enako zaželeni (400-krat in 401-krat predvajani), vendar bo prvi avtor za svoje delo prejel dvakrat manj sredstev iz naslova AH kot drugi. Avtorji glasbenih del, ki so se predvajala več kot 400-krat, so zaradi kriterijev števila predvajanj in z njim povezanimi količniki prejeli bistveno višji AH, kot bi ga sicer prejeli, če zadevnih kriterijev ne bi bilo, ta presežek pa je bil izplačan iz sredstev, ki zaradi tistih količnikov niso bila izplačana avtorjem, katerih glasbena dela se niso predvajala več kot 400-krat, zaradi česar so lahko prvi učinkoviteje varovali svoj položaj na trgu, saj so lahko višji AH investirali v svoj razvoj, marketing ipd. Višji AH pa ni bil posledica višje zaračunanih avtorskih nadomestil uporabnikom za pogostejše predvajana glasbena dela, ampak je bil posledica SAZASove neutemeljene uporabe količnikov za število predvajanj glasbenih del, s čimer je SAZAS avtorska nadomestila avtorjev, ki so se predvajala manj kot 400, prerazporedil v korist istovrstnih avtorjev, ki so se predvajala več kot 400-krat.

156. Različno vrednotenje istovrstnih glasbenih del, pojasnjeno v prejšnjih točkah, se je potrdilo tudi v konkretnih primerih, saj iz dokumentov, ki jih je Urad pridobil med preiskavo v SAZASu,¹²⁴ izhaja, da je SAZAS istovrstna avtorska dela, torej dela iz istega RR in iste kategorije, zaradi upoštevanja kriterijev števila predvajanj in količnikov v letih 2005, 2006, 2007 in 2008 različno ovrednotil. Iz navedenega izhaja tudi časovni okvir očitane kršilve in traja vsaj od leta 2006, ko je SAZAS izvedel delitev AH za leto 2005, dalje. Urad je primerjal razmerja med vrednostjo posameznih istovrstnih glasbenih del, ki jih ustvarjajo kriteriji za število predvajanj in z njim povezani količniki, ter pri tem ugotovil, da količniki, ki jih je za delitev AH uporabil SAZAS, postavljajo določene avtorje v konkurenčno slabši položaj. SAZAS tekom postopka ni predložil nikakršnih analiz oziroma dokazov, ki bi upravičevali nesorazmerje med vrednostjo posameznih glasbenih avtorskih del. Količniki se vsako leto spreminjajo in sicer potem, ko so sredstva že zbrana. Spreminjajo se torej retroaktivno in na netransparenten način, zaradi načina sprejemanja odločitev in pogojev za redno članstvo pa je mogoče sklepati, da se spreminjajoči kriteriji prilagajajo avtorjem, ki imajo glasovalno pravico. Navedeno domnevo Urada je podkrepil predsednik UO, Matjaž Zupan, z naslednjo izjavo v enem izmed slovenskih časnikov¹²⁵: »Prejšnji sistem ni bil pravičen do najbolj predvajanih avtorjev, ki prispevajo največ nadomestil, zato smo naredili več simulacij in izbrali model, ki pomeni odmik od komunistične logike razdeljevanja.« Urad ugotavlja, da kriteriji za število predvajanj in z njim povezani količniki, s katerimi se množi vrednost točk, izkrivljajo konkurenco med avtorji in so zato nedopustni, kar predstavlja zlorabo prevladujočega položaja po 9. členu ZPOMK-1 in 102. členu PDEU.
157. Urad je pregledal SAZASove Interne obračune AH za leto 2005, 2006, 2007 in 2008, ki so podlaga za izdajo posameznih letnih obračunov AH in katere je Urad pridobil med preiskavo v SAZASu, za posamezne avtorje glasbenih del. V vsakem Internem obračunu AH posameznega avtorja so navedena za vsako glasbeno delo posebej: kategorija, avtorski delež, RR, število izvajanj, število predvajanih minut ter vsota za izplačilo. Da bi Urad lahko izvedel primerjavo vrednotenja istovrstnih glasbenih del, je na podlagi prej navedenih podatkov, ki izhajajo iz internega obračuna, za določene avtorje izračunal, kako vplivajo kriteriji števila predvajanj na vrednost minute posameznih istovrstnih glasbenih del (uvrščenih v isto kategorijo 22 in isti RR 110) za 100% avtorski delež.

Obračun AH za leto 2005

158. Iz točke 88 obrazložitve odločbe je razvidno, da kriteriji za število predvajanj, ki so veljali pri obračunu AH za leto 2005, izhajajo iz statističnega vzorca za komercialne in nekomercialne radijske postaje, ki ga je sprejel OZAP in je del splošnega obračuna avtorskih honorarjev za leto 2005 – javno oddajanje in javno izvajanje.
159. Iz Tabele 3, ki je priloga 1 te odločbe, tako izhaja, da je SAZAS pri obračunu AH za leto 2005 upošteval kriterij števila predvajanj do 200 in nad 200 predvajanj ter s tem

¹²⁴ Dokument št. 306-35/2009-73

¹²⁵ Finance, 148/2007 z dne 6.8.2007.

istovrstna glasbena dela različno ovrednotil. Zaradi upoštevanega kriterija števila predvajanj je znašala vrednost minute glasbenega dela, ki se je predvajalo do 200-krat 0,14 €, vrednost minute istovrstnega glasbenega dela, ki se je predvajalo npr. enkrat več, torej več kot 200-krat, pa je znašala 0,64 €. Urad je tekom postopka od SAZASa zahteval predložitev splošnih obračunov AH za posamezna leta, katerih sestavni del so tudi statistični vzorci, ki vsebujejo kriterije za število predvajanj in pripadajoče količnike, vendar popolnih podatkov, ki bi vsebovali tudi statističen vzorec za posamezno leto od SAZASa, ni prejel, zato Urad s podatkom o višini količnika za število predvajanj za leto 2005 ne razpolaga. Urad je zato v Tabeli 3 v stolpcu »količnik«, za število predvajanj do 200, uporabil spremenljivko X, količnik za število predvajanj nad 200 pa znaša, glede na razmerje med vrednostjo minute glasbenega dela za 100% avtorski delež do 200 predvajanj (0,14 €) in nad 200 predvajanj (0,64 €), 4,7-kratnik spremenljivke X. Zaradi manjkajočih podatkov Urad ni izpolnil podatkov v stolpcu »vrednosti minute glasbenega dela za 100% avtorski delež brez upoštevanih količnikov«, podatkov v stolpcu »izplačan AH brez upoštevanja količnikov« ter podatkov v stolpcu »neupravičeno neizplačan in izplačan AH«. Ne glede na manjkajoče podatke pa iz Tabele 3 jasno izhaja, da je SAZAS pri obračunu AH za leto 2005 istovrstna glasbena dela različno vrednotil ter jih posledično diskriminiral, zaradi česar Urad ugotavlja, da je SAZAS izkrivljaj konkurenco na trgu.

Obračun AH za leto 2006

160. Urad je z vpogledom v dokument, neveden v 72. točki obrazložitve odločbe, ugotovil, kakšni so kriteriji števila predvajanj in pripadajoči količniki za komercialne in nekomercialne radijske postaje za leto 2006. Iz navedenega dokumenta tako izhaja, da se za razred 110 (komercialne in nekomercialne radijske postaje) delitveni sklad razdeli tako, da se vrednost točk za dela, ki so bila predvajanja od 11 do 200-krat, pomnoži s količnikom 0,08, vrednost točk za dela ki so bila predvajana od 201 do 400-krat, se pomnoži s količnikom 0,6 ter vrednost točk za dela, ki so bila predvajanja več kot 400-krat, pa se pomnoži s količnikom 1,4.
161. Urad je na podlagi podatkov iz prejšnje točke obrazložitve odločbe ter na podlagi SAZASovih internih obračunov AH za leto 2006 pripravil Tabelo 4, ki je priloga 2 te odločbe, iz katere izhaja, da so na vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež pri obračunu AH za leto 2006 vplivali kriteriji števila predvajanj, in sicer je znašala vrednost minute glasbenega dela, ki se je predvajalo od 11 do 200-krat 0,05 €, glasbenega dela, ki se je predvajalo od 201 do 400-krat 0,41€ ter vrednost minute glasbenega dela, ki se je predvajalo več kot 400-krat 0,96 €. Vrednosti minute glasbenih del se zaradi vpliva kriterijev števila predvajanj med seboj razlikujejo za 8,2-kratnik ($0,41 \times 100 / 0,05$) ter celo za 19,2-kratnik ($0,96 \times 100 / 0,05$), zaradi česar Urad ugotavlja, da kriteriji števila predvajanj neutemeljeno rušijo konkurenčna razmerja med istovrstnimi glasbenimi deli, še zlasti ob upoštevanju dejstva, da uporabniki za predvajanje največkrat predvajanih skladb ne plačajo višjih avtorskih nadomestil, temveč plačajo avtorsko nadomestilo v neodvisnosti od tega, katere avtorje predvajajo in kolikokrat jih predvajajo.
162. Urad je nadalje v Tabeli 4 še izračunal, da bi znašala vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež, če SAZAS pri obračunu AH za leto 2006 ne bi upošteval količnikov števila predvajanj, 0,68 €¹²⁶, ter AH, ki bi ga avtor glasbenih del dejansko moral prejeti¹²⁷. V zadnjem stolpcu Tabele 4 je podatek o izračunu dejanskega oškodovanja posameznega avtorja, ki ga je Urad analiziral, ter pri tem ugotovil, da je sistem kriterijev in količnikov v letu 2006 povzročil oškodovanje vseh avtorjev, ki so se predvajali manj kot 400-krat, saj je njihova glasbena dela podcenil na račun precenjenih glasbenih del, uvrščenih v razred nad 400 predvajanj. V konkretnem analiziranem primeru je finančne koristi, zaradi sistema količnikov, pridobil le avtor, katerega

¹²⁶ Kar izhaja iz stolpca »Vrednosti minute glasbenega dela za 100% avtorski delež brez upoštevanega količnika v €« Tabele 4.

¹²⁷ Kar izhaja iz stolpca »AH, ki bi bil izplačan avtorju brez vpliva količnikov €« Tabele 4.

glasbeno delo se je predvajalo več kot 400-krat, saj je prejel za 576,46 € več AH kot bi ga sicer prejel, če SAZAS pri obračunu AH za leto 2006 ne bi upošteval kriterijev števila predvajanj in pripadajočih količnikov. Zaradi ravnanja SAZASa je torej prišlo do neenakega vrednotenja istovrstnih glasbenih del.

163. Neenako vrednotenje pa se nadalje odraža tudi na doseganju cenzusa za glasovalno pravico na skupščini in posredno na možnost odločanja in vplivanja na pravila delitve AH. Ob predpostavki, da povprečna skladba traja 4 minute, bi bilo glede na različno ovrednoteno minuto predvajanja mogoče glasovalni cenzus v letu 2006 doseči samo s 20.000 predvajanj opusa skladb (v odsotnosti drugih priložnosti iz naslova avtorske pravice), ki so se predvajale manj kot 200-krat oziroma s 2440 predvajanj opusa skladb, ki so se predvajale več kot 400-krat, ali pa že s 1042 predvajanj opusa skladb, ki so se predvajale več kot 400-krat. Glede na to da se je v letu 2009 nad 400-krat predvajalo 310 skladb, povprečno število predvajanj teh skladb pa je bilo 734,5-krat, je avtor dveh takšnih glasbenih del z lahkoto dosegel cenzus, medtem ko je avtor obsežnega opusa glasbenih del, izmed katerih se posamezna dela ne predvajajo pogosto, skupno pa lahko skoraj dvajsetkrat več, ostal pod mejo za glasovalno pravico na seji skupščine SAZAS in ga SAZAS obravnava kot »popoldanskega avtorja«¹²⁶.

Obračun AH za leto 2007

164. Urad s kriteriji za število predvajanj in pripadajočimi količniki za komercialne in nekomercialne radijske postaje za leto 2007 ne razpolaga, vendar je kljub temu, na podlagi izvedenih izračunov iz SAZASovih internih obračunov AH za leto 2007, ugotovil, da je SAZAS kriterije za število predvajanj in pripadajoče količnike uporabil tudi pri obračunu AH za leto 2007.
165. Upravni odbor SAZASa je na svoji 28. redni seji dne 8.4.2008 sprejel Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika AH, s katerim je obstoječi RR 500 razdelil na dva podrazreda, in sicer RR 501, ki predstavlja mehanično glasbo v javnih prostorih (delitev AH se opravi po vzorcu RTV Slovenija), ter RR 502, ki tudi predstavlja mehanično glasbo v javnih prostorih (delitev AH pa se opravi po vzorcu komercialnih in RPP radljev). Kot izhaja iz internih obračunov AH za leto 2007, katere je Urad navedel v Tabeli 5, ki je priloga 3 te odločbe, se vpliv kriterijev za število predvajanj in pripadajočih količnikov odraža v RR 502. Na vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež so tako vplivali kriteriji števila predvajanj, mejne vrednosti katerih Urad na podlagi podatkov, s katerimi razpolaga, ni mogel določiti, a je kljub temu ugotovil, da obstajajo trije razredi, ki ustvarjajo različno vrednotena glasbena dela. Vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež je tako za glasbeno delo, ki se je predvajalo manj kot Y, znašala 0,13 € glasbenega dela, ki se je predvajalo od Y do Z, 0,27 € ter vrednost minute glasbenega dela, ki se je predvajalo več kot Z, 0,67 €.
166. Ker Urad, zaradi predhodno pojasnenih razlogov, ne razpolaga s podatkom o višini količnika za število predvajanj za leto 2007, je v Tabeli 5 v stolpcu »količnik«, RR 502, za število predvajanj do Y navedel spremenljivko X, za število predvajanj nad Y do Z pa je Urad navedel, glede na razmerje med vrednostjo minute glasbenih del za 100% avtorski delež do Y predvajanj (0,13 €) in nad Y do Z predvajanj (0,27 €), 2,1-kratnik spremenljivke X ter za število predvajanj nad Z, glede na razmerje med vrednostjo minute glasbenih del za 100% avtorski delež do Y predvajanj (0,13 €) in nad Z predvajanj (0,67 €), navedel 5,2-kratnik spremenljivke X. Zaradi manjkajočih podatkov Urad ni mogel podati izračunov za »vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež brez upoštevanja količnikov«, izračunov za »izplačani AH brez upoštevanja količnikov« ter izračunov za »neupravičeno neizplačan oz. izplačan AH«. Ne glede na manjkajoče podatke, pa iz Tabele 5 jasno izhaja, da je SAZAS pri obračunu AH za leto 2007, s tem ko je vrednost minute istovrstnih glasbenih del, zaradi kriterija števila predvajanj, enkrat ovrednotil z 0,13 €, drugič z 0,27 € ter tretjič z 0,67 €¹²⁹, izkrivljal konkurenco med istovrstnimi glasbenimi deli in s tem med avtorji teh glasbenih del.

¹²⁶ Stran 4 Odgovora na PRD.

¹²⁹ Navedeno izhaja iz stolpca »Vpliv količnika na vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež v €« Tabele 5.

Vrednosti minute glasbenih del se zaradi upoštevanja kriterija števila predvajanj namreč med seboj razlikujejo tudi za 2,1- kratnik ter za 5,2- kratnik, zato Urad ugotavlja, da kriteriji števila predvajanj rušijo konkurenčna razmerja med istovrstnimi glasbenimi deli, še zlasti ob upoštevanju dejstva, da uporabniki za predvajanje največkrat predvajanih skladb ne plačajo višjih avtorskih nadomestil, strošek SAZASa za obdelavo posameznega glasbenega dela pa je ne glede na število predvajanj enak.

Obračun AH za leto 2008

167. Urad zaradi razlogov, pojasnjenih v predhodnih točkah, ne razpolaga s kriterijem za število predvajanj in pripadajočimi količniki za komercialne in nekomercialne radijske postaje za leto 2008, vendar je kljub temu, na podlagi izvedenih izračunov iz SAZASovih Internih obračunov AH za leto 2008, ugotovil, da je SAZAS pri obračunu AH za leto 2008 upošteval kriterije za število predvajanj in pripadajoče količnike na enak način kot je to storil leto prej, tj. da je stimulacije za število predvajanj obračunaval avtorjem v RR 502, ki predstavlja podsklad komercialnih postaj, kar izhaja tudi iz Tabele 6, ki je priloga 4 te odločbe. Na vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež pri obračunu AH za leto 2008 so tako vplivali kriteriji števila predvajanj, katerih Urad samo na podlagi podatkov, s katerimi razpolaga (SAZASovi interni obračuni AH za leto 2008), ni mogel določiti, a je na podlagi drugih podatkov, s katerimi razpolaga, ugotovil, da obstajajo trije razredi, ki ustvarjajo različno vrednotene minute predvajanja istovrstnih glasbenih del, kar izhaja iz stolpca »vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež«. Vrednost minute je tako v prvem razredu znašala 0,19 €, v drugem razredu 0,37 €, ter v tretjem razredu 0,93 €, kar kaže na uporabo kriterijev ter pripadajočih količnikov za število predvajanj glasbenih del. V Tabeli 6 je Urad v stolpcu »količnik«, RR 502, za število predvajanj do Y navedel spremenljivko X, za število predvajanj od Y do Z je Urad navedel, glede na razmerje med vrednostjo minute glasbenih del za 100% avtorski delež do Y predvajanj (0,19 €) in nad Y do Z predvajanj (0,37 €), 1,95- kratnik spremenljivke X ter za število predvajanj nad Z predvajanj, glede na razmerje med vrednostjo minute glasbenih del za 100% avtorski delež do Y predvajanj (0,19 €) in nad Z predvajanj (0,93 €), navedel 4,9- kratnik spremenljivke X. Zaradi manjkajočih podatkov Urad ni podal izračunov v stolpcu »vrednosti minute glasbenega dela za 100% avtorski delež brez upoštevanja količnikov«, ter izračunov v stolpcu »izplačani AH brez upoštevanja količnikov« in izračunov v stolpcu »neupravičeno neizplačan oz. izplačan AH za obravnavane avtorje«. Ne glede na manjkajoče podatke, pa iz stolpca »Vpliv količnika na vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež v €« Tabele 6 jasno izhaja, da je SAZAS pri obračunu AH za leto 2008 izkrivljal konkurenco med istovrstnimi glasbenimi deli in s tem med avtorji teh glasbenih del.

Pojasnila SAZASa glede razlogov za uporabo količnikov

168. Različno vrednotenje minute predvajanja SAZAS pojasnjuje na različne načine. Navedel je, da gre za sistem stimulacije uspešnih avtorjev, nato je pojasnil, da je treba količnike uporabiti, da bi se pravično razdelila nadomestila iz »nedefinirane« uporabe ter da se na ta način izravnajo stroški, ki jih bolj predvajani avtorji preplačajo.
169. SAZAS se je v zvezi s kriterijem števila predvajanj prvič izjasnil dne 22.2.2010 v odgovoru na zahtevo Urada za posredovanje podatkov¹³⁰, v kateri je zgolj površno navedel, da predstavlja kriterij števila predvajanj pomemben objektivni kriterij za pripravo obračuna in delitev AH, ker so relativni administrativni stroški pri avtorjih z manjšim številom predvajanj večji kot pri avtorjih z večjim številom predvajanj.
170. Nadalje je SAZAS na očitke Urada, ki se nanašajo na delitev AH, v odgovoru na PRD¹³¹ navedel, da so osnovna načela delitve AH določena v Statutu ter pri tem poudaril, da so se avtorji sami odločili kako bodo oblikovali načela delitve ter da se že sprejeta pravila

¹³⁰ Dokument št. 306-35/2009-45.

¹³¹ Dokument št. 306-35/2009-88 z dne 9.9.2010.

lahko spremenijo, v kolikor se jim zdijo nejasna, poleg tega URSIL na načela, ki so jih preko skupščine sprejeli avtorji, ni imel nobenih pripomb. Skupščina avtorjev je tako sprejela tudi statut ter se odločila o ključnih vprašanih delovanja SAZASa, med drugim tudi o tem, kdo bo sprejemal Pravilnik AH, kdo bo sprejemal in potrjeval splošni obračun in drugo, kot izhaja iz Statuta SAZASa. Po navedbah SAZASa so avtorji ves čas seznanjeni s Pravilnikom AH, zato je bila izvedena delitev skladna s Pravilnikom, saj izpolnjuje načela delitve iz statuta (10. člen statuta iz leta 2005).

171. Glede na ugotovitve v razdelku o članstvu, je jasno, da sklicevanje na odločitve skupščine avtorjev in določbe statuta ne more biti legitimna podlaga za sprejetje pravil o delitvi, ki ne odražajo izmerjene dejanske uporabe glasbenih del oziroma povpraševanja. Tega dejstvo, da URSIL na načela delitve ni imel pripomb, ne spremeni.¹³²
172. Dalje je v zvezi s stroški poslovanja SAZAS v odgovoru na PRD navedel, da SAZAS ni organizacija z javnimi pooblastili in ne prejme s strani države nikakršnih sredstev, stroške za poslovanje mora zagotoviti sam, in sicer za svoje stroške poslovanja porabi določen delež zbranih nadomestil, kar v praksi pomeni, da stroške poslovanja krijejo listi avtorji, katerih dela se predvajajo in za uporabo njihovih del uporabniki tudi plačujejo. SAZAS v nadaljevanju še navaja, da ni nikakršne podlage za to, da bi avtorji, katerih dela se javno priobčjujejo in za katera uporabniki plačujejo avtorska nadomestila, morali nositi vse splošne stroške (administrativne, poštno in podobne) za obveščanje množice avtorjev, katerih dela sploh niso predvajana, ali pa so predvajana v tolikšni meri, da prihodek ne pokrije niti osnovnih stroškov pošiljanja obvestil. SAZAS še dodaja, da bi avtor, katerega avtorska dela se malo uporabljajo, tudi v primeru, če bi se štivil sam, torej individualno, nosil večje stroške zaščite, kot pa bi znašala njegova nadomestila.
173. Urad se strinja z navedbo SAZASa, da za izvajanje solidarnosti pri zaračunavanju stroškov poslovanja nima nikakršne podlage v zakonih, zato meni, da stroškov poslovanja manj predvajanih avtorjev ne bi smeli nositi bolj predvajani avtorji. Po mnenju Urada je solidarnost lahko le prostovoljna ali predpisana z zakonom, zato je trenutni način zaračunavanja stroškov poslovanja, po katerem stroške poslovanja množice avtorjev, katerih dela so predvajana v tolikšni meri, da prihodek ne pokrije stroškov, nosijo avtorji, katerih dela se veliko predvajajo, neustrezen. Treba pa je ugotoviti, da si SAZAS zaradi svojega monopolnega položaja lahko privoščil zelo visoke stroške poslovanja in svojo neučinkovitost prenese bodisi na uporabnike, s postavljanjem višjih tarif, bodisi na avtorje. Pri obračunavanju stroškov v obliki % od avtorskih honorarjev, neučinkovitost krijejo avtorji z višjimi honorarji. Zato je sicer razumljivo, da skuša SAZAS to izravnati z določitvijo sistema delitve, ki stimulira zadovoljstvo teh, bolj uspešnih avtorjev, vendar to finančno z nadomestili, zbranimi zaradi uporabe manj predvajanih del. Prav tako se je mogoče strinjati z navedbo SAZASa, da bi bilo za avtorje dražje, če bi sami štivil svoje avtorske pravice, vendar je ravno v tem ekonomski smisel kolektivnega upravljanja. Avtor, ki bi s štitenjem svojega repertoarja imel večje stroške, kot bi znašalo njegovo nadomestilo, nadomestila uporabniku niti ne bi zaračunal. Tako pa je bila uporaba zabeležena, zaračunana, plačana, iz nje izhajajoči honorar pa izplačan kot stimulacija bolj predvajanemu avtorju.
174. Poleg tega pa 2,3-krat višji količnik za glasbena dela, ki so se predvajala več kot 400-krat, ne more biti posledica 2,3-krat nižjih stroškov poslovanja SAZASa, saj je SAZAS navedel, da znaša strošek celotne obdelave za eno skladbo [redacted] ne glede na to, ali se predvaja 1-krat, 100-krat ali 1000-krat. Po mnenju Urada pa sistem zaračunavanja stroškov poslovanja SAZASa, na podlagi katerega vsi avtorji ne glede na število predvajanj plačujejo enak odstotek, kar vodi v situacijo, ko bolj predvajani avtorji pokrivajo stroške za obdelavo skladb, ki se predvajajo manjkral, ne predstavlja razloga, zaradi katerega bi bili lahko kriteriji za število predvajanj in z njimi povezani količniki upravičeni. SAZAS se je namreč sam odločil, da vsem avtorjem zaračuna enak odstotek za stroške poslovanja SAZASa, kar pomeni, da bi SAZAS lahko stroške poslovanja kril tudi na drugačen, primernejši način. Urad je v dopolnitvi PRD ugotovil, da SAZAS lekom postopka ni uspel računsko dokazati povezave med stroški obdelave

¹³² Glej tudi ugotovitve iz točke 105 obrazložitve te odločbe.

podatkov ter kriterijl za število predvajanj in pripadajočimi količniki, pri čemer še vedno vztraja.

175. SAZAS je v odgovoru na dopolnjen PRD Urad seznanil z nastankom stroškov obdelave predvajanih skladb, ki po navedbah SAZASa vplivajo na količnike za število predvajanj. SAZAS je tako navedel, da znaša strošek uparjanja posamezne uporabe glasbenega dela z bazo del [REDACTED], strošek priprave podatkov, uvoza in dokumentacije uporabljenih glasbenih del pa [REDACTED]. Skupni strošek obdelave predvajanja posamezne skladbe na eni radijski postaji tako znaša [REDACTED]. SAZAS še navaja, da se povprečno nadomestilo, ki ga uporabnik, npr. komercialna radijska postaja, letno plača SAZASu znaša [REDACTED] (podatki iz obračuna za leto 2009). Ob upoštevanju, da se povprečno letno na posamezni radijski postaji predvaja 130.000 skladb, znaša povprečno nadomestilo za posamezno predvajanje skladbe [REDACTED], kar pomeni, da se mora skladba na posamezni radijski postaji, katere podatki se obdelajo, predvajati vsaj 21 x na leto, da se sploh pokrijejo stroški uparjanja te skladbe za eno radijsko postajo. Glede na to, da je poleg neposrednih stroškov potrebno upoštevati tudi ostale stroške, oziroma povedano drugače, glede na to, da lahko SAZAS za stroške obdelave porabi kvečjemu 15% prihodkov, je potrebno gornje številke pomnožiti s [REDACTED]. Torej, skladba se mora na posamezni radijski postaji predvajati najmanj 140x (in s tem doprinesiti [REDACTED]), da se upraviči strošek (15%) obdelave [REDACTED]. SAZAS še nadaljuje, da gledano s stroškovne strani, če se neka skladba predvaja 200x in sicer npr. na 5 zajetih radijskih postajah, je strošek njene obdelave za posamezno radijsko postajo [REDACTED], skupaj torej [REDACTED]. Takšna skladba se mora torej na vsaki radijski postaji predvajati najmanj 202x, da se upraviči strošek njene obdelave. Z vidika prihodkov namreč višina nadomestila za takšno skladbo znaša [REDACTED], kar pomeni, da višina nadomestila komaj zadostuje za pokrilje stroškov obdelave (15% od 5,65%). SAZAS je v odgovoru na PRD še navedel, da v kolikor ga ne bi zavezovalo načelo solidarnosti, glasbena dela s povprečno manj kot 200 predvajanj sploh ne bi smela prejeti nobenega nadomestila. Po navedbah SAZASa so stroški pri skladbah, ki se zavrtijo več 100x, zanemarljivi, pri posameznih predvajanih skladbah pa celo presegajo nadomestilo, plačano za predvajanje.
176. Povsem jasno je, da pri poslovanju SAZASa nastajajo stroški. Ni pa jasno, zakaj SAZAS pri svojem izračunu, s katerim bi moral utemeljiti količnike, upošteva samo povprečne variabilne stroške, še manj pa je jasno, zakaj te stroške pripisuje samo eni vrsti prihodkov. Treba je namreč upoštevati celotni kontekst. Stroški uparjanja so namreč povezani tudi z drugimi prihodki, ki jih SAZAS zbira od uporabnikov. Vsako uparjeno skladbo SAZAS poleg komercialnim radijskim postajam zaračuna še gostilnam, frizerjem, vrtcem in drugim uporabnikom, ki poslušajo isto radijsko postajo.
177. Dalje je treba ugotoviti, da navedeni izračun očitno ne temelji na dejanskih stroških, ki bi bili za posamezna leta relevantni, saj stroški uparjanja niso fiksna postavka, ampak jih je mogoče zniževati z učinkovitejšim poslovanjem. SAZAS svoje račune opira na povprečno plačo v RS in na urno postavko študentskega dela, kar predstavlja stroške abstraktnega podjetja z uparjanjem uporabe glasbenega dela z bazo. Tudi kolikor s tem delno pojasni en kriterij (prag 200 predvajanj), kot določen v naprej, z zgoraj navedenim ni pojasnil praga 400 predvajanj. Še manj pa zgoraj navedeni izračun pojasni določitev količnikov, ki naj bi te stroške izravnali.
178. Iz navedenega izhaja, da kriteriji in količniki niso povezani s stroški, ki jih ima SAZAS z obravnavo različno predvajanih glasbenih del.
179. SAZAS se je v odgovoru na dopolnjen PRD¹³³ skliceval na to, da se delitev nadomestil opravi iz l.i. »definirane« in »nedefinirane« uporabe. Medtem ko je za definirano uporabo možno nadomestilo med avtorska dela razdeliti na podlagi dejanskih podatkov o uporabi avtorskih del (npr. na podlagi vzorčenja podatkov, ki jih posredujejo radijske postaje), pa je pri nedefinirani uporabi to nemogoče, saj iz tega nastova ni pridobljenih nikakršnih podatkov o uporabi (npr. gostinski lokali ne posredujejo SAZASu podatkov o uporabi avtorskih del, SAZAS pa takšne uporabe tudi ne more preverjati v vsakem gostinskem lokalu). Ob tem je SAZAS še navedel, da se bistveni del (več kot [REDACTED]%) nadomestil pobere iz naslova nedefinirane uporabe, zato je toliko bolj pomembno, da

¹³³ Dokument št. 306-35/2009-99 z dne 20.1.2011.

se pri delitvi tega dela zbranih nadomestil upoštevajo pravični kriteriji. Za delitev nadomestil za nedefinirano uporabo se po mnenju SAZASa tako ne morejo uporabiti podalki zbrani od uporabnikov, zato je potrebno osnovni vzorec prilagoditi, za kar se uporabijo količniki, s katerimi se doseže, da se za del sredstev uporabi drugačen vzorec podatkov za razdelitev, kot za drugi del, saj se v istem skladu delijo različni viri prihodkov in so količniki nujni, da se izvede korektna delitev. Konkretno, glede na to, da se v istem skladu deli nadomestilo iz več virov, so posamezne skladbe ovrednotene s količniki, ki zagotavljajo pravično razporeditev honorarjev. Če tega SAZAS ne bi naredil, bi bilo nadomestilo za skladbo na radijski postaji, ki je nihče v javnosti ne posluša (zagotovo pa se ne predvaja v večjih trgovskih centrih ali gostinskih lokalih), enako kot za tisto skladbo, ki jo posluša 20 % javnosti v javnih prostorih po raziskavi poslušnosti. Prav tako se določene skladbe dnevno predvajajo in izvajajo na raznih zabavah, ni pa jih mogoče pogosto slišati na radijskih postajah. Kljub temu, da so v istem skladu, skladbe torej nimajo povsem identičnega statusa iz zato ni mogoče govoriti o diskriminaciji del iste kategorije.

180. Po navedbah SAZASa količniki pomenijo samo uravnoteženje delitve nadomestil, kjer se upoštevajo prihodki in stroški ter dejstvo, da se v javnih prostorih ne predvajajo vse radijske postaje, ki so v obračunih, ampak včasih samo najbolj aktualna glasba, ki pa je prepoznavna samo s pridobitvijo podatkov o najbolj predvajanih skladbah, saj je po letih večje povpraševanje. Količniki torej pomenijo, da se za del sredstev uporabi vzorec o predvajanih vseh skladb, za del sredstev vzorec nad 200 in za del sredstev vzorec predvajanih nad 400. SAZAS je v zvezi z delitvijo sredstev iz sklada 110 navedel, da se iz tega sklada delijo prihodki več radijskih postaj ter v 90-ih odstotkih sredstva iz drugih virov, zato je nujno potrebno z vzorcem za delitev doseči upoštevanje načel o delitvi iz 9. člena statuta 2010. V kolikor bi se delil denar samo na podlagi definirane uporabe in bi bilo potrebno vse spremljati, analizirati oziroma obdelati, bi se celotni stroški porabili za delo strokovne službe, pa po vsej verjetnosti še ne bi bilo dovolj denarja za spremljanje vseh kršilcev v Sloveniji.
181. SAZAS v odgovoru na dopolnjen PRD še navaja, da se dejansko »povpraševanje po posamezni skladbi kaže iz števila njenih predvajanj, kar v določeni meri (če se nadomestilo uporabnika deli s številom vseh predvajanih skladb/minut in se tako dobi zneske nadomestila za posamezno skladbo/minuto) kaže na to, da uporabnik plačuje več za bolj predvajane skladbe. SAZAS še dodaja, da morajo skladbe, ki se predvajajo v prostorih, za katere se plačuje nadomestilo za t.i. nedefinirano uporabo, dejansko prejeti višje nadomestilo zaradi tega, ker se v določenih javnih prostorih pretežno predvajajo ravno ta, bolj povpraševana avtorska dela in ne tudi vsa ostala dela iz slabejšjega radijskega programa. Višje nadomestilo torej ni posledica samo večjega predvajanja na radijski postaji, ampak je to predvsem plačilo za pogosta predvajanja npr. v gostinskih lokalih, ki plačujejo nadomestila v sklad nedefinirane uporabe.
182. V zvezi s tem, da uporabnik plačuje več za bolj predvajane skladbe, je treba ugotoviti, da bi temu bilo tako tudi brez količnikov, kar glede na to, da bi delitev AH ustrezala ugotovljenemu povpraševanju, ne bi bilo sporno. SAZAS dalje meni, da je bi bila delitev AH brez uporabe količnikov zaradi neupoštevanja nedefinirane uporabe nepravilna, vendar kljub stalnem sklicevanju na »pravične kriterije« Uradu v odgovoru na dopolnjen PRD sploh ni pojasnil, na podlagi katerih meril je določil t.i. »pravične količnike« v letih 2005, 2006, 2007 in 2008 ter ni podal utemeljitve, zakaj so ta merila pravična in nepristranska do vseh članov SAZASa. Poleg tega tudi ne dokaže, kako se je v praksi izpeljal dejanski izračun količnikov in pripadajočih razredov. Urad je v PRD in dopolnjenem PRD jasno in nazorno pokazal, zakaj količniki izkrivljajo konkurenco med avtorji, SAZAS pa je v odgovoru zgolj navedel, da so količniki v posameznih letih omogočali pravično razporeditev honorarjev, vendar t.i. »pravičnih količnikov« ni objektivno utemeljil. Če je ekonomska logika, ki upravlja takšno ravnanje, dejansko vseskozi obstajala, Urad meni, da bi bilo mogoče v roku, ki ga je imel SAZAS na voljo, obrazloženo predstaviti. Količniki naj bi uravnavali krivo sliko, ki naj bi jo dajali izmerjeni podatki. SAZAS razkriva, da je bila večina (več kot █%) nadomestil zbranih od uporabnikov glasbenih del (t.i. nedefinirana uporaba) med leti 2005 in 2008 razdeljena na način, ki ne odraža z izračuni in merilnimi ugotovljenimi dejanske uporabe. Meritve, ki bi popolnoma razkrile dejansko uporabo, naj ne bi bile ekonomsko upravičene, zato jih je potrebno nadomestiti z drugačnim načinom ugotavljanja dejanske uporabe. V

odsotnosti matematičnih izračunov, ki bi temeljili na pridobljenih podatkih, katerih zbiranje je še ekonomsko upravičeno, je treba nedefinirano uporabo definirati na drug ustrezen način. To je mogoče storiti s kriteriji, ki so objektivni, nediskriminatorni in v naprej določeni ter tako do nikogar nepošteni. Merila, določena na podlagi soglasja zgolj nekaterih avtorjev, medtem ko se velika večina avtorjev o njih ni mogla izreči niti o njih ni bila obveščena, ne morejo šteti za pošteno poslovno prakso. Še toliko bolj bode v oči dejstvo, da so ta merila izrazito nerazdelana z nesorazmerno postavljenimi pragovi, ki dopuščajo velike razlike med definirano in nedefinirano uporabo. Bolj ko delitev odstopa od izmerjene dejanske uporabe, bolj je pomembno, da imajo vsi avtorji možnost vplivati na pravila. V računih ni na primer nikjer prisotna zgoraj navedena 20% poslušnost določene radijske postaje in delitev sredstev »nedefinirane« uporabe v skladu z verjetnostjo, da se je ta postaja predvajala v gostinskih lokalih. Prav tako ni nobene povezave med količniki in verjetnostjo, da se posamezne skladbe predvajajo na »raznih zabavah«.¹³⁴

183. Urad ugotavlja, da za utemeljitev, da je ravnanje skladno s pravili konkurence zgolj pavšalna navajanja SAZASa, da količniki zagotavljajo pravično razporeditev honorarjev, brez obrazložitve in utemeljitve konkretnih meril, na podlagi katerih so izvedli oceno stopnje verjetnosti dejanske uporabe avtorskih del na trgu, ne zadoštujejo za odstopanje od pravil konkurence.
184. Kriteriji in količniki izkrivljajo ugotovljeno stanje povpraševanja. Ugotovljeno stanje povpraševanja ni enako dejanskemu stanju povpraševanja. Količniki niso ekonomsko utemeljeni in ni mogoče trditi, da odražajo dejansko stanje povpraševanja. Določevalci količnikov zaradi konflikta interesov, netransparentnosti, ki onemogoča nadzor, in ovir za sodelovanje pri odločanju lahko količnike določijo relativno samostojno. Tudi če so kriteriji in količniki določeni objektivno, vendar *ex post*, se lahko doseže subjektivni namen določevalca, saj lahko izmed več možnih objektivnih kriterijev subjektivno izbere tistega, ki mu najbolj ustreza.
185. Da je SAZAS pravila delitve AH prilagajal *ex post* in v prid določenih upravičencev, potrjuje tudi zgoraj, v točki 156 obrazložitve, navedena izjava predsednika UO, Matjaža Zupana.
186. Poleg izravnalne pravičnosti se kot razlog za različno vrednotenje navaja tudi stimulacija ustvarjalnosti. SAZAS naj bi skrbel za stimulacijo pestrosti in raznolikosti glasbe in besedil. Avtor naj bi bil motiviran s tem, da naredi uspešno skladbo, kar mu bo prineslo boljši zaslužek. Tako lahko vložil več sredstev v studijsko delo in v promocijo. SAZAS je še navedel, da v kolikor bi služili avtorji s skladbami, ki niso uspešne, bi s tem ustvarili demotivacijsko okolje in povzročili masovno produkcijo brez kvalitete.
187. Vendar SAZAS pri tem pozablja, da bi morale biti povpraševanje tisto, ki nagraduje uspešne in jih loči od neuspešnih, ne pa pravila, ki jih določajo le redni člani SAZASa.
188. Urad ugotavlja, da kriteriji za število predvajanj, ki jih je SAZAS uporabljal pri obračunih AH za leto 2005, 2006, 2007 in 2008, izkrivljajo konkurenco med avtorji glasbenih del, ki si na posameznih trgih medsebojno konkurirajo. Kljub temu da z njimi SAZAS morda zasleduje legitimen cilj spodbujanja ustvarjalnosti, ni primerno, da se ta stimulacija financira iz honorarjev, pobranih za manj predvajane avtorje. Poleg tega ni jasno, v čem naj bi bila ustvarjalnost zavirana, če bi se honorarji izplačevali enakomerno ne glede na doseganje pragov predvajanja. V kolikor ustvarjalnost zavira plačevanje stroškov, ki so višji od dejanskih, bi bilo bistveno bolj primerno spremeniti način plačevanja stroškov v smeri odprave preplačevanja s strani bolj predvajanih avtorjev. Vsi avtorji imajo poseben interes zagotoviti, da je njihovo delo čim večkrat predvajano ali drugače javno priobčeno in da je prodano v čim večjem številu.¹³⁵ Zaradi kriterijev, ki dodatno stimulirajo avtorje, čigar dela se bolj predvajajo, na račun ostalih avtorjev, in zaradi sklada za promocijo (opisano v naslednjem poglavju), v katerega prispevajo vsi avtorji, sredstva iz njega pa so dodeljena le nekaterim, je konkurenca, ki poteka med temi

¹³⁴ Urad domneva, da so lu mišljene zabave v gostinskih lokalih in diskotekah, ki plačujejo nadomestila za uporabo. Ne bi bilo namreč smiselno, da bi tem uporabnikom zaračunavali domačo uporabo ali ilegalno internelno uporabo.

¹³⁵ Odločba Komisije 84/1030/EGS z dne 29. oktobra 1981 v zvezi s postopkom na podlagi člena 86 Pogodbe EGS (1V/29.939 GVL)(UL L 370, 28.12.1981, str. 49); točka 54.

avtorji, izkrivljena. Nobena od navedb SAZASa, ki jih je podal v okviru svojih odgovorov na PRD, ni pojasnila, v čem naj bi ta bila pravila poštena in naj ne bi izkrivljala konkurenčnih razmerij med avtorji. Seveda drži navedba, da je občutek za pravičnost subjektivna kategorija, vendar je ravno zato odločanje »rednih članov« o pravični razdelitvi sporno. Upoštevana pravičnost pri razdeljevanju skupaj zasluženih nadomestil je lahko samo na matematičnih izračunih temelječa, ekonomsko utemeljena pravičnost, ki izniči učinek nujnega konflikta interesov, ko upravičenci do honorarjev odločajo o njihovem razdeljevanju. Pravila delitve bi morala biti do takšne mere objektivizirana, da bi bilo popolnoma irelevantno, kdo je na koncu tisti, ki odloča, oziroma povedano drugače, da se z načinom delitve strinjajo popolnoma vsi upravičenci. V obravnavanem primeru pa so avtorji, ki so odločali, imeli prednost pred ostalimi konkurenčnimi avtorji, saj so lahko vplivali na sistem delitve, in si ga prikojili v svojo korist. Stimuliranje uspešnosti je tako odločitev uspešnih. Zaradi zakonskega monopola, ki ga uživa SAZAS, pa si manj uspešni avtorji ne morejo na drug način zagotoviti izplačila avtorskih honorarjev, kot da upravljanje prepustijo SAZASu, ki jim avtorski honorar »obdavči« z obveznim prispevkom v promocijski sklad.¹³⁶ Gospodarska prednost, ki jo sistem delitve AH zagotavlja uspešnim članom, katerih dela se bolj pogosto predvajajo, nasproti ostalim članom, vpliva na njihov konkurenčni položaj.

189. SAZAS torej v imenu t.i. »stimulacije« izplačuje nekaterim avtorjem, čigar glasbena dela se pogosteje predvajajo (npr. več kot 400-krat), del AH, ki ga je od uporabnikov pobral tudi za uporabo avtorskih del, ki so bila predvajana manj kot npr. 400-krat. Ne glede na prag, ki ga avtorji dosežejo, uporaba njihovih del na minuto predvajanja za uporabnika stane enako. Nagrade oz. stimulacije bolj predvajanim, financirane iz denarja, ki predstavlja nadomestilo za delo manj predvajanim, vodil v čedalje večje razlike med avtorji. Enaka situacija bi nastala, če bi v trgovini glasbenih plošč kupcem za plošč različnih avtorjev zaračunali enako kupnino, potem pa bi od avtorja, čigar plošč so prodali manj, zahtevali, da avtorju, čigar plošča se je bolj prodajala, plača del svojega prihodka od prodaje. Avtorji manj prodajanih plošč bi tako iskali trgovine, ki bi jim postavljale bolj poštene pogoje. Ker je na trgu storitev kolektivnega upravljanja avtorskih pravic SAZAS edini ponudnik, manj predvajani avtorji pri uveljavljanju svojih avtorskih pravic nimajo druge izbire, kot da sprejmejo pogoje, postavljene s strani rednih članov SAZAS, v okviru katerih se del AH, ki ga za njegovo delo plačajo uporabniki, uporabi za nagrado njegovih konkurentov. Ravnanje SAZASa tako pospešuje izstop manj uspešnih avtorjev iz trga oziroma omejevalno vpliva na vstop novih konkurentov na trg oziroma ustvarjanje novih avtorskih del, saj se zaradi količnikov umetno povečuje riziko, da stroški, vloženi v produkcijo glasbenega dela, ne bodo povrnjeni.
190. Takšen sistem količnikov brez utemeljitve nesorazmerno favorizira avtorje, čigar posamezna dela so bolj predvajana, in otežuje vstop na trg novim avtorjem s svojimi deli. Razmerje med avtorji in SAZASom se z vidika konkurenčnega prava razlaga kot razmerje med monopolnim ponudnikom storitve uveljavljanja avtorskih pravic in povpraševalci po tej storitvi, saj avtorji nimajo možnosti uveljavljanja svojih pravic na drug način, hkrati pa nimajo vsi avtorji statusa članov društva in tako vpliva na upravljanje in razdeljevanje honorarjev. Avtorji, ki so tu v slabšem položaju, na pravila razdelitve ne morejo vplivati, saj je glede na pravila, ki dajejo glasovalno pravico samo članom SAZASa, ki dosegajo cenzus 4000 EUR, mogoče ugotoviti, da neto plačniki (tisti avtorji, iz čigar del se pretežno stimulirajo dela bolj predvajanih) le stežka pridejo do glasovalne pravice. Količniki namreč avtorje manj predvajanih skladb dodatno oddaljujejo od glasovalne pravice, avtorje bolj predvajanih skladb pa nesorazmerno približujejo.
191. Urad je na podlagi vsega navedenega ter na podlagi dokazov, s katerimi razpolaga, ugotovil, da je SAZAS zaradi navedenega načine delitve AH v letih 2005, 2006, 2007 in 2008 izkrivljal konkurenco med istovrstnimi avtorji, ki si s svojimi deli konkurirajo za prostor na policah v prodajalnah glasbenih plošč, za datume in lokacije koncertov, za promocijski prostor ipd., in s tem zlorabil prevladujoč položaj na trgu.

¹³⁶ Glej točko 192 obrazložitve odločbe in naslednje.

c) Promocijski sklad

192. Urad uvodoma ugotavlja, da SAZAS za oblikovanje promocijskega sklada nima pravne podlage, saj ZASP v 153. členu, ki določa varovanje premoženjskih interesov avtorjev, določa, da mora kolektivna organizacija prihodek iz svoje dejavnosti nameniti za AH članov in za pokrivanje stroškov poslovanja.
193. SAZAS je v odgovoru na PRD navedel, da ima za oblikovanje promocijskega sklada vso zakonsko podlago ter da o tem priča tudi neposredovanje URSILA, saj oblikovanje in način njegove delitve sodi v okvir ureditve zbiranja in delitve avtorskih honorarjev avtorjem, ter se je pri tem ponovno skliceval na smernice WIPO, iz katerih izhaja, da bi morala kolektivna organizacija praviloma omogočiti uporabo 10% čistega prihodka za potrebe socialnih nadomestil domačim avtorjem ter za kulturno promocijo domačega repertoarja (54. točka smernic WIPO).
194. Glede navedenih smernic je treba ugotoviti, da gre za razmišljanja in nasvete švicarskega strokovnjaka, ki je bil tudi generalni direktor združenja SUISA (švicarski SAZAS), ne pa za formalni pravni vir. Ponavadi so naslovniki smernic mednarodnih organizacij države članice te organizacije, smernice pa zanje nimajo zavezujoče pravne narave. Zakonodajalec in pristojni organi držav se lahko odločijo za ureditev, ki bi dovoljevala uporabo 10% čistega prihodka za kulturno promocijo, vendar pa je treba ugotoviti, da slovenska zakonodaja tega ne omogoča. Navedba SAZASa, da ima za oblikovanje promocijskega sklada vso zakonsko podlago, tako ne drži.
195. Iz tabele, navedene v 91. točki obrazložitve te odločbe, je razvidno, koliko sredstev je bilo po letih odvedeno v promocijski sklad.
196. Urad je tekom postopka prejel vrsto prijav glede neustreznosti izplačevanja sredstev iz promocijskega sklada 2006, katere povzema v nadaljevanju. Tako so iz dokumentov "Zakaj in kako je vodstvu SAZAS uspelo sprejeti slovenske avtorje in druge imetnike avtorskih pravic", navedenega v 98. točki obrazložitve odločbe, dokumenta, navedenega v 96. točki obrazložitve odločbe, dopisa anonimnega prijavitelja¹³⁷ in dokumenta, navedenega v 95. točki obrazložitve odločbe, razvidni očitki, da je SAZAS denar iz promocijskega sklada 2006 delil arbitrarno in to le stolim (»najbogatejšim«) članom SAZASa ter da je bila delitev netransparentna.
197. SAZAS je v odgovoru na zahtevo Urađa za posredovanje podatkov¹³⁸ v delu, ki se nanaša na izplačila sredstev promocijskega sklada za leto 2006, navedel, da se je vodstvo SAZASa ob 15-letnici delovanja društva odločilo del promocijskega sklada deliti med 100 najuspešnejših avtorjev. Iz dopisa, navedenega v 93. točki obrazložitve odločbe pa še izhaja, da je UO v juliju 2007 po e-pošti sprejel korespondenčni sklep, da se prvim stolim avtorjem po višini nadomestila izplačanega v letu 2007 iz promocijskega sklada za leto 2006 izplača 15% od prihodkov iz naslova javnega oddajanja in javnega izvajanja za leto 2006.
198. Iz dokumenta z naslovom »Pregled dodeljenih sredstev za promocijski sklad 2004 in 2005«, ki ga je Urad pridobil med preiskavo v SAZASu¹³⁹, je razvidno, kako so se sredstva delila v letih 2004-2007. SAZAS je tako leta 2007 stolim najbolj predvajanim avtorjem izplačal skupno 269.671,65 EUR sredstev iz promocijskega sklada 2006, kar predstavlja 70,8% vseh izplačanih sredstev iz promocijskega sklada 2006¹⁴⁰ in 43,2% vseh sredstev, ki jih je SAZAS v 4 letih uporabil za oblikovanje promocijskih skladov.
199. Glede očitkov o netransparentnosti je SAZAS v odgovoru na PRD pojasnil, da bi bila objava osebnih podatkov o prejemnikih izplačil iz promocijskega sklada in višini njihovih izplačil širši javnosti sporna, še zlasti ker bi bilo na podlagi teh podatkov mogoče zlahka izračunati vložno siceršnjih prihodkov (sredstva so bila namreč izračunana kot 15% njihovega siceršnjega honorarja), za kar pa SAZAS nima ustrezne pravne podlage.

¹³⁷ Dokument št. 306-35/2009-33.

¹³⁸ Dokument št. 306-35/2009-45.

¹³⁹ Dokument naveden v 94. točki obrazložitve odločbe (dokument št. 306-35/2009-73).

¹⁴⁰ Izračun deleža izhaja iz tabele »Pregled dodeljenih sredstev za promocijski sklad 2004 in 2005«, ki ga je Urad pridobil med preiskavo v SAZASu, dokument št. 306-35/2009-73.

200. Urad ugotavlja, da je namen transparentnosti prav razkrivanje načina upravljanja avtorjem, ki na način delitve ne morejo vplivati, saj odločitve o delitvi promocijskega sklada sprejema vodstvo oziroma UO SAZASa in ne npr. skupščina vseh avtorjev. Z nizko stopnjo transparentnosti se skuša zakriti dejstvo, da se sredstva, pobrana kot obvezna dajatev vseh avtorjev, delijo avtorjem, ki so zaradi svoje uspešnosti glede na zgoraj opisana pravila tudi redni člani z glasovalno pravico, čeprav so ti avtorji konkurentni avtorjev, ki teh sredstev ne prejmejo. Omogočanje avtorjem dostopati do podatkov o tem, kako je porabljen denar, zbran z nadomestili za uporabo avtorskih del, ni mogoče odreči z izgovorom, da gre za osebne podatke prejemnikov.
201. Ker je SAZAS sam oblikoval pravila o promocijskem skladu, je treba pri skladnosti pravil s konkurenčnim pravom uporabiti test sorazmernosti. Pravila o varstvu konkurence namreč ne veljajo absolutno, ampak je treba pri presoji upoštevati celotni kontekst in zlasti cilje, ki jih zasledujejo sporna pravila o promocijskem skladu.¹⁴¹ Legitimen cilj v splošnem interesu lahko namreč upraviči uporabo pravil, ki bi sicer pomenila omejevanje ali izkrivljanje konkurence.¹⁴² Vendar tudi če ta pravila zasledujejo drug legitimen cilj, je treba v skladu z načelom sorazmernosti preveriti, ali so omejevalni učinki na konkurenco, ki iz teh pravil izhajajo, nujno povezani z zasledovanjem navedenih ciljev in ali obstajajo kakšni drugi načini doseganja tega cilja, ki bi konkurenco manj omejevali.¹⁴³
202. SAZAS je v odgovoru na zahtevo Urada za posredovanje podatkov¹⁴⁴ navedel, da so pri sprejemu odločitve o delitvi sredstev iz promocijskega sklada 100 najuspešnejšim avtorjem v letu 2007 zasledovali predvsem uresničevanje načela spodbujanja in podpiranja kulturno umetniških stvaritev vseh zvrsti glasbe, ki so pomembne za razvoj kulture. SAZAS je še navedel, da so najuspešnejši avtorji zaradi svoje uspešnosti v upoštevanem obdobju nedvomno pomembno prispevali k razvoju kulture ter da se je SAZAS zgledoval tudi po predpisih, kot je Pravilnik o izvajanju knjižničnega nadomestila,¹⁴⁵ ki določa, da se knjižnično nadomestilo deli ne le preko denarnih prispevkov živečim avtorjem knjižničnega gradiva za izposajo njihovih del, temveč se deloma porabi tudi za delovne štipendije za ustvarjalnost, ki so namenjene perspektivnim in vrhunskim avtorjem, kateri pomembno prispevajo k razvoju slovenske kulture. SAZAS je v odgovoru na PRD še navedel, da so pod enakimi pogoji sredstva promocijskega sklada dostopna vsem avtorjem in imetnikom avtorskih pravic, katerim so dostopne tudi vse potrebne prošnje in vloge povezane s pridobitvijo teh sredstev.
203. Prvič, glede sicer legitimnih ciljev spodbujati ustvarjalnost in promovirati domačo kulturo je treba ugotoviti, da bi bilo primerneje, če bi te cilje, zasledovala kaka neodvisna, javna avtoriteta, ki zastopa javni interes in nima konfliktov interesa, ali pa bi takšno obveznost lahko predpisal in natančno uredil zakon ali na zakonu temelječi predpis.
204. Drugič, treba je ponovno opozoriti, da pri odločanju o razdeljevanju lahko sodelujejo samo redni člani oziroma s strani le-teh imenovan UO.
205. Tretjič, treba je spomniti, da se je uspešnost avtorjev v praksi ugotavljala prek nepoštenih kriterijev števila predvajanj, ki so imeli diskriminatorne učinke.
206. Četrto, sredstva za oblikovanje tega sklada bi bila lahko zbrana na drug način kot z "obdavčevanjem AH". Nesorazmerno izkrivlja konkurenčna razmerja zlasti obvezen prispevek vseh avtorjev, čigar materialne avtorske pravice upravlja SAZAS, ne glede na njihovo morebitno nestrinjanje z odpovedjo delu AH, ki jih je SAZAS zbral v njihovem imenu. Manj omejevalen način za doseg zgoraj navedenega cilja bi lahko bil prostovoljni prispevek posameznega avtorja v sklad, namenjen za spodbujanje in promocijo glasbenih kulturnih dejavnosti. Navsezadnje bi v sklad lahko prispevali samo redni člani, ki lahko tudi vplivajo na oblikovanje pravil razdeljevanja sredstev iz sklada. Obvezen prispevek v višini do 10% zbranih sredstev po odštevanju stroškov, ki ga

¹⁴¹ Glej sodbo z dne 19. februarja 2002 v zadevi *Wouters in drugi*, C-309/99, Recueil, str. I-1577, točka 97, in sodbo *Meca-Medina*, cit. v op. 122 zgoraj, točka 42.

¹⁴² Sodba *Meca-Medina*, cit. v op. 122 zgoraj, točka 45.

¹⁴³ Sodbi *Wouters*, točka 97 in *Meca-Medina*, točka 42.

¹⁴⁴ Dokument št. 306-35/2009-45.

¹⁴⁵ Ur.l. RS št. 42/2004 s spremembami.

- avtorjem in imetnikom avtorskih pravic naloži organizacija z legalnim monopolom, pa pomeni prekomeren poseg v konkurenčno-pravna razmerja na trgu.
207. Končno, ni mogoče mimo okoliščine, da se z delitvijo stošim najuspešnejšim nagradi zadoštno število rednih članov, ki predstavljajo tudi večino, potrebno za odločanje.
208. Glede Pravilnika o izvajanju knjižničnega nadomestila pa je Urad ugotovil, da je celoten postopek pridobitve delovne štipendije bistveno bolj transparenten od postopka delitve sredstev iz promocijskega sklada. Ne glede na navedeno, pa ta pravilnik ni predmet tega postopka in se Urad do njega ne bo opredeljeval.
209. Sredstva iz promocijskega sklada se prerazporedijo v korist samo nekaterih avtorjev, ki s svojimi glasbenimi avtorski deli predstavljajo konkurente vsem ostalim avtorjem, ki sredstev promocijskega sklada ne prejmejo. Urad ugotavlja, da so zaradi navedenega ravnanja SAZASa avtorji, ki prejmejo sredstva iz promocijskega sklada, postavljeni v boljši konkurenčni položaj nasproti vsem ostalim, ki sredstev iz promocijskega sklada ne prejmejo, saj lahko dodatna sredstva investirajo v svoj nadaljnji razvoj, s čimer lahko še izboljšajo svoj konkurenčni položaj na trgu.
210. Z navedenim ravnanjem je SAZAS med istovrstnimi avtorji neutemeljeno izkrivljaj konkurenco, zato so pravila, na podlagi katerih se je delil promocijski sklad v letih od 2004 do 2007, uporabljala pa se še danes,¹⁴⁶ v nasprotju s konkurenčno-pravnimi pravili in so zato nedopustna. Z določanjem takšnih pravil delitve promocijskega sklada je SAZAS zlorabil svoj prevladujoč položaj na trgu kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje.

VI. VPLIV NA TRGOVANJE MED DRŽAVAMI ČLANICAMI

211. Določba 102. člena PDEU se uporablja za tista ravnanja podjetij, ki lahko prizadenejo trgovanje med državami članicami. Tako mora Urad, kadar za določeno ravnanje podjetij, ki predstavlja zlorabo, uporabi nacionalno zakonodajo in lahko takšna zloraba prizadene trgovanje med državami članicami, uporabiti poleg relevantnih nacionalnih določb ZPOMK-1 tudi 102. člen PDEU (prejšnji 82. člen PES).¹⁴⁷ Pojem koncepta »učinek na trgovanje med državami članicami« je avtonomen pravni kriterij Skupnosti, ki se presoja v vsakem primeru posebej.
212. Iz samega besedila 102. člena PDEU (prejšnjega 82. člena PES) ter iz relevantne sodne prakse izhaja, da morajo biti pri upoštevanju kriterija učinka na trgovanje, upoštevani trije elementi. Ti trije elementi obsegajo koncept (i) trgovanje med državami članicami; (ii) pojem »lahko vpliva«; in koncept (iii) »znalnosti«.
213. Koncept pojma »trgovanje« za potrebe določitve pristojnosti uporabe konkurenčnih pravil Skupnosti, ni omejen na tradicionalno izmenjavo blaga in storitev. Gre za širši koncept, ki vključuje vse čezmejne ekonomske aktivnosti vključno z ustanovitvijo sedeža¹⁴⁸. Kriterij, da mora biti izpolnjen učinek na trgovanje med državami članicami, določa, da mora priti do vpliva na čezmejno ekonomsko aktivnost v vsaj dveh državah članicah. Ne zahteva se, da sporazum ali ravnanje prizadene trgovanje med državami članicami na celotnem ozemlju ene in druge države. Dovolj je, da se izkaže, da je učinek na trgovanje znaten¹⁴⁹. Uporaba kriterija trgovanja med državami članicami je neodvisen od določitve upoštevnege geografskega trga. Trgovanje med državami članicami je lahko prizadeto, tudi kadar je upoštevni geografski trg nacionalen ali sub-nacionalen.

¹⁴⁶ <http://www.sazas.org/a-sazas-u/poslovanje.aspx>.

¹⁴⁷ 1. odstavek 3. člena Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (Ur.l. št. 1 z dne 4. 1. 2003).

¹⁴⁸ Zadeva 172/80, Züchner, [1981] ECR str. 2021, 18. točka, zadeva C-309/88, Wouters, [2002] ECR I-1577, 95. točka, zadeva C-475/99, Ambulanz Glöckner, [2001] ECR I-8089, 49. točka, združene zadeve C-215/96 in 216/96, Bagnasco, [1999] ECR I-135, 51. točka, zadeva C-55/96, Job Centre, [1997] ECR I-7119, 37. točka, zadeva C-41/90, Höfner in Elser, [1991] ECR I-1979, 33. točka.

¹⁴⁹ Združene zadeve T-213/95 in T-18/96, SCK and FNK, [1997] ECR II-1739.

214. Funkcija elementa »lahko vpliva« je definirati naravo zahtevanega vpliva na trgovanje med državami članicami. Sodišče Evropskih skupnosti je razvilo standardni test, po katerem pojem lahko vpliva implicira, da se mora na podlagi objektivnih dejavnikov, z dovolj veliko gotovostjo predvideti, da lahko nek sporazum ali ravnanje v danih pravnih in dejanskih okvirjih, neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno vpliva na vzorec trgovanja med državami članicami na način, da onemogoča dosego enotnega trga med temi članicami.
215. Kriterij »znatnosti« omejuje pristojnost uporabe pravnih pravil Skupnosti, na lista ravnanja, ki imajo lahko za posledico učinek določene stopnje. 102. člen PDEU (prejšnji 82. člen PES) se torej ne uporablja za lista ravnanja, ki imajo le neznaten učinek na trg, ki je posledica ali šibkega položaja prizadetih strank na trgu ali proizvoda. Presoja znatnosti je odvisna od vsakokratnih okoliščin in vsakega primera posebej in se ne more določati pavšalno. Presoja se tako nanaša na naravo sporazuma ali ravnanja, na naravo proizvoda in tržni položaj relevantnih podjetij.¹⁵⁰

Uporaba v konkretnem primeru

216. Ravnanje SAZASa bi lahko imelo znaten učinek na trgovanje med državami članicami Evropske unije, saj so uporabniki glasbenih del, ki so uvrščena v repertoar SAZASa, tudi iz drugih držav članic EU, prav tako pa so tudi avtorji glasbenih del, ki so uvrščena v repertoar SAZASa, iz drugih držav članic EU. Stališče, da dejavnost kolektivnih organizacij lahko vpliva na trgovino med državami članicami, je v svojih odločitvah sprejelo tudi Sodišče Evropskih skupnosti.¹⁵¹ Dodatno Urad poudarja, da je pri presoji znatnosti treba upoštevati, da že samo dejstvo, da ima neko podjetje prevladujoč položaj na trgu, otežuje vstop novim konkurentom na trg. Urad je predhodno že utemeljil, da ima SAZAS na obeh upoštevanih trgih prevladujoč položaj, še več, ima celo monopolni položaj, zato vsaka njegova zloraba tega položaja vpliva na delovanje in učinkovitost skupnega trga, kar opravičuje uporabo pravnih pravil Skupnosti, natančneje 102. člena PDEU (prej 82. člen PES).
217. SAZAS je Uradu v odgovoru na PRD očital, da se v razlogovanju Urada pojavljajo notranja nasprotja, in sicer da je ugotovitev, da sta oba upoštevna trga z vidika geografskega obsega nacionalna trga, v nasprotju z ugotovitvijo, da so nekateri avtorji in uporabniki glasbenih del iz repertoarja SAZASa iz drugih držav članic.
218. Določitev upoštevnega trga kot nacionalnega ne pomeni, da ni vpliva na trgovanje med državami članicami. Urad je pri ugotavljanju, ali sporna ravnanja SAZASa vplivajo na trgovino med državami članicami, presojal predvsem posledice za dejansko strukturo konkurence na skupnem trgu. Urad je ugotovil, da so učinki na trgovino med državami članicami znatni, ker SAZAS upravlja tudi z obsežnimi repertoarji tujih kolektivnih organizacij, ki so s SAZASom podpisale sporazum o vzajemnem zastopanju, sporni način delitve AH neposredno in dejansko vpliva na vrednotenje glasbenih del avtorjev iz drugih držav članic EU, ter ker je z ravnanjem SAZASa izključena konkurenca na trgu v Republiki Sloveniji, kjer nastopajo tudi tuji avtorji. Določba 102. člena PDEU se uporablja za lista ravnanja podjetij, ki lahko prizadenejo trgovanje med državami članicami. Tako mora Urad, kadar za določeno ravnanje podjetij, ki predstavlja zlorabo, uporabi nacionalno zakonodajo in lahko takšna zloraba prizadene trgovanje med državami članicami, uporabiti poleg relevantnih nacionalnih določb ZPomK-1 tudi 102. člen PDEU (prejšnji 82. člen PES).¹⁵² Pojem koncepta »učinek na trgovanje med državami članicami« je avtonomen pravni kriterij Skupnosti, ki se presoja v vsakem primeru posebej.

¹⁵⁰ Zadeva 56/65 Société Technique Minière (1966) ECR 282, 7. točka, zadeva C-306/96 Javico, (1998) ECR I-1983, 16.-17. točka, zadeva 5/89 Volk v Vervaecke (1999) ECR 295, 5. točka, zadeva 99/79 Lancôme and Cosparrance Nederland v Elos (1980) ECR I-2511, 24. točka., zadeva 22/71 Béguelin Import (1971) ECR 949, 16. točka.

¹⁵¹ Zadeva 22/79 Greenwich Film Production proti Société des Auteurs, compositeurs et éditeurs de musique (SACEM) in Société des Éditions Labrador; zadeva 7/82 Gesellschaft zur Verwertung von Leistungsschutzrechten mbH (GVL) proti Komisiji Evropskih skupnosti.

¹⁵² 1. odstavek 3. člena Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravnih konkurence iz členov 81 in 82 Pogodbe (Ur.l. št. 1 z dne 4. 1. 2003).

VII. ZAVRNITEV PREDLAGANIH ZAVEZ IN SPREJEM UKREPOV

Zavrnitev zavez

219. V 39. členu ZPOmK-1 je določeno, da lahko podjetje, proti kateremu se vodi postopek, predlaga zaveze, s katerimi se odpravi stanje, iz katerega izhaja verjetnost kršitve 9. člena ZPOmK-1 ali 82. člena PES (sedaj 102. člena PDEU). Če predlagane zaveze ne zadoščajo za odpravo stanja, iz katerega izhaja verjetnost kršitve določb 9. člena ZPOmK-1 ali 82. člena PES (sedaj 102. člena PDEU), Urad o tem pisno obvesti podjetje, ki je zaveze predlagalo.
220. SAZAS je v odgovoru na PRD podal Uradu predlog zavez, s katerim naj bi v celoti odpravil stanje, iz katerega izhaja verjetnost kršitve določb 9. člena ZPOmK-1 in 102. člena PDEU. SAZAS je tako Uradu predlagal zaveze v 12 (dvanajstih) točkah, ki jih je Urad preučil in ugotovil, da bi predlagane zaveze sicer prispevale k večji transparentnosti delovanja SAZASa in večji informiranosti članov SAZASa, ne bi pa odpravile bistvene kršitve, nepoštenih poslovnih pogojev, ki v obliki kriterijev za število predvajanj in pripadajočih količnikov, določenih s strani rednih članov z glasovalno pravico, ter v obliki razdeljevanja sredstev iz promocijskega sklada, izkrivljajo konkurenco med avtorji glasbenih del. Ker predlagane zaveze niso predstavljale primerne sredstva za zagotovitev varstva konkurence, saj niso odpravile ugotovljenih kršitev Urada, takrat izraženih v PRD na trgu kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje, je Urad predlagane zaveze SAZASa dne 10.12.2010 v dopolnilnem PRD, zavrnil, ter SAZAS seznanil z ukrepi, ki jih namerava naložiti SAZASu.
221. SAZAS je v odgovoru na dopolnjen PRD Uradu ponovno podal dopolnjen predlog zavez, s katerimi naj bi v celoti odpravil stanje, iz katerega izhaja verjetnost kršitve določb 9. člena ZPOmK-1 in 102. člena PDEU (prej 82. člen PES). SAZAS je Uradu predlagal zaveze v 15 (petnajstih) točkah, pri preučitvi katerih je Urad ugotovil, da sicer izboljšujejo prvotni predlog zavez s tem ko vsebujejo dodatno zavezo, ki vsem članom SAZASa omogoča glasovanje na sejah skupščine SAZASa, s čimer bi se odpravila diskriminacija, ki izvira iz števila predvajanj glasbenih del, zaščitenih z avtorsko pravico. Kljub temu pa Urad ugotavlja, da predlagane zaveze še vedno ne odpravljajo nepoštenih poslovnih pogojev, ki v obliki kriterijev za število predvajanj in pripadajočih količnikov ter obveznega promocijskega sklada, izkrivljajo konkurenco med avtorji glasbenih del, zaradi česar Urad dopolnjenih zavez ne more sprejeti, saj z njimi verjetnost kršitve ni odpravljena, zato izdaja predmetno odločbo, s katero ugotavlja kršitev 9. člena ZPOmK-1 in 102. člena PDEU (prej 82. člen PES) ter od SAZASa zahteva, da s kršitvami preneha.
222. Urad lahko v skladu z določbo drugega odstavka 37. člena ZPOmK-1 z odločbo, s katero ugotovi obstoj kršitve, podjetju naloži tudi ukrepe, ki so primerni, da se odpravi kršitev in njene posledice. Urad se je na podlagi navedenega in na podlagi vseh dejstev in okoliščin v predmetnem postopku odločil, da bo SAZASu naložil ukrepe, ki se nanašajo le na trg kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje. Urad je v dopolnitvi PRD seznanil SAZAS z ukrepi, s čimer je dal SAZASu možnost, da se izjavi o ukrepih, ki jih Urad namerava naložiti v predmetnem postopku. Pri nalaganju ukrepov je Urad smiselno izhajal iz predlaganih zavez SAZASa predvsem z namenom, da ne bi preveč posegal v delovanje SAZASa, ter da ukrepi ne bi bili prekomerni, poleg tega je Urad izpustil tiste predlagane zaveze SAZASa, ki se ne zadevajo kršitev, ki so predmet te odločbe, zaradi česar so za namene tega postopka, nerelevantne.

Ukrepi

223. Ukrepi, ki jih je Urad naložil SAZASu so po oceni Urada primerni in sorazmerni glede na vrsto in naravo kršitve, odpravo kršitve in odpravo njenih posledic. Po mnenju Urada so navedeni ukrepi nujno potrebni, da se odpravijo negativne posledice protizakonitih

ravnanj) SAZASa na trgu kolektivnega upravljanja avtorskih pravic za avtorje in vzpostavijo normalne konkurenčne razmere na trgu, na katerem si avtorji konkurirajo. Namen ukrepov je zlasti zagotoviti transparentnost in izravnati konkurenčni položaj avtorjev ter s tem zagotoviti prenehanje kršitev in omogočiti odpravo njihovih negativnih posledic na trgu.

224. Urad je izmed več ukrepov, ki bi bili primerni za doseg tega cilja, izbral liste, ki so za doseg cilja nujni, hkrati pa za SAZAS najmlajši. Glede na to, da se skoraj v celoti ujemajo s predlaganimi zavézami SAZASa in da SAZAS v odgovoru na dopolnjen PRD na njih ni imel pripomb, je mogoče sklepati, da naloženi ukrepi za SAZAS ne predstavljajo prevelikega bremena.
225. Urad skuša z izdajo ukrepov tudi zagotoviti primeren nadzor nad odpravo kršitev in preprečevanje prihodnjih kršitev, in sicer na način, da mora SAZAS v naslednjih treh letih, enkrat letno posredovati Uradu Poročilo o izvajanju ukrepov v preteklem obračunskem obdobju in hkrati tudi predložiti dokaze o izpolnitvi vsakega posameznega ukrepa, za kar ima Urad podlago v 41. členu ZPOmK-1. Tudi roki, določeni za izvedbo naloženih ukrepov, so po mnenju Urada primerni in dovolj dolgi, da lahko SAZAS učinkovito izpolni naložene ukrepe oziroma spremembe, ki jih nalagajo ukrepi, hkrati pa roki niso predolgi, da bi lahko povzročali dodatno izkrivljanje konkurence na trgu.

Utemeljitev ukrepov

226. Urad je v **B1. 3 točki izreka odločbe** naložil SAZASu obveznost, da mora vsem avtorjem nemudoma zagotoviti enakovredno glasovalno pravico na skupščinah SAZASa. Bistvo naloženega ukrepa je v tem, da se vsem članom SAZASa, tudi tistim, ki do sedaj pravice do glasovanja niso imeli, dodeli enaka pravica do glasovanja na skupščinah SAZASa, kot jo imajo redni člani, ter s tem da možnost, da posredno preko upravnih odborov, ki sprejemajo in potrjujejo odločitve, ki se nanašajo na delitev AH, odločajo o teh zadevah. Na ta način se zagotovi, da organi upravljanja zastopajo interese vseh članov SAZASa. Navedeno je še zlasti pomembno v primeru obveznega kolektivnega upravljanja avtorskih pravic, kjer je članstvo obvezno, samo nekateri avtorji, ki presegajo subjektivno določen cenzus za pridobitev statusa rednega člana, pa imajo pravico do odločanja in sodelovanja pri odločanju o pravilih delitve AH za razliko od drugih konkurenčnih avtorjev, ki pravic do odločanja in sodelovanja pri odločanju o pravilih delitve AH nimajo. Navedeni ukrep je primeren za odpravo kršitve, katere bistvo je prav diskriminacija, ki izvira iz števila predvajanj del, zaščiteneh z avtorsko pravico, saj trenutna ureditev avtorjem, čigar dela se manj predvajajo in imajo posledično manj dohodka, ne daje glasovalne pravice. Članstvo je za vse avtorje obvezno, v organizaciji, katere člani so in ki naj bi zastopala ljudi njihove interese, pa ne morejo izraziti svojega mnenja ali kakorkoli vplivati na pravila delitve, medtem ko so drugi avtorji, ki so tudi na račun avtorskih nadomestil, zbranih zaradi uporabe njihovih del, prišli do glasovalne pravice in lahko vplivajo na vzdrževanje takšnih pravil. Ukrep je nujen za vzpostavitev konkurenčnega ravnovesja na trgu, saj morata biti obvezno članstvo in pravno zagotovljeni monopol nujno kompenzirana z učinkovitim notranjim nadzorom in možnostjo soodločanja vseh, ki od SAZASa prejemajo storitve upravljanja z avtorskimi pravicami, pri oblikovanju pravil delitve AH. Urad meni, da glede na komunikacijsko tehnologijo, ki je na v današnjih časih na razpolago, zagotovitev glasovalne pravice vsem avtorjem ne predstavlja prevelikega bremena SAZASu, zato je ukrep sorazmeren.
227. Namen ukrepa, ki izhaja iz **B2. 3. točke izreka odločbe** je v tem, da se z javno objavljenimi podatki in dokumenti, ki se nanašajo na delitev AH, zagotovi transparentna delitev AH. Urad je SAZASu tako naložil, da objavi vsa bodoča letna poročila SAZASa ter vse bodoče sprejete sklepe SAZASa oziroma povzetke vseh zapisnikov sej organov SAZASa, ki se kakorkoli nanašajo na obračun AH, pri čemer lahko predhodno izbriše osebne podatke, poslovne skrivnosti in druge zaupne podatke SAZASa, ki bi lahko bili razkriti pri javni objavi. Dodatno pa je Urad SAZASu še naložil, da morajo biti iz sprejetih odločitev oziroma dokumentov vedno razvidni vsaj tisti temeljni parametri, ki predstavljajo osnovo oziroma temelje za delitev AH, in sicer vrednost točke posameznih RR, meje za izplačilo AH, minimalno število predvajanj za izdajo posameznega obračuna, skupna neto masa za delitev AH za posamezno leto, razčlenjena po posameznih denarnih skladih, skupno število obračunanih predvajanj in minut po

posameznih skladih v posameznem letu, skupni znesek AH, ki jih je SAZAS izplačal po posameznih letih ter skupni znesek stroškov zaščite avtorskih pravic za posamezno leto. Vsi navedeni podatki predstavljajo nujne, temeljne podatke za obračun AH, zato morajo biti članom SAZASa poznani ves čas, z namenom, da se poveča transparentnost ravnanja SAZASa nasproti njihovim članom in onemogoči diskriminacija med njimi. Članom SAZASa pa bo na ta način omogočena boljša informiranost o temeljnih odločitvah, ki kakorkoli vplivajo na obračun AH ter seznanitev z vsemi relevantnimi podatki, ki se nanašajo na delitev AH. Urad je namreč v Izdani odločbi nedvoumno izkazal, da avtorji niso seznanjeni s temeljnimi odločitvami SAZASa, ki se nanašajo na delitev AH, zaradi česar se netransparentnost delitve AH povečuje. Po oceni Urada je postavljen 15 dnevni rok za objavo vseh navedenih podatkov in dokumentov primeren glede izvršitve naloženih ukrepov, saj Urad od SAZASa zahteva objavo podatkov in dokumentov s katerimi SAZAS razpolaga in ki ne zahtevajo nikakršne posebne obdelave oziroma analize, zaradi česar bi bil časovni okvir za pripravo takih podatkov in dokumentov lahko daljši od postavljenega. Poleg tega bi daljši rok od postavljenega, po mnenju Urada po nepotrebnem vzdrževal stanje, ki bi zaradi netransparentnega delovanja SAZASa omogočalo nadaljnje izvajanje diskriminacije med avtorji.

228. Namen objave informacij o sprejetju vsakokratnega splošnega obračuna ter o možnosti za vpogled v splošni obračun in vse njegove elemente na domači spletni strani SAZASa, katere je Urad naložil z ukrepom iz **B3 3. točke izreka odločbe** je v tem, da se članom SAZASa zagotovi stalen dostop do informacij iz splošnega obračuna, ki ga SAZAS sprejme vsako leto in predstavlja osnovo za pripravo posameznih obračunov AH. S tem, ko se dejstvo, da je bil splošni obračun narejen, objavi, s čimer se lahko seznanijo vsi člani SAZASa, se poveča transparentnost ravnanja SAZASa nasproti njegovim članom. Posamezni avtor, član SAZASa, pa lahko na podlagi seznanitve z navedenim dejstvom nato zahteva, da mu SAZAS omogoči vpogled v sprejeti splošni obračun in v vse njegove elemente. S tem se omogoči, da se vsi avtorji, člani SAZASa, lahko seznanijo z vsemi elementi splošnega obračuna in tako posledično tudi zagotovi učinkovitejše varstvo avtorskih pravic (npr. priprava pritožbe zoper prejeti posamezni obračun ipd.). Urad je določil, da je najprimernejša objava na domači spletni strani SAZASa, ki bo članom SAZASa omogočala dostop do informacij 24-ur na dan, poleg tega pa se je Urad za ta način odločil tudi zato, ker Internet predstavlja čedalje pomembnejše komunikacijsko sredstvo. Urad pri tem dodaja, da je pri odločanju za ta način objave informacij upošteval tudi stroškovno učinkovitost zadevnega načina, ki bo SAZASu povzročil najmanj stroškov, zaradi česar je ta način, izmed vseh drugih možnih načinov, za SAZAS tudi najugodnejši. Urad je določil tudi 15 dnevni rok za izvedbo naloženih ukrepov, ki je po mnenju Urada primeren in dovolj dolg, da bo SAZAS lahko učinkovito uveljavil naložene ukrepe, člani SAZASa pa se bodo v tem času lahko pravočasno in v celoti seznanili s pravili delitve AH. Dodatno je Urad SAZASu še naložil, da mora vsakemu članu omogočiti vpogled v splošni obračun na sedežu SAZASa, v kolikor član to zahteva, in sicer v roku 8 dni od prejema zahteve za vpogled, z namenom, da se vsem članom, ki zahtevajo vpogled v zadevne dokumente, v najkrajšem možnem času, to tudi omogoči.
229. Nadaljnji ukrep, ki izhaja iz **B4. 4. točke izreka odločbe** in ki tudi prispeva k transparentni delitvi AH, nalaga SAZASu oblikovanje takih posameznih obračunov AH, da bo lahko vsak posamezen avtor, na podlagi podatkov iz obračuna, preveril pravilnost izračuna AH za vsako posamezno avtorsko delo posebej. S preverljivim in transparentnim posameznim obračunom AH bo lahko vsak avtor učinkoviteje uveljavljal svoje pravice nasproti SAZASu (npr. vložil utemeljen zahtevek za popravilo obračuna, preveril skladnost obračuna z ZASP in drugimi akti SAZASa, idr.).
230. Urad je v **B5. 3. točki izreka odločbe** naložil SAZASu obveznost, da na svoji domači spletni strani, v 15 dneh po izvedenih izplačilih AH objavi seznam vseh izplačanih AH v obliki zneskov, brez osebnih podatkov, ločeno za fizične in pravne osebe. Avtorji bodo s pomočjo seznama vseh izplačanih AH ter z izmenjavo podatkov o izplačanih AH izvajali dodaten notranji nadzor nad izplačili AH, ki jih izvaja SAZAS, s čimer bo zagotovljena transparentnejša delitev AH. Podatki iz navedenega ukrepa bodo avtorjem tudi omogočali, da preverijo svoj obračun AH glede na dejansko delitveno maso ter obstoj morebitnih subjektivno postavljenih kriterijev in količnikov. Urad se je tudi pri tem

ukrepu, zaradi razlogov pojasnjenih predhodno, odločil, da je najprimernejša objava zadevnih podatkov na domači spletni strani SAZASa.

231. Tudi namen ukrepa, ki ga je Urad naložil SAZASu in ki je opredeljen v **B6. 3. točki izreka odločbe**, je v tem, da se zagotovi transparentnost pri sprejemu v redno članstvo na področju glasbene in avdiovizualne ustvarjalnosti SAZASa na podlagi izjemnih umetniških del, ki so pomembno prispevala k razvoju slovenske kulture, saj trenutna ureditev SAZASa na tem področju ne zagotavlja transparentnih, objektivnih in vnaprej znanih pravil. Ravno tako, kot je Urad pojasnil v prejšnji točki, je transparentnost mogoče doseči le z vnaprej znanimi pravili, ki so javno objavljena in zato vsem avtorjem in imetnikom avtorskih pravic dostopna ves čas, zato tudi ta ukrep predstavlja nujen ukrep za doseg namena, hkrati pa je tudi sorazmeren z očitano kršitvijo in posledično zato za SAZAS najmilejši.
232. Urad je v **B7. 3. točki izreka odločbe** naložil SAZASu obveznost, da besedilo ukrepov javno objavi na svoji spletni strani, s čimer je želel zagotoviti, da bodo člani obveščeni tako o sprejemu ukrepov s strani Urada, kot tudi z samo vsebino ukrepov. Z navedeno objavo bo vsak posamezen avtor lahko dodatno izvajal nadzor nad izvajanjem naloženih ukrepov v praksi in v primeru nespoštovanja ukrepov s strani SAZASa, o tem obvestiti Urad, s čimer je zagotovljen še dodaten nadzor nad izpolnjevanjem naloženih ukrepov.

Izpolnitev ukrepov in nadzor nad izpolnitvijo ukrepov

233. Urad je z namenom zagotavljanja nadzora nad izpolnjevanjem naloženih ukrepov v II. točki izreka odločbe SAZASu naložil, da mora v naslednjih treh letih, do dne 30.9 tekočega leta, posredovati Uradu Poročilo o Izvajanju ukrepov v preteklem obračunskem obdobju oz. njegovo morebitno dopolnilo ter predložiti Uradu dokaze o izpolnitvi vsakega posameznega ukrepa. Ukrep iz B1. 3. točke izreka odločbe in ukrep iz B6. 3. točke izreka odločbe mora SAZAS izpolniti tako, da bo na prvi naslednji redni ali izredni seji skupščine SAZASa trenutno veljavni temeljni akt SAZASa uskladil s predmetnima ukrepoma. 15 dni pred dnevom seje vsakokratne skupščine pa mora SAZAS Uradu posredovati uporabniško ime in geslo za dostop do zaščitene spletne strani SAZASa.
234. Urad bo z opisanim načinom izvajanja nadzora nad izpolnitvijo ukrepov zagotovil, da bo SAZAS letno poročal o načinu izpolnjevanja ukrepov ter posredoval Uradu dokaze o pravilni izpolnitvi ukrepov.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

Zoper to odločbo je dovoljeno vložiti tožbo pri Vrhovnem sodišču Republike Slovenije, Tavčarjeva 9, 1000 Ljubljana, v roku tridesetih dni od dneva vročitve odločbe. Tožba se v dveh izvodih vloží pri sodišču, ali pa se pošlje po pošti. Šteje se, da je bila tožba vložena pri sodišču tisti dan, ko je bila priporočeno oddana na pošto.

Damjan MATIČIČ
v.d. DIREKTORJA

Vročiti:

- Združenje skladateljev, avtorjev in založnikov za zaščito avtorskih pravic Slovenije, Špruha 19, 1236 Trzin, po pooblaščenцу Odvetniški družbi Rojs, Peljhan, Prelesnik & partnerji, o.p., d.o.o., Tivolska 48, 1000 Ljubljana,

Vložiti:

- Zbirka dokumentarnega gradlva, tu.

KAZALO:

I. UVODNO	4
II. STRANKA POSTOPKA	4
III. OPIS POSTOPKA	4
IV. DEJANSKO STANJE	9
1. PRAVNA UREDITEV PODROČJA	9
ZASP	9
2. OPIS RAVNANJ	10
2.1. Statut	10
2.2. Poslovnik skupščine SAZAS	14
a) Članstvo	14
b) Transparentnost in dostop do informacij in dokumentov	18
2.3. Pravilnik AH	20
a) Delitev AH	21
2.4. Pravilnik promocijskega sklada	26
V. PRESOJA RAVNANJ Z VIDIKA PRAVIL KONKURENCE	28
MATERIJALNO PRAVO	28
1. Pristojnost Urada	28
2. Prepoved zlorabe prevladujočega položaja	28
3. Pojem podjetja	28
UPORABA MATERIALNIH DOLOČB V KONKRETNEM PRIMERU	29
1. Prevladujoč položaj SAZASa	29
2. Upoštevni trg	29
3. Posamezna ravnanja, ki predstavljajo ločitve	32
a) Članstvo in netransparentno poslovanje SAZASa	32
b) Delitev AH	36
c) Promocijski sklad	50
VI. VPLIV NA TRGOVANJE MED DRŽAVAMI ČLANICAMI	52
VII. ZAVRNITEV PREDLAGANIH ZAVEZ IN SPREJEM UKREPOV	54
Zavnitev zavez	54
Ukrepi	54
Utemeljitev ukrepov	55
Izpolnitev ukrepov in nadzor nad izpolnitvijo ukrepov	57

Tabela 3: Vpliv kriterijev števila predvajanj in količnikov na vrednost minute istovrstnih glasbenih del v letu 2005

Kriterij števila predv.	Avtori/ Glasbeno delo	Avtorski delež	Kaf.	RR	Št. izvajanj	Št. minut	Izplačan AH v €	AH za 100% avtorski delež v €	Količnik	Vpliv količnika na vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež v €	Vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež brez upoštevane količnika v €	AH, ki bi bil izplačan avtorju brez vpliva količnikov v €	Neupravičeno nezplačan / izplačan AH v €
do 200	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	13,89	x	0,14	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	55,88	x	0,14	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	10,23	x	0,14	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	15,13	x	0,14	-	-	-
nad 200	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	488,36	4,6 x	0,64	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	4338,61	4,6 x	0,64	-	-	-

x = Urad ne razpolaga s podatkom o vrednosti količnika za predvajanje glasbenih del do 200 predvajanj.
Viri: Urad¹⁵³

¹⁵³ Urad je pripravil Tabela 3 na podlagi kriterijev števila predvajanj glasbenih del, ki jih je SAZAS upošteval pri obračunu AH za leto 2005, na podlagi SAZASovih internih obračunov AH za leto 2005, ki jih je Urad pridobil med preiskavo v SAZASu (dokument št. 306-35/2008-105) ter na podlagi lastnih izračunov.

PRILOGA 2

Tabela 4: Vpliv kriterijev števila predvajanj in količnikov na vrednost minute istovrstnih glasbenih del v letu 2006

Kriterij števila predv.	Avtor/ Glasbeno delo	Avtorski delež	Kat.	RR	Št. izvajanj	Št. minut	Izplačan AH v €	AH za 100% avtorski delež v €	Količnik	Vpliv količnika na vrednost glasbenega dela za 100% avtorski delež v €	Vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež brez upoštevanega količnika v €	AH, ki bi bil izplačan avtorju brez vpliva količnikov v €	Neupravičeno neizplačan / izplačan AH v €
11 - 200	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	9,39	0,08	0,05	0,68	116,96	-113,63
	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	19,38	0,08	0,05	0,68	241,40	-222,02
	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	3,93	0,06	0,05	0,68	48,96	-47,65
	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	5,70	0,08	0,06	0,68	71,40	-70,59
	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	20,53	0,06	0,05	0,68	255,68	-249,52
201 - 400	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	279,16	0,5	0,41	0,68	463,03	-370,03
Nad 401	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	1993,58	1,4	0,96	0,68	1417,12	+576,46

Vir: Urad¹⁵⁴

¹⁵⁴ Urad je pripravil Tabela 4 na podlagi kriterijev števila predvajanj glasbenih del in pripadajočih količnikov, ki jih je SAZAS upošteval pri obračunu AH za leto 2006, na podlagi SAZASovih internih obračunov AH za leto 2006, ki jih je Urad pridobil med preiskavo v SAZASu (dokument št. 306-35/2006-105) ter na podlagi lastnih izračunov.

PRILOGA 3

Tabela 5: Vpliv kriterijev števila predvajanj in količnikov na vrednost minutne istovrstnih glasbenih del v letu 2007

Kriterij števila predv.	Avtori/ Glasbeno delo	Avtorski delež	Kat	RR	Št. izvajanj	Št. minut	Izplačan AH v €	AH za 100% avtorski delež v €	Količnik	Vpliv količnika na vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež v €	Vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež brez upoštevanja količnika v €	AH, ki bi bil izplačan avtorju brez vpliva količnikov v €	Neupravičeno neizplačan AH v €
do y	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	8,16	-	0,12	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	502	[redacted]	[redacted]	[redacted]	8,85	x	0,13	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	50,68	-	0,12	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	502	[redacted]	[redacted]	[redacted]	54,99	x	0,13	-	-	-
od y - z	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	163,91	-	0,12	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	502	[redacted]	[redacted]	[redacted]	355,66	2,1x	0,27	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	199,27	-	0,12	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	502	[redacted]	[redacted]	[redacted]	432,37	2,1x	0,27	-	-	-
nad z	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	360,46	-	0,12	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	502	[redacted]	[redacted]	[redacted]	1955,33	6,2x	0,67	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	110	[redacted]	[redacted]	[redacted]	258,10	-	0,12	-	-	-
	[redacted]	[redacted]	22	502	[redacted]	[redacted]	[redacted]	1400,12	5,2x	0,67	-	-	-

x = Urad ne razpolaga s podatkom »kriterij števila predvajanj« ter s podatkom »količnik«.
Vtr: Urad¹⁵⁵

¹⁵⁵ Urad je pripravil Tabela 5 na podlagi SAZASovih internih obračunov AH za leto 2007, ki jih je Urad pridobil med preiskavo v SAZASu (dokument št. 306-35/2009-105) ter na podlagi lastnih izračunov.

PRILOGA 4

Tabela 6: Vpliv kriterijev števila predvajanj in količnikov na vrednost minute istovrstnih glasbenih del v letu 2008

Kriterij števila predv.	Avtor/ Glasbeno delo	Avtorski delež	Kat.	RR	Št. izvajanj	Št. minut	Izplačan AH v €	AH za 100% avtorski delež v €	Količnik	Vpliv količnika na vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež v €	Vrednost minute glasbenega dela za 100% avtorski delež brez upoštevane a količnika v €	AH, ki bi bil izplačan avtorju brez vpliva količnikov v €	Neupravičeno neizplačan / izplačan AH v €
do y	██████████	██████████	22	110	██	██	██████████		-	0,14	-	-	-
	██████████	██████████	22	502	██	██	██████████		x	0,19	-	-	-
	██████████	██████████	22	110	██	██	██████████	11,10	-	0,14	-	-	-
	██████████	██████████	22	502	██	██	██████████	15,05	x	0,19	-	-	-
od y-z	██████████	██████████	22	110	██	██	██████████	111,09	-	0,14	-	-	-
	██████████	██████████	22	502	██	██	██████████	301,39	1,95x	0,37	-	-	-
	██████████	██████████	22	110	██	██	██████████	78,48	-	0,14	-	-	-
	██████████	██████████	22	502	██	██	██████████	212,88	1,95x	0,37	-	-	-
nad z	██████████	██████████	22	110	██	██	██████████	1011,81	-	0,14	-	-	-
	██████████	██████████	22	502	██	██	██████████	6962,87	4,9x	0,93	-	-	-
	██████████	██████████	22	110	██	██	██████████	277,77	-	0,14	-	-	-
	██████████	██████████	22	502	██	██	██████████	1884,10	4,9x	0,93	-	-	-

x = Urad ne razpolaga s podatkom »kriterij števila predvajanj« ter s podatkom »količnik«.
Vir: Urad¹⁵⁶

¹⁵⁶ Urad je pripravil Tabelo 6 na podlagi SAZASovih internih obračunov AH za leto 2008, ki jih je Urad pridobil med preiskavo v SAZASu (dokument št. 306-35/2009-105) ter na podlagi lastnih izračunov.

